

Informator maturalny od 2005 roku

**dla absolwentów klas
dwujęzycznych
z językiem niemieckim
jako drugim językiem
nauczania**

Warszawa 2003

**Informator opracowała Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
w Łodzi
w porozumieniu z Centralną Komisją Egzaminacyjną
w Warszawie.**

ISBN 83-7400-004-x

SPIS TREŚCI

Wstęp	5

CZĘŚĆ PIERWSZA – Informacje ogólne

I. Podstawy prawne egzaminu	9
II. Matura 2005 w pytaniach uczniów	11
III. Informacje - terminy	17

CZĘŚĆ DRUGA – Język niemiecki

I. Struktura i forma egzaminu	21
II. Wymagania egzaminacyjne.....	35
III. Przykładowe zestawy na egzamin ustny.....	45
IV. Przykładowe arkusze i schematy oceniania.....	51
a) Arkusz I	53
b) Arkusz II.....	63

CZĘŚĆ TRZECIA – Przedmioty zdawane w systemie dwujęzycznym

I. Struktura i forma egzaminu.....	77
II. Biologia	79
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	79
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania.....	81
III. Chemia	93
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	93
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania.....	95
IV. Fizyka	105
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	105
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania.....	107
V. Geografia	121
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	121
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania.....	123
VI. Historia	133
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	133
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania.....	135
VII. Matematyka.....	151
1. Opis arkusza egzaminacyjnego	151
2. Przykładowy arkusz i schemat oceniania.....	153

Wykaz informatorów maturalnych obowiązujących od 2005 r.	163

WSTĘP

Oddajemy do rąk Państwa **Informator** w nadziei, że pomoże on przygotować się do egzaminu maturalnego w roku 2005 i następnych sesjach egzaminacyjnych. Znajdą w nim Państwo informacje o podstawowych aktach prawnych regulujących zasady przeprowadzania egzaminów, tekst **Standardów wymagań egzaminacyjnych** dla wybranego przedmiotu, opis struktury i formy egzaminu z przedmiotu, którego dotyczy Informator, szczegółowy opis wymagań egzaminacyjnych, przykładowe zadania egzaminacyjne oraz ich uczniowskie rozwiązania.

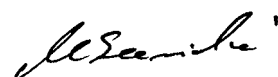
W rozdziałach „Matura 2005 w pytaniach uczniów” i „Informacje...” znajdą Państwo odpowiedzi na większość pytań zadawanych w związku z nową maturą. Dalsze pytania można kierować do Centralnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych, których adresy zamieszczamy.

W maju 2005 r. po raz pierwszy „Nowa Matura” stanie się egzaminem powszechnym dla absolwentów nowych liceów ogólnokształcących i profilowanych, a w latach następnych, sukcesywnie, dla absolwentów pozostałych szkół ponadgimnazjalnych. Będzie ona zatem swoistym testem sprawności i rzetelności systemu egzaminów zewnętrznych. O zasadach tego egzaminu informujemy dwa lata przed jego przeprowadzeniem. Chcemy bowiem przekazać Państwu rzetelną informację, licząc na wszelkie uwagi i komentarze, które być może wskażą na konieczność pewnych usprawnień w zasadach matury.

Sugerujemy zatem uważne zapoznanie się z **Informatorem**. Jest to ważne zarówno dla Państwa, jak i dla nas. Państwo dowiedzą się, jak będzie wyglądał egzamin, natomiast ewentualne uwagi i komentarze będą przydatne do poprawy jakości i rzetelności egzaminu oraz sposobów informowania o nim.

Państwa sukces podczas egzaminu to również nasza satysfakcja. Życzymy zatem sukcesu!

Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

CZĘŚĆ PIERWSZA

Informacje ogólne

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym aktem prawnym, wprowadzającym zewnętrzny system oceniania, jest Ustawa o systemie oświaty z 1991r., wraz z późniejszymi zmianami.

Aktami prawnymi regulującymi przeprowadzanie egzaminów maturalnych są:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (DzU z 2003r. Nr 26, poz. 225).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10 kwietnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (DzU z 2003 r. Nr 90, poz. 846).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 października 1999 r. w sprawie wymagań, jakim powinni odpowiadać egzaminatorzy okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz warunków wpisywania i skreślania egzaminatorów z ewidencji egzaminatorów (DzU Nr 93, poz. 1071).

II. MATURA 2005 W PYTANIACH UCZNIÓW

1. Po co jest wprowadzana „Nowa Matura”?	Nowy egzamin maturalny jest wprowadzany, aby zapewnić: a) jednolitość zadań i kryteriów oceniania w całym kraju, b) porównywalność wyników, c) obiektywizm oceniania (kodowane prace maturalne, oceniane przez zewnętrznych egzaminatorów), d) konieczność zdawania tylko raz egzaminu z danego przedmiotu, zamiast odrębnie w szkole i odrębnie na uczelni.
2. Czy nowy egzamin maturalny będzie trudniejszy od starego egzaminu dojrzałości?	Nie, egzamin maturalny nie będzie trudniejszy od starego egzaminu dojrzałości, będzie inny. Otrzymane dwa lata przed egzaminem informatory pozwolą dokładnie poznać jego specyfikę.
3. Jakie są podstawowe zasady egzaminu maturalnego od roku 2005?	1. Egzamin maturalny sprawdza wiadomości i umiejętności określone w <i>Standardach wymagań egzaminacyjnych</i>. 2. Egzamin jest przeprowadzany dla absolwentów: a) liceów ogólnokształcących od 2005 roku, b) liceów profilowanych od 2005 roku, c) techników od 2006 roku, d) uzupełniających liceów ogólnokształcących od 2006 roku, e) techników uzupełniających od 2007 roku. 3. Egzamin jest przeprowadzany dwa razy w roku: w sesji zimowej i wiosennej. 4. Egzamin składa się z części ustnej, ocenianej przez nauczycieli w szkole i części pisemnej, ocenianej przez egzaminatorów zewnętrznych. 5. Wybór przedmiotu zdawanego na egzaminie nie jest zależny od typu szkoły, do której uczęszczał zdający, ani od przedmiotów nauczanych w tej szkole. 6. Harmonogram przebiegu egzaminów ustala dyrektor CKE i ogłasza go na stronie internetowej CKE, nie później niż 4 miesiące przed terminem egzaminu.
4. Jakie egzaminy trzeba obowiązkowo zdawać na maturze?	1. Obowiązkowe są trzy egzaminy z: a) języka polskiego – w części ustnej i pisemnej, b) języka obcego nowożytnego – w części ustnej i pisemnej, c) przedmiotu wybranego przez zdającego (zdawanego tylko w części pisemnej) spośród następujących przedmiotów: biologia, chemia, fizyka i astronomia, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, matematyka, wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu. 2. Absolwenci szkół i oddziałów z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej, oprócz obowiązkowych egzaminów wymienionych w punkcie 1., zdają dodatkowo egzamin z języka ojczystego w części ustnej i pisemnej.

5. Z jakich przedmiotów dodatkowych można zdawać maturę?	Absolwent może zdawać egzamin maturalny z jednego, dwóch lub trzech przedmiotów dodatkowych: a) języka obcego nowożytnego, innego niż obowiązkowy – w części ustnej i pisemnej, b) języka grupy etnicznej – tylko w części ustnej lub tylko w części pisemnej lub w obu częściach, c) w części pisemnej z przedmiotów wymienionych w odpowiedzi 1c na pytanie 4., jeżeli nie wybrał ich jako przedmiotów obowiązkowych, a także z informatyki, języka greckiego i kultury antycznej, języka łacińskiego i kultury antycznej.
6. Na jakim poziomie będzie można zdawać poszczególne egzaminy?	1. Egzamin z przedmiotów obowiązkowych może być zdawany na poziomie podstawowym lub rozszerzonym z wyjątkiem części ustnej języka polskiego, języka mniejszości narodowej, które są zdawane na jednym poziomie, określonym w standardach wymagań egzaminacyjnych. 2. Egzamin z przedmiotów dodatkowych jest zdawany na poziomie rozszerzonym, z wyjątkiem języka grupy etnicznej zdawanego w części ustnej na jednym poziomie. 3. Absolwenci klas dwujęzycznych, którzy wybrali jako przedmiot obowiązkowy drugi język nauczania, zdają go na jednym poziomie, określonym w standardach wymagań egzaminacyjnych. 4. Zdawanie egzaminu w części pisemnej na poziomie rozszerzonym wymaga rozwiązania zadań egzaminacyjnych zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dla poziomu podstawowego oraz zadań egzaminacyjnych zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dla poziomu rozszerzonego.
7. Gdzie można zdawać maturę?	1. Maturę zdaje się we własnej szkole, chyba że dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej wyznaczy inne miejsce. 2. W szczególnych wypadkach może zaistnieć konieczność zdawania części ustnej egzaminu z języków obcych poza własną szkołą (np. z powodu braku nauczycieli danego języka). 3. Zdający, którzy ukończyli szkołę w latach poprzednich lub wyrazili wolę zdawania egzaminu w innej szkole niż ukończona, są kierowani do szkoły lub ośrodka egzaminacyjnego wyznaczonego przez komisję okręgową.
8. Kiedy można zdawać maturę?	Maturę można zdawać dwa razy w roku: w maju lub styczniu, według harmonogramu ustalonego przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

9. Jakie warunki muszą być zapewnione w sali egzaminacyjnej?	1. Sala, w której jest przeprowadzany egzamin, musi spełniać warunki określone w przepisach bhp i przepisach ppoż. 2. Przy stoliku może siedzieć wyłącznie jeden zdający. 3. Na stolikach w trakcie pisania mogą znajdować się jedynie arkusze egzaminacyjne, przybory pomocnicze i pomoce dopuszczone przez dyrektora CKE. 4. Zdający chory lub niepełnosprawny w trakcie egzaminu może mieć na stoliku leki i inne pomoce medyczne przepisane przez lekarza lub konieczne ze względu na chorobę lub niepełnosprawność. 5. Posiłki dla zdających i egzaminatorów mogą być dostępne jedynie na zewnątrz sali egzaminacyjnej poza czasem przeznaczonym na egzamin, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w pkt 4.
10. Jak powinien być zorganizowany egzamin?	1. W skład zespołu nadzorującego przebieg egzaminu w danej sali wchodzi co najmniej trzech nauczycieli, z tym że co najmniej jeden nauczyciel powinien być zatrudniony w innej szkole. W skład zespołu nie mogą wchodzić nauczyciele danego przedmiotu oraz wychowawca zdających. 2. Egzamin pisemny przebiega zgodnie z harmonogramem określonym przez CKE. Szczegóły egzaminu z poszczególnych przedmiotów określa każdorazowo informacja zawarta w arkuszu egzaminacyjnym. Czas egzaminu liczy się od przekazania zdającym arkuszy egzaminacyjnych. 3. W czasie egzaminu pisemnego w sali egzaminacyjnej przebywają co najmniej trzej członkowie zespołu nadzorującego. 4. W czasie egzaminu zdający nie powinni opuszczać sali egzaminacyjnej. Przewodniczący zespołu może zezwolić na opuszczenie sali tylko w szczególnie uzasadnionej sytuacji, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się zdającego z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pomocy medycznej. 5. Członkowie zespołu nadzorującego przebieg egzaminu nie mogą udzielać wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych ani ich komentować. 6. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przerywa egzamin danej osoby i prosi o opuszczenie sali egzaminacyjnej. 7. Arkusze egzaminacyjne są zbierane po zakończeniu każdej części egzaminu.
11. Ile czasu będzie trwała matura?	Egzamin pisemny z jednego przedmiotu będzie trwał – w zależności od przedmiotu – nie dłużej niż 3 godziny dla poziomu podstawowego i nie dłużej niż 3 godziny dla poziomu rozszerzonego. Cała sesja egzaminacyjna będzie trwała od początku maja do końca czerwca i odpowiednio od początku stycznia do końca lutego. Sesja będzie się kończyć rozdaniem świadectw dojrzałości.

12. Jak sprawdzane są prace i ogłaszane wyniki matury?	1. Poszczególne arkusze egzaminacyjne z każdej części egzaminu z danego przedmiotu są sprawdzane i oceniane przez egzaminatorów zewnętrznych, przeszkolonych przez okręgowe komisje egzaminacyjne i wpisanych do ewidencji egzaminatorów. 2. Wynik egzaminu jest wyrażony w procentach. 3. Wynik egzaminu z dodatkowego przedmiotu, o którym mowa w pytaniu 5. pkt c, nie ma wpływu na zdanie egzaminu, ale odnotowuje się go na świadectwie dojrzałości. 4. Komisja okręgowa sporządza listę osób, zawierającą uzyskane przez te osoby wyniki, i przesyła ją do szkoły w celu ogłoszenia.
13. Kiedy egzamin maturalny uznawany jest za zdany?	Egzamin jest zdany, jeżeli zdający z każdego z trzech obowiązkowych egzaminów (w przypadku języków zarówno w części ustnej, jak i pisemnej), uzyskał minimum 30% punktów możliwych do uzyskania za dany egzamin na poziomie podstawowym. Warunek zdania egzaminu maturalnego dla osób zdających poziom rozszerzony jest ten sam, ponieważ każdy musi najpierw zdać egzamin na poziomie podstawowym.
14. Kiedy egzamin maturalny uznawany jest za niezdany?	Egzamin uważa się za niezdany jeżeli: a) zdający z któregośkolwiek egzaminu obowiązkowego, lub jego części ustnej lub pisemnej otrzymał mniej niż 30% punktów możliwych do uzyskania, b) w trakcie egzaminu stwierdzono, że zdający pracuje niesamodzielnie i jego egzamin został przerwany, c) w trakcie sprawdzania egzaminator stwierdził niesamodzielność rozwiązywania zadań egzaminacyjnych.
15. Czy niezdanie ustnej części jednego ze zdawanych języków przerywa zdawanie dalszej części egzaminu?	Nie przerywa. Zdający przystępuje do kolejnych egzaminów we wcześniej ogłoszonych terminach, natomiast niezdaną część ustną danego egzaminu zdaje w wybranej sesji egzaminacyjnej.
16. Czy prace maturalne po sprawdzeniu będą do wglądu dla zdającego?	Na wniosek zdającego komisja okręgowa udostępnia do wglądu sprawdzone arkusze, w miejscu i czasie określonym przez dyrektora OKE.
17. Czy można powtarzać niezdany egzamin?	1. Absolwent, który nie zdał egzaminu z określonego przedmiotu, może przystąpić ponownie do egzaminu z tego przedmiotu w kolejnych sesjach egzaminacyjnych przez 5 lat. 2. Po upływie 5 lat od daty pierwszego egzaminu absolwent, o którym mowa w pkt 1., zdaje powtórny egzamin w pełnym zakresie. 3. Przy powtórny egzaminie z przedmiotu wybranego absolwent może wybrać inne przedmioty.

18.Czy można poprawiać wynik uzyskany na egzaminie?	Absolwent, który chce podwyższyć wynik egzaminu w części pisemnej z jednego lub kilku przedmiotów, ma prawo przystąpić ponownie do egzaminu w kolejnych sesjach.
19.Kiedy można powtórnie przystąpić do egzaminu, jeśli został on przerwany?	Absolwent, który nie przystąpił do egzaminu lub przerwał egzamin, ma prawo przystąpić do egzaminu w kolejnych sesjach egzaminacyjnych w styczniu lub maju każdego roku.
20.Kto może być zwolniony z egzaminu z danego przedmiotu?	1. Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych są zwolnieni z egzaminu z danego przedmiotu. 2. Laureatom i finalistom olimpiad uprawnienie wymienione w pkt 1. przysługuje także wtedy, gdy przedmiot nie był objęty szkolnym planem nauczania danej szkoły. 3. Osoba zwolniona z egzaminu będzie miała na świadectwie dojrzałości w rubryce danego przedmiotu wpisaną informację o uzyskanym na olimpiadzie tytule.
21.Czy – oprócz olimpiad – istnieją inne podstawy do zwolnień z egzaminu lub jego części?	Nic, poza wynikami z olimpiady, nie będzie mogło być podstawą do zwolnienia z egzaminu maturalnego.
22.Jaki wpływ na świadectwo maturalne będą miały oceny uzyskane w szkole ponadgimnazjalnej?	Oceny uzyskane w szkole ponadgimnazjalnej znajdują się na świadectwie ukończenia szkoły, natomiast na świadectwie dojrzałości będą zamieszczone tylko wyniki egzaminów maturalnych i wyniki olimpiady, o ile będą podstawą zwolnienia z danego egzaminu.
23.Czy zdawanie matury będzie konieczne, aby ukończyć szkołę?	Można nie przystąpić do matury, ponieważ nie jest ona egzaminem obowiązkowym. Jedynie te osoby, które będą chciały kontynuować naukę w wyższej uczelni, muszą zdać egzamin maturalny. Podobnie do niektórych szkół policealnych nie wystarczy świadectwo ukończenia szkoły, ale będzie wymagane świadectwo dojrzałości (np. szkoły dla pielęgniarek).
24.Na jakich zasadach zdają egzamin absolwenci niepełnosprawni?	1. Absolwenci niepełnosprawni lub niesprawni czasowo przystępują do egzaminu w powszechnie obowiązujących terminach i według obowiązujących wymagań egzaminacyjnych, przy kryteriach i w formie dostosowanych do rodzaju niepełności. 2. Za zapewnienie warunków i formy przeprowadzania egzaminu odpowiednich do możliwości zdających o specjalnych potrzebach edukacyjnych odpowiada dyrektor szkoły.

25.Czy osoby z dysleksją rozwojową będą rozwiązywać inne zadania niż pozostali zdający?	Na poziomie maturalnym nie przewiduje się różnicowania arkuszy dla osób dyslektycznych. Możliwe będzie zastosowanie odrębnych kryteriów oceniania, stosownie do opinii z odpowiedniej poradni.
26.W jakich sytuacjach można złożyć odwołanie od egzaminu?	1. Jeżeli w trakcie egzaminu w części ustnej lub pisemnej nie były przestrzegane przepisy dotyczące jego przeprowadzenia, absolwent może w terminie 2 dni od daty egzaminu zgłosić zastrzeżenia do dyrektora komisji okręgowej. 2. Dyrektor komisji okręgowej rozpatruje zgłoszone zastrzeżenia w terminie 7 dni od daty ich otrzymania. 3. Rozstrzygnięcia dyrektora komisji okręgowej są ostateczne.
27.Jaka będzie matura absolwentów szkół dwujęzycznych?	1. Absolwenci szkół/oddziałów dwujęzycznych przystępują do egzaminu maturalnego na ogólnie przyjętych zasadach, obowiązujących wszystkich zdających. 2. Absolwenci szkół/oddziałów dwujęzycznych mogą zdawać na egzaminie maturalnym przedmioty w języku polskim lub – z wyjątkiem języka polskiego, historii Polski i geografii Polski, w języku polskim i dodatkowo w języku obcym nowożytnym, będącym drugim językiem nauczania. Absolwent dokonuje wyboru języka wraz z deklaracją wyboru przedmiotu, o którym mowa w pytaniu 4. 3. Język obcy nowożytny zdawany jest według standardów wymagań egzaminacyjnych dla klas/oddziałów dwujęzycznych, natomiast arkusze egzaminacyjne dla pozostałych przedmiotów maturalnych opracowywane są na podstawie polskich standardów wymagań egzaminacyjnych obowiązujących dla tych przedmiotów.
28.Czy absolwenci szkół dwujęzycznych, wybierając egzamin z przedmiotów w języku obcym, będą rozwiązywać te same zadania co piszący maturę w języku polskim?	Absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych, którzy zdecydują się pisać maturę w języku obcym, otrzymają te same arkusze egzaminacyjne co pozostali uczniowie, w części egzaminu zdawanej w języku polskim i dodatkowy arkusz w języku obcym.
29.Czy matura zapewni dostanie się na wybrany kierunek studiów?	Matura nie daje gwarancji automatycznego dostania się na studia. Warunki rekrutacji na daną uczelnię ustala senat tej uczelni. Ustawa o szkolnictwie wyższym zastrzega, że uczelnie nie będą organizować egzaminów wstępnych dublujących maturę. To znaczy, jeżeli kandydat na studia zdał na maturze egzamin z wymaganego na dany wydział przedmiotu, to jego wynik z egzaminu maturalnego będzie brany pod uwagę w postępowaniu kwalifikacyjnym.

III. INFORMACJE – TERMINY

Terminy, o których trzeba pamiętać (do sesji maturalnej w maju 2005):

- **maj 2003 r.** – dyrektor CKE ogłosi listę olimpiad przedmiotowych zwalniających z egzaminów maturalnych,
- **maj 2004 r.** – dyrektor CKE poda na stronie internetowej Komisji Centralnej szczegółową informację o sposobie dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu maturalnego do potrzeb absolwentów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub ze specyficznymi trudnościami w uczeniu oraz chorych lub niesprawnych czasowo,
- **czerwiec 2004 r.** – dyrektor CKE określi, jakie środowiska komputerowe, programy użytkowe oraz języki programowania mogą być wybierane na egzaminie,
- **30 września 2004 r.** – upływa termin składania przez absolwenta do dyrektora szkoły pisemnej deklaracji:
  - a) jakie przedmioty będzie zdawać na egzaminie,
  - b) na jakim poziomie będzie zdawać egzamin ustny z języka obcego,
  - c) jaki temat wybiera z listy tematów na egzamin ustny z języka polskiego, języków mniejszości narodowej i języka etnicznego,
  - d) wyboru środowiska komputerowego, programów użytkowych i języka programowania przez zdających informatykę,
  - e) o posiadanym zaświadczeniu o dysleksji rozwojowej,
  - f) o chorobie lub niepełnosprawności uprawniającej do szczególnych warunków przeprowadzania egzaminu,
- **grudzień 2004 r.** – dyrektor CKE ogłosi harmonogram egzaminów maturalnych w maju 2005,
- **lutym 2005 r.** – dyrektor szkoły, w której odbędzie się egzamin, ustali harmonogram egzaminów ustnych,
- **28 lutego 2005 r.** – upływa ostateczny termin ewentualnych uzasadnionych zmian w deklaracjach składanych we wrześniu,
- **marzec 2005 r.** – dyrektor CKE zamieści na stronie internetowej Komisji Centralnej informację o pomocach, z których mogą korzystać zdający w części pisemnej egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów,
- **18 kwietnia 2005 r.** – rozpoczną się egzaminy ustne,
- **5 maja 2005 r.** – rozpoczną się egzaminy pisemne,
- **30 czerwca 2005 r.** – ostateczny termin rozdania świadectw dojrzałości.

Terminy, o których trzeba pamiętać (do sesji maturalnej w styczniu 2006):

- **styczeń 2004 r.** – dyrektor CKE ogłosi listę olimpiad przedmiotowych zwalniających z egzaminów maturalnych,
- **styczeń 2005 r.** – dyrektor CKE poda na stronie internetowej Komisji Centralnej szczegółową informację o sposobie dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu maturalnego do potrzeb absolwentów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub ze specyficznymi trudnościami w uczeniu oraz chorych lub niesprawnych czasowo,
- **luty 2005 r.** – dyrektor CKE określi, jakie środowiska komputerowe, programy użytkowe oraz języki programowania mogą być wybierane na egzaminie,
- **30 czerwca 2005 r.** – upływa termin składania przez absolwenta do dyrektora szkoły pisemnej deklaracji:
  - a) jakie przedmioty będzie zdawać na egzaminie,
  - b) na jakim poziomie będzie zdawać egzamin ustny z języka obcego,
  - c) jaki temat wybiera z listy tematów na egzamin ustny z języka polskiego, języków mniejszości narodowej i języka etnicznego,
  - d) wyboru środowiska komputerowego, programów użytkowych i języka programowania przez zdających informatykę,
  - e) posiadanym zaświadczeniu o dysleksji rozwojowej,
  - f) chorobie lub niepełnosprawności uprawniającej do szczególnych warunków przeprowadzania egzaminu,
- **lipiec 2005 r.** – dyrektor CKE ogłosi harmonogram egzaminów maturalnych w styczniu 2006,
- **październik 2005 r.** – dyrektor szkoły, w której odbędzie się egzamin, ustali harmonogram egzaminów ustnych,
- **październik 2005 r.** – dyrektor CKE zamieści na stronie internetowej Komisji Centralnej informację o pomocach, z których mogą korzystać zdający w części pisemnej egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów,
- **28 października 2005 r.** – upływa ostateczny termin ewentualnych uzasadnionych zmian w deklaracjach składanych w czerwcu,
- **12 grudnia 2005 r.** – termin rozpoczęcia egzaminów ustnych,
- **3 stycznia 2006 r.** – termin rozpoczęcia egzaminów pisemnych,
- **28 lutego 2006 r.** – ostateczny termin rozdania świadectw dojrzałości.

CZĘŚĆ DRUGA

Język niemiecki

I. STRUKTURA I FORMA EGZAMINU

1. Egzamin z języka niemieckiego dla absolwentów klas dwujęzycznych składa się z dwóch części:
  - a. **ustnej**, organizowanej w szkole i ocenianej przez przedmiotowy zespół egzaminacyjny,
  - b. **pisemnej**, ocenianej przez egzaminatorów okręgowej komisji egzaminacyjnej.
2. Egzamin zdawany jest na jednym poziomie.
3. **Egzamin ustny** sprawdza:
  - a. rozumienie tekstu czytanego,
  - b. umiejętność analizy struktury i treści tekstu,
  - c. umiejętność dyskusowania na poruszony w tekście temat.
4. Egzamin trwa około 20 minut. Zdający losuje zestaw z zadaniem egzaminacyjnym. Na zapoznanie się z nim przeznaczona jest dodatkowo około 10 minut, nie wliczanych do czasu trwania egzaminu.
5. **Egzamin pisemny** sprawdza:
  - a. rozumienie ze słuchu – umiejętność analizy i przetworzenia usłyszanych informacji w kontekście cywilizacyjno-kulturowym,
  - b. rozumienie tekstu czytanego – umiejętność analizowania i interpretowania przeczytanego tekstu oraz umiejętność przetworzenia przeczytanych informacji w kontekście cywilizacyjno - kulturowym,
  - c. formułowanie wypowiedzi pisemnej - umiejętność zredagowania, w określonej formie, własnego tekstu, na podstawie tekstu nawiązującego tematycznie do tekstu wysłuchanego / przeczytanego.
6. Egzamin pisemny trwa 240 minut i składa się z dwóch części:
  - a. część pierwsza trwa 90 minut (w tym 30 minut nagranie) i polega na sprawdzeniu umiejętności rozumienia ze słuchu i formułowania wypowiedzi pisemnej nawiązującej tematycznie do jednego z wysłuchanych tekstów,
  - b. część druga trwa 150 minut i polega na sprawdzeniu umiejętności rozumienia tekstu czytanego i formułowania wypowiedzi pisemnej nawiązującej do tematyki jednego z przeczytanych tekstów.
7. Części egzaminu pisemnego oddzielone są przerwą.
8. Wyniki egzaminu wyrażane są w skali procentowej.
9. Zdający zdał **egzamin ustny**, jeżeli otrzymał, co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z tego egzaminu.
10. Zdający zdał **egzamin pisemny**, jeżeli otrzymał, co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z tego egzaminu.
11. Niezdanie egzaminu w części ustnej lub pisemnej nie stanowi przeszkody w zdawaniu egzaminu maturalnego w pozostałej części.

1. EGZAMIN USTNY

1.1. STRUKTURA EGZAMINU USTNEGO

ZADANIE	% całkowitej liczby punktów (liczba punktów)	Razem
PRZYGOTOWANIE: 10 minut EGZAMIN: ok. 20 minut		
A. Prezentacja tekstu	40% (8pkt)	100% (20pkt)
B. Rozmowa na podstawie tekstu	30% (6pkt)	
Umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu	30% (6pkt)	

1.2. OPIS EGZAMINU USTNEGO

BUDOWA ZESTAWU EGZAMINACYJNEGO

- Tekst o długości ok. $\frac{3}{4}$ strony formatu A4.
- Tekst może zawierać materiał ikonograficzny (np. tabele, wykresy, zdjęcia), stanowiący jego integralną część.
- Rodzaje tekstów:
  - proza literacka,
  - teksty publicystyczne,
  - teksty popularnonaukowe.
- Teksty nie są wcześniej znane zdającemu.

PRZEBIEG EGZAMINU

- Po wylosowaniu zestawu zdający ma około 10 minut na zapoznanie się z tekstem. Czas ten nie jest wliczany do czasu trwania egzaminu.
- Podczas przygotowania do egzaminu i w czasie jego trwania zdający nie może korzystać z żadnych słowników.
- Podczas przygotowania do egzaminu zdający może sporządzać notatki, z których wolno mu korzystać w czasie odpowiedzi.
- Zadaniem zdającego jest zaprezentowanie przeczytanego tekstu oraz udzielenie odpowiedzi na pytania egzaminującego dotyczące tekstu.
- Prezentacja tekstu powinna zawierać:
  - usytuowanie tekstu (tytuł, podtytuł, dane autora, źródło tekstu, data publikacji, towarzyszące materiały ikonograficzne, rodzaj tekstu itp.),

- określenie dziedziny, tematyki tekstu, głównego problemu / głównej myśli tekstu;
  - wskazanie głównych części tekstu, związków logicznych między częściami tekstu, głównych myśli poszczególnych części tekstu,
  - podsumowanie prezentacji, wyrażenie własnej opinii na temat tekstu, jego treści i / lub struktury.
- Po wysłuchaniu prezentacji tekstu egzaminujący zdaje od 4 do 5 pytań związanych z jego problematyką. Celem rozmowy jest zbadanie umiejętności odniesienia przeczytanych treści do realiów polskiego i niemieckiego obszarów językowych, wyrażenia własnej opinii i jej obrony, argumentowania oraz formułowania wniosków w odniesieniu do wskazanych przez egzaminującego fragmentów tekstu, na poziomie treści i / lub języka.
  - Pytania do tekstu, będące podstawą rozmowy znajdują się jedynie w zestawie egzaminującego, który nie musi się ograniczyć jedynie do zadania pytań z zestawu. Rozmowa na temat tekstu powinna być prowadzona w sposób naturalny tak, aby stworzyć zdającemu możliwość jak najpełniejszego zaprezentowania swojej wiedzy i umiejętności językowych.

1.3. KRYTERIA OCENIANIA EGZAMINU USTNEGO

	Liczba punktów
A. Prezentacja tekstu:	
a. usytuowanie tekstu	1
b. przedstawienie treści i struktury tekstu	6
c. podsumowanie prezentacji	1
B. Rozmowa na podstawie tekstu	6
Umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu	6

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA EGZAMINU USTNEGO		Liczba punktów
A. Prezentacja tekstu		
a. Usytuowanie tekstu	• pełne usytuowanie tekstu,	1
	• częściowe usytuowanie lub brak usytuowania tekstu.	0
b. Przedstawienie treści i struktury tekstu	• pełna zgodność z tekstem, • prawidłowe określenie głównej myśli / głównego problemu tekstu, • wskazanie związków logicznych między częściami tekstu, • konstrukcja wypowiedzi logiczna i konsekwentna, • treść sformułowana własnymi słowami,	6 – 5
	• pełna zgodność z tekstem, • drobne uchybienia w określeniu głównej myśli / problemu tekstu, • drobne uchybienia we wskazaniu związków logicznych między częściami tekstu, • konstrukcja wypowiedzi nie w pełni logiczna i konsekwentna • sporadyczne zapożyczenia z tekstu,	4 – 3
	• niepełna zgodność z tekstem, • znaczne uchybienia w określeniu głównej myśli / problemu tekstu, • znaczne uchybienia we wskazaniu związków logicznych między częściami tekstu, • wypowiedź w znacznym stopniu chaotyczna, • liczne zapożyczenia z tekstu,	2 – 1
	• brak zgodności z tekstem, • zdający nie potrafi określić głównej myśli / głównego problemu tekstu, • zdający nie wskazuje głównych myśli i związków logicznych między częściami tekstu, • brak logiki wypowiedzi wynikający z niezrozumienia tekstu, • cytowanie tekstu.	0
	• prawidłowe podsumowanie prezentacji, zawierające własną opinię na temat treści tekstu i / lub jego struktury,	1
c. Podsumowanie prezentacji	• podsumowanie niezgodne z treścią tekstu i / lub brak w podsumowaniu własnej opinii / komentarza na temat treści tekstu lub opinia / komentarz nie wynikające z treści prezentowanego tekstu.	0

B. Rozmowa na podstawie tekstu	
• zdający udziela pełnych odpowiedzi na pytania, bez trudności bierze udział w rozmowie, podtrzymuje ją swoimi wypowiedziami, • wypowiedź płynna, argumentacja bogata, logiczna, • zdający wykazuje się umiejętnością obrony swojego stanowiska, • dopuszczalne drobne uchybienia w sposobie argumentacji i / lub obrony stanowiska,	6 – 5
• zdający bez trudności bierze udział w rozmowie, podtrzymuje ją swoimi wypowiedziami, • wypowiedź w miarę płynna, argumentacja w zasadzie poprawna, niekiedy jednostronna lub / i zawiera istotne uchybienia w sposobie obrony swojego stanowiska,	4 – 3
• zdający bierze udział w rozmowie, niekiedy potrzebuje pomocy egzaminatora, nie potrafi podtrzymać rozmowy, ogranicza się do krótkich odpowiedzi na zadawane pytania, • występują zakłócenia w płynności wypowiedzi, • argumentacja słaba, znaczne braki w umiejętności obrony swojego stanowiska,	2 – 1
• zdający mimo pomocy egzaminatora nie bierze udziału w rozmowie, • znaczne zakłócenia w płynności wypowiedzi, odpowiedzi nie adekwatne do zadawanych pytań.	0
Umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu	
• wypowiedź w pełni poprawna, zgodna z normami języka mówionego, bogate słownictwo i struktury gramatyczne, wymowa i intonacja zbliżone do wymowy i intonacji rodzimego użytkownika języka,	6
• wypowiedź poprawna, zgodna z normami języka mówionego, bogate słownictwo i struktury gramatyczne, nieliczne błędy językowe nie zakłócające komunikacji, wymowa i intonacja zbliżone do wymowy i intonacji rodzimego użytkownika języka,	5
• wypowiedź poprawna, zgodna z normami języka mówionego, adekwatne do tematu słownictwo, dość liczne błędy językowe, w miarę poprawna wymowa i intonacja,	4
• wypowiedź zgodna z normami języka mówionego, słownictwo adekwatne do tematu, ale mało urozmaicone, liczne błędy językowe, wymowa i intonacja nie zawsze poprawne, jednak nie zakłócające komunikacji,	3
• wypowiedź zgodna z normami języka mówionego, ale na poziomie podstawowym, słownictwo w zakresie podstawowym, liczne błędy językowe, częściowo zakłócające komunikację, uchybienia w wymowie i intonacji częściowo zakłócające komunikację,	2
• wypowiedź naruszająca normy językowe, ograniczone słownictwo, bardzo liczne błędy językowe, częściowo zakłócające komunikację, błędy językowe częściowo zakłócające komunikację, błędy w wymowie i intonacji zakłócające komunikację,	1
• wypowiedź naruszająca normy językowe, bardzo ograniczone słownictwo, bardzo liczne błędy językowe w znacznym stopniu zakłócające komunikację, błędy w wymowie i intonacji w znacznym stopniu utrudniające komunikację.	0

2. EGZAMIN PISEMNY

2.1. STRUKTURA EGZAMINU PISEMNEGO

CZAS TRWANIA EGZAMINU: 240 minut	% całkowitej liczby punktów (liczba punktów)	RAZEM
ARKUSZ I Czas: 90 minut (w tym 30 minut nagranie)		100 % (100pkt)
A. Rozumienie ze słuchu	20 % (20pkt)	
B. Wypowiedź pisemna nawiązująca do tematyki jednego z wysłuchanych tekstów	20% (20pkt)	
PRZERWA		
ARKUSZ II Czas: 150 minut		
A. Rozumienie tekstu czytanego	30 % (30pkt)	
B. Wypowiedź pisemna nawiązująca do tematyki jednego z przeczytanych tekstów	30 % (30pkt)	

2.2. OPIS EGZAMINU PISEMNEGO

W czasie trwania egzaminu zdający nie może korzystać z żadnych słowników.

ARKUSZ I

A. ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

- Zdający wysłuchuje 2–3 teksty, różniących się formą i tematyką, o łącznym czasie trwania ok.10 minut.
- W tej części egzaminu wykorzystuje się nagrania tekstów w wykonaniu rodzimych użytkowników języka niemieckiego.
- Nagranie zawiera zarówno teksty jak i polecenia do poszczególnych zadań. Polecenia oraz instrukcje sformułowane są w języku niemieckim. Każdy tekst jest nagrany dwa razy, a nagrania przedzielone są przerwami na zapoznanie się z treścią zadań, rozwiązanie ich i sprawdzenie.
- Zadania należy rozwiązywać zgodnie z usłyszanymi poleceniami w trakcie słuchania tekstów oraz w czasie przerw po ich wysłuchaniu.

- Jeden tekst stanowi punkt wyjścia do części B. Wypowiedź pisemna.
- Łączna liczba zadań: 20.
- Punktacja: 1 punkt za zadanie.
- Liczba punktów do uzyskania: 20.
- Rodzaje tekstów:
  - komunikaty, instrukcje, porady,
  - rozmowy, wywiady, dyskusje, debaty,
  - wiadomości, relacje, sprawozdania,
  - teksty reklamowe,
  - audycje, słuchowiska radiowe,
  - przemówienia, wystąpienia, wykłady,
  - teksty narracyjne (w tym fragmenty literatury).
- Typy zadań: zamknięte i otwarte (prawda/fałsz, wielokrotny wybór, dobieranie, uzupełnianie luk, odpowiedzi na pytania).

B. WYPOWIEDŹ PISEMNA

- Zdający pisze jeden tekst sterowany we wskazanej w poleceniu formie.
- Wypowiedź pisemna nawiązuje tematycznie do ostatniego z wysłuchanych tekstów w części A. Rozumienie ze słuchu.
- Wypowiedź powinna liczyć od 150 do 200 słów.
- Liczba punktów do uzyskania: 20.
- Formy wypowiedzi pisemnej:
  - list formalny,
  - opinia,
  - sprawozdanie.

ARKUSZ II

A. ROZUMIENIE TEKSTU CZYTANEGO

- Arkusz zawiera od 1 do 3 tekstów o łącznej długości ok.800 słów (2,5 str. formatu A4).
- Teksty różnią się formą, stylem i tematyką.
- Polecenia do zadań sformułowane są w języku niemieckim.
- Punktacja: 0,5 - 3 punktów za zadanie.
- Liczba punktów do uzyskania: 30.
- Rodzaje tekstów:
  - teksty informacyjne,
  - teksty literackie (w tym poezja),
  - teksty publicystyczne,
  - teksty popularnonaukowe.

- Typy zadań: zadania otwarte i zamknięte np. odpowiedzi na pytania, uzupełnianie luk, układanie we wskazanej kolejności, wielokrotny wybór, dobieranie, prawda-fałsz.

B. WYPOWIEDŹ PISEMNA

- Zdający pisze jeden tekst na wybrany temat we wskazanej w poleceniu formie.
- Tematy wypowiedzi pisemnej nawiązują do tematyki tekstów zastosowanych do sprawdzenia umiejętności rozumienia tekstu czytanego.
- Zdający dokonuje wyboru jednego tematu z dwóch podanych w poleceniu.
- Wypowiedź powinna liczyć od 300 do 400 słów.
- Liczba punktów do uzyskania: 30.
- Formy wypowiedzi pisemnej:
  - rozprawka
  - recenzja
  - opowiadanie.

KRYTERIA WYPOWIEDZI PISEMNEJ W ARKUSZU I

	A	B	C
	zdający:	zdający:	zdający:
Poziom merytoryczny Zdający: - rozumie wybrany temat - tworzy spójny tekst - dostosowuje treść do formy - zna realia danego obszaru językowego (kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)	1. formułuje wypowiedź zgodną z poleceniem, uwzględniając wszystkie sugestie zawarte w poleceniu 2. tworzy wypowiedź w pełni spójną, harmonijną, podporządkowaną wyraźnej myśli przewodniej 3. przedstawia treści w sposób logiczny i spójny 4. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z. tematem, lub/i nie uwzględnia wszystkich sugestii zawartych w poleceniu lub uwzględnia je nie w pełni 2. nie potrafi zachować ciągłości myślowej wypowiedzi, zachowuje pewną logikę w tekście 3. przedstawia treści z naruszeniem hierarchii i logiki wypowiedzi 4. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu, w niewielkim stopniu uwzględnia sugestie zawarte w poleceniu 2. tworzy wypowiedź w dużym stopniu niespójną, niekonsekwentną 3. nieudolnie przedstawia temat, często narusza hierarchię i logikę wypowiedzi 4. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego
7	7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
Poziom kompozycji Zdający: - realizuje określoną formę wypowiedzi - uwzględnia wszystkie części pracy - zachowuje proporcje między częściami pracy - zachowuje proporcje między częściami pracy - graficznie wyodrębnia główne części pracy, - zachowuje określoną w zadaniu objętość pracy	1. konsekwentnie przestrzega określonej formy wypowiedzi 2. uwzględnia wszystkie części pracy 3. zachowuje właściwe proporcje między częściami pracy 4. stosuje właściwy układ graficznym pracy 5. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. częściowo zachowuje określoną formę wypowiedzi 2. pomija wstęp lub zakończenie 3. zachowuje w miarę właściwe proporcje między częściami pracy 4. wyodrębnia graficznie niektóre części pracy 5. przekracza podane granice objętości pracy do 10%	1. w niewielkim stopniu zachowuje określoną formę 2. pomija dwie części pracy lub realizuje je fragmentarycznie 3. nie zachowuje właściwych proporcji między częściami pracy 4. nie wyodrębnia graficznie głównych części pracy 5. przekracza podane granice objętości pracy o ponad $\pm 10\%$
6	6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
Poziom jakości języka Zdający: - stosuje słownictwo i frazeologię zgodnie z tematem i formą wypowiedzi - stosuje struktury składniowe zgodnie z tematem i formą wypowiedzi - dostosowuje styl do formy wypowiedzi - stosuje zgodnie z normą struktury morfosyntaktyczne, zasady ortografii i interpunkcji	1. stosuje urozmaicone słownictwo i frazeologię adekwatne do treści i formy 2. stosuje urozmaicone struktury składniowe 3. zachowuje jednorodny styl, adekwatny do treści i formy 4. pisze pracę bezbłędną lub też popełnia drobne sporadyczne błędy gramatyczne i leksykalne niezakłócające komunikacji 5. popełnia nieliczne błędy ortograficzne, niezmiennie znaczenia wyrazów 6. popełnia sporadyczne błędy interpunkcyjne	1. stosuje mało urozmaicone słownictwo z nielicznymi powtórzeniami, nie zawsze adekwatne do treści i formy 2. stosuje mało urozmaicone struktury składniowe 3. zachowuje poprawny styl z niewielkimi uchybieniami 4. popełnia dość liczne błędy gramatyczne i leksykalne niezakłócające komunikacji lub zakłócające w nieznanym stopniu komunikację 5. popełnia błędy ortograficzne, zmieniające znaczenia wyrazów lub/i popełnia nieliczne błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazów 6. popełnia dość liczne błędy interpunkcyjne	1. stosuje ubogie słownictwo z licznymi powtórzeniami, w niewielkim stopniu adekwatne do treści i formy 2. posługuje się ograniczonym zakresem struktur składniowych stosuje liczne powtórzenia 3. stosuje nieporadny styl 4. popełnia liczne błędy gramatyczne i leksykalne 5. popełnia liczne błędy ortograficzne 6. popełnia liczne błędy interpunkcyjne
7	7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0

KRYTERIA OCENIANIA WYPOWIEDZI PISEMNEJ W ARKUSZU II

ROZPRAWKA

	Kryterium oceny zdający:	A zdający:	B zdający:	C zdający:
POZIOM MERYTORYCZNY	I. TREŚĆ rozumie wybrany temat tworzy spójny tekst dostosowuje treść do formy: - formułuje tezę - omawia temat - podsumowuje temat lub podaje swoją opinię zna realia danego obszaru językowego (kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)	1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem 2. tworzy wypowiedź w pełni spójną, harmonijną, podporządkowaną wyraźnej myśli przewodniej 3. prawidłowo formułuje tezę/ antytezę adekwatną do tematu 4. omawia temat, trafnie dobierając argumenty za i przeciw 5. uwzględnia wszystkie ważne elementy w podsumowaniu i/lub podaje swoją opinię 6. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem 2. tworzy wypowiedź częściowo spójną, harmonijną, zachowuje pewną logikę w tekście 3. formułuje tezę/antytezę pozostającą w związku z tematem 4. omawia temat, częściowo trafnie dobierając argumenty za i przeciw 5. uwzględnia część ważnych elementów w podsumowaniu i/lub podaje swoją opinię 6. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź znacząco odbiegającą od tematu 2. tworzy wypowiedź w dużym stopniu niespójną, niekonsekwentną 3. nieudolnie formułuje tezę/ antytezę lub nie formułuje jej 4. omawia temat, często nietrafnie dobierając lub pomijając argumenty za i przeciw 5. nie uwzględnia większości ważnych elementów w podsumowaniu i/lub podaje niewynikającą z tekstu opinię lub nie podsumowuje tematu 6. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego
	PUNKTACJA 7 pkt.	7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
POZIOM KOMPOZYCYJNY	II. KOMPOZYCJA: realizuje określoną formę wypowiedzi uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) zachowuje proporcje między częściami pracy graficznie wyodrębnia główne części pracy, zachowuje określoną w zadaniu objętość pracy	1. konsekwentnie przestrzega określonej formy wypowiedzi 2. uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) 3. zachowuje właściwe proporcje między częściami pracy 4. wykazuje pełną konsekwencję w układzie graficznym pracy 5. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. częściowo zachowuje określoną formę wypowiedzi 2. pomija wstęp lub zakończenie 3. zachowuje w miarę właściwe proporcje między częściami pracy 4. wyodrębnia graficznie niektóre części pracy 5. przekracza podane granice objętości pracy do 10%	1. w niewielkim stopniu zachowuje określoną formę wypowiedzi 2. pomija dwie części pracy lub realizuje je fragmentarycznie 3. nie zachowuje właściwych proporcji między częściami pracy 4. nie wyodrębnia graficznie głównych części pracy 5. przekracza podane granice objętości pracy o ponad ± 10%
	PUNKTACJA 7 pkt.	7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
POZIOM JAKOŚCI JĘZYKA	III. BOGACTWO JĘZYKOWE: stosuje słownictwo i frazeologię zgodnie z tematem i formą wypowiedzi stosuje struktury składniowe zgodnie z tematem i formą wypowiedzi dostosowuje styl do formy wypowiedzi	1. stosuje urozmaicone słownictwo i frazeologię na poziomie zaawansowanym 2. stosuje urozmaicone struktury składniowe na poziomie zaawansowanym 3. zachowuje jednolity styl, adekwatny do treści i formy	1. stosuje słownictwo i frazeologię na poziomie średniozaawansowanym, stosuje nieliczne powtórzenia 2. stosuje mało urozmaicone struktury składniowe na poziomie średniozaawansowanym 3. zachowuje poprawny styl z niewielkimi uchybieniami	1. stosuje słownictwo i frazeologię na poziomie podstawowym, stosuje liczne powtórzenia 2. posługuje się zakresem struktur składniowych na poziomie podstawowym; stosuje liczne powtórzenia 3. stosuje nieporadny styl, lecz praca jest zrozumiała
	PUNKTACJA 8 pkt.	8 - 7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
	IV. POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA: stosuje zgodnie z normą struktury morfosyntaktyczne, zasady ortografii i interpunkcji	1. pisze pracę bezbłędną lub popełnia drobne, sporadyczne błędy gramatyczne i leksykalne, niezakłócające komunikacji 2. popełnia nieliczne błędy ortograficzne, niezmiennie znaczenia wyrazów 3. popełnia sporadyczne błędy interpunkcyjne	1. popełnia dość liczne błędy gramatyczne i leksykalne niezakłócające komunikacji lub zakłócające w nieznanym stopniu komunikację 2. popełnia błędy ortograficzne, niezmiennie znaczenia wyrazów lub/i popełnia nieliczne błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazów 3. popełnia dość liczne błędy interpunkcyjne	1. popełnia liczne błędy gramatyczne i leksykalne 2. popełnia liczne błędy ortograficzne, 3. popełnia liczne błędy interpunkcyjne
	PUNKTACJA 8 pkt.	8 - 7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0

RECENZJA				
	Kryterium oceny	A	B	C
	zdający:	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM MERYTORYCZNY	I. TREŚĆ rozumie wybrany temat tworzy spójny tekst dostosowuje treść do formy: - podaje informacje o recenzowanej pozycji - podaje informacje o zawartości treściowej recenzowanej pozycji - ocenia - poleca bądź nie, podając przyczyny zna realia danego obszaru językowego (kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)	1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem 2. tworzy wypowiedź w pełni spójną, harmonijną, podporządkowaną wyrażnej myśli przewodniej 3. podaje pełną informację o recenzowanej pozycji (twórca, okoliczności powstania dzieła, okoliczności odbioru) 4. podaje krótką informację o zawartości treściowej recenzowanej pozycji (np. skróty fabuły, prezentacja głównych postaci, problematyki) 5. dokonuje pełnej, wieloaspektowej oceny (np. fabuły, akcji, pracy reżysera, gry aktorów, scenografii, opracowania muzycznego, sposobu ekspozycji obiektów na wystawie) 6. poleca bądź odradza, wskazując na najistotniejsze walory/wady recenzowanej pozycji 7. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem 2. nie potrafi zachować ciągłości myślowej wypowiedzi, zachowuje pewną logikę w tekście 3. podaje częściową informację o recenzowanej pozycji lub pomija niektóre istotne informacje 4. podaje zbyt szczegółową lub zbyt ogólną informację o zawartości treściowej utworu 5. dokonuje niepełnej oceny uwzględniając niektóre elementy 6. poleca bądź odradza, nie wskazując na walory/wady recenzowanej pozycji 7. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu 2. tworzy wypowiedź w dużym stopniu niespójną, niekonsekwentną 3. podaje ogólnikową, mało konkretną informację o recenzowanej pozycji lub pomija większość informacji 4. streszcza utwór lub nie przedstawia zawartości treściowej recenzowanej pozycji 5. dokonuje bardzo pobieżnej oceny lub nie dokonuje oceny 6. nie poleca ani nie odradza recenzowanej pozycji, 7. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego
	PUNKTACJA 7 pkt.	7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
POZIOM KOMPOZYCYJNY	II. KOMPOZYCJA: realizuje określoną formę wypowiedzi uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) graficznie wyodrębnia główne części pracy, zachowuje określoną w zadaniu objętość pracy	1. konsekwentnie przestrzega określonej formy wypowiedzi 2. uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) 3. zachowuje właściwe proporcje między częściami pracy 4. wykazuje pełną konsekwencję w układzie graficznym pracy 5. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. częściowo zachowuje określoną formę wypowiedzi 2. pomija wstęp lub zakończenie 3. zachowuje w miarę właściwe proporcje między częściami pracy 4. wyodrębnia graficznie niektóre części pracy 5. przekracza podane granice objętości pracy do 10%	1. w niewielkim stopniu zachowuje określoną formę wypowiedzi 2. pomija dwie części pracy lub realizuje je fragmentarycznie 3. nie zachowuje właściwych proporcji między częściami pracy 4. nie wyodrębnia graficznie głównych części pracy 5. przekracza podane granice objętości pracy o ponad ± 10%
	PUNKTACJA 7 pkt.	7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
POZIOM JAKOŚCI JĘZYKA	III. BOGACTWO JĘZYKOWE: stosuje słownictwo i frazeologię zgodnie z tematem i formą wypowiedzi stosuje struktury składniowe zgodnie z tematem i formą wypowiedzi dostosowuje styl do formy wypowiedzi	1. stosuje urozmaicone słownictwo i frazeologię na poziomie zaawansowanym, uwzględniając specjalistyczne słownictwo z danej dziedziny sztuki 2. stosuje urozmaicone struktury składniowe na poziomie zaawansowanym 3. zachowuje jednolity styl, adekwatny do treści i formy	1. stosuje słownictwo frazeologię na poziomie średniozaawansowanym, stosuje nieliczne powtórzenia 2. stosuje mało urozmaicone struktury składniowe na poziomie średniozaawansowanym 3. zachowuje poprawny styl z niewielkimi uchybieniami	1. stosuje słownictwo frazeologię na poziomie podstawowym, stosuje liczne powtórzenia 2. posługuje się zakresem struktur składniowych na poziomie podstawowym; stosuje liczne powtórzenia 3. stosuje nieporadny styl, lecz praca jest zrozumiała
	PUNKTACJA 8 pkt.	8 - 7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
	IV. POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA: stosuje zgodnie z normą struktury morfosyntaktyczne, zasady ortografii i interpunkcji	1. pisze pracę bezbłędną lub popełnia drobne, sporadyczne błędy gramatyczne i leksykalne, niezakłócające komunikacji 2. popełnia nieliczne błędy ortograficzne, niezmiennające znaczenia wyrazów 3. popełnia sporadyczne błędy interpunkcyjne	1. popełnia dość liczne błędy gramatyczne i leksykalne niezakłócające komunikacji lub zakłócające w nieznacznym stopniu komunikację 2. popełnia błędy ortograficzne, niezmiennające znaczenia wyrazów lub/i popełnia nieliczne błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazów 3. popełnia dość liczne błędy interpunkcyjne	1. popełnia liczne błędy gramatyczne i leksykalne 2. popełnia liczne błędy ortograficzne 3. popełnia liczne błędy interpunkcyjne
	PUNKTACJA 8 pkt.	8 - 7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0

OPOWIADANIE

Kryterium oceny		A	B	C
zdający:		zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM MERYTORYCZNY	I. TREŚĆ rozumie wybrany temat tworzy spójny tekst dostosowuje treść do formy: - określa tło akcji - odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego - przedstawia wydarzenie główne - opisuje reakcje ludzi, przedstawia wnioski i konsekwencje, wydarzenia zna realia danego obszaru językowego (kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)	1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem 2. tworzy wypowiedź w pełni spójną, harmonijną, podporządkowaną wyrażonej myśli przewodniej 3. określa czas, miejsce wydarzeń i bohaterów 4. logicznie odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego 5. szczegółowo przedstawia wydarzenie główne 6. przekonująco opisuje reakcje ludzi, lub/i przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia 7. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem 2. nie potrafi zachować ciągłości myślowej wypowiedzi, zachowuje pewną logikę w tekście 3. określa tylko dwa z trzech elementów (czas, miejsce wydarzeń, bohaterów) 4. nie zawsze logicznie odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego 5. niezbyt szczegółowo przedstawia wydarzenie główne 6. nie w pełni przekonująco opisuje reakcje ludzi, lub/i przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia 7. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu 2. tworzy wypowiedź w dużym stopniu niespójną, niekonsekwentną 3. określa tylko jeden z trzech elementów (czas, miejsce wydarzeń, bohaterów) lub nie określa ich 4. przedstawia wydarzenia nietworzące logicznego ciągu 5. nie przedstawia wydarzenia głównego 6. nie opisuje reakcji ludzi, lub/i nie przedstawia wniosków i konsekwencji wydarzeń 7. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego
	PUNKTACJA 7 pkt.	7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
	II. KOMPOZYCJA: realizuje określoną formę wypowiedzi uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) zachowuje proporcje między częściami pracy graficznie wyodrębnia główne części pracy, zachowuje określoną w zadaniu objętość pracy	1. konsekwentnie przestrzega określonej formy wypowiedzi 2. uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) 3. zachowuje właściwe proporcje między częściami pracy 4. wykazuje pełną konsekwencję w układzie graficznym pracy 5. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. częściowo zachowuje określoną formę wypowiedzi 2. pomija wstęp lub zakończenie 3. zachowuje w miarę właściwe proporcje między częściami pracy 4. wyodrębnia graficznie niektóre części pracy 5. przekracza podane granice objętości pracy do 10%	1. w niewielkim stopniu zachowuje określoną formę wypowiedzi 2. pomija dwie części pracy lub realizuje je fragmentarycznie 3. nie zachowuje właściwych proporcji między częściami pracy 4. nie wyodrębnia graficznie głównych części pracy 5. przekracza podane granice objętości pracy o ponad ± 10%
POZIOM JAKOŚCI JĘZYKA	PUNKTACJA 7 pkt.	7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
	III. BOGACTWO JĘZYKOWE: stosuje słownictwo i frazeologię zgodnie z tematem i formą wypowiedzi stosuje struktury składniowe zgodnie z tematem i formą wypowiedzi dostosowuje styl do formy wypowiedzi	1. stosuje urozmaicone słownictwo i frazeologię na poziomie zaawansowanym 2. stosuje urozmaicone struktury składniowe na poziomie zaawansowanym 3. zachowuje jednorodny styl, adekwatny do treści i formy	1. stosuje słownictwo frazeologię na poziomie średnio zaawansowanym, stosuje nieliczne powtórzenia 2. stosuje mało urozmaicone struktury składniowe na poziomie średnio-zaawansowanym 3. zachowuje poprawny styl z niewielkimi uchybieniami	1. stosuje słownictwo frazeologię na poziomie podstawowym; stosuje liczne powtórzenia 2. posługuje się zakresem struktur składniowych na poziomie podstawowym; stosuje liczne powtórzenia 3. stosuje nieporadny styl, lecz praca jest zrozumiała
	PUNKTACJA 8 pkt.	8 - 7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0
POZIOM JAKOŚCI JĘZYKA	IV. POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA: stosuje zgodnie z normą struktury morfosyntaktyczne, zasady ortografii i interpunkcji	1. pisze pracę bezbłędną lub popełnia drobne, sporadyczne błędy gramatyczne i leksykalne, niezakłócające komunikacji 2. popełnia nieliczne błędy ortograficzne, niezmienną znaczenia wyrazów 3. popełnia sporadyczne błędy interpunkcyjne	1. popełnia dość liczne błędy gramatyczne i leksykalne, niezakłócające komunikacji lub zakłócające w nieznacznym stopniu komunikację 2. popełnia błędy ortograficzne, niezmienną znaczenia wyrazów lub/i popełnia nieliczne błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazów 3. popełnia dość liczne błędy interpunkcyjne	1. popełnia liczne błędy gramatyczne i leksykalne, 2. popełnia liczne błędy ortograficzne 3. popełnia liczne błędy interpunkcyjne
	PUNKTACJA 8 pkt.	8 - 7 - 6	5 - 4 - 3	2 - 1 - 0

Uwagi do wszystkich kryteriów:

1. W punktacji wypowiedzi uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysgrafię i dysortografię abiturienta.
2. Praca w całości niezgodna z tematem lub nieczytelna nie podlega ocenie.
3. Na poziomie kompozycji oraz jakości języka wprowadzono kryteria główne i drugorzędne. Kryteria drugorzędne zapisano kursywą. Podkryteria główne mają dwukrotnie większą wagę niż podkryteria drugorzędne.
4. Jeżeli praca liczy mniej niż 75% wymaganego limitu słów (225 słów), przyznaje się zero punktów za poprawność i bogactwo językowe.
5. Błędy drobne/sporadyczne to błędy stanowiące do 5% wszystkich zapisanych słów.
6. Błędy dość liczne stanowią od 6% do 10% wszystkich zapisanych słów.
7. Błędy liczne stanowią od 11% do 20% wszystkich zapisanych słów.
8. Przy liczeniu błędów bierze się pod uwagę wszystkie rodzaje błędów, przy czym błąd ortograficzny i interpunkcyjny liczy się jako 0,5 błędu innego typu.

II. WYMAGANIA EGZAMINACYJNE

ZAKRES TREŚCI:

Katalog tematów

1.	Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość	np. dni pamięci, historia, emigracja, rozwój cywilizacyjny ...
2.	Regiony i ich tradycje	np. święta, folklor, obyczajowość, tradycje, dialekty, regionalizm ...
3.	Środowisko naturalne	np. krajobraz, klimat, pogoda, energia, powietrze i woda, świat roślin i zwierząt, ochrona przyrody, zagrożenia środowiska naturalnego, działania proekologiczne, kataklizmy ...
4.	Nauka, technika i postęp	np. naukowcy, nobliści, rozwój techniki, obsługa urządzeń technicznych, odkrycia naukowe, dyscypliny naukowe, eksperymenty, komputeryzacja, internet, technika laserowa, przetwarzanie danych, elektrownie atomowe, inżynieria genetyczna ...
5.	Komunikacja, środki transportu, turystyka	np. transport lądowy, wodny i powietrzny, komunikacja miejska, wypadki i awarie, wycieczki, zwiedzanie, informacja turystyczna, baza noclegowa ...
6.	Środki masowego przekazu	np. prasa, telewizja, radio, reklama, internet ...
7.	Subkultura młodzieżowa	np. kultura ulicy – hip hop, graffiti, break dance; raperzy, skini, blockersi, punk, dresiarze, anarchiści, dyskoteki, fan kluby ...
8.	Sport i czas wolny	np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, kluby sportowe, mistrzostwa, zawody sportowe, sport wyczynowy i masowy, sporty ekstremalne, doping, fitness, wakacje, wypoczynek, rozrywki, prywatki, zabawy, kino, teatr, organizacja czasu wolnego, hobby...
9.	Życie rodzinne i towarzyskie	np. prawa i obowiązki w rodzinie, wzorce zachowania i postępowania, styl życia, krewni, święta i uroczystości rodzinne, przyjęcia, konflikty i problemy, plany osobiste, zakładanie rodziny, wychowanie dzieci, rozwód, adopcja, stowarzyszenia ...
10.	Szkoła i wykształcenie	np. systemy oświaty, wykształcenie, plan zajęć, przedmioty szkolne, wymagania, regulaminy, kształcenie pozaszkolne, oceny, nauczyciele, koledzy, wydarzenia z życia szkoły, nauka zawodu, praktyka, stres egzaminacyjny ...

11.	Świat fantazji i fikcji	np. baśnie, bajki, legendy, mitologie, literatura fantastyczna, fantasy, literatura/filmy science-fiction, gry komputerowe...
12.	Kultura	np. architektura, muzyka, malarstwo, literatura, teatr, film, balet, książka, biblioteka, kultura masowa, dziedzictwo kulturowe, koncerty, muzea, moda ...
13.	Jednostka i społeczeństwo	np. tożsamość narodowa, sąsiedzi, konformizm, protesty, mniejszości narodowe, przemoc, normy zachowania, konflikty międzypokoleniowe...
14.	Życie polityczne i społeczne	np. struktura państwa, urzędy, znaczący politycy, programy polityczne, partie, parlamenty, rząd, wybory, opozycja, polityka społeczna, polityka regionalna, kontrola, demonstracje, integracja europejska, globalizacja, organizacje międzynarodowe, problemy demograficzne, konflikty zbrojne, terroryzm, ...
15.	Gospodarka i problemy świata pracy	np. przemysł, rolnictwo, handel, problemy ekonomiczne, stosunki własności, rynek pracy, zawody i związane z nimi czynności, kwalifikacje, zarobki, bezrobocie, strajki, rywalizacja ...
16.	Sens życia i kształtowanie osobowości	np. świat wartości, religia, ideologie, ideały, propaganda, opinia publiczna, sekty, wierzenia, wartości życiowe, styl życia, starość i jej problemy, problemy etyczne...
17.	Prawo i sprawiedliwość	np. konstytucje, prawa i obowiązki obywatelskie, wina i kara, przestępczość, kara śmierci, sądy, policja...
18.	Problemy dnia codziennego	np. dzień powszedni, mieszkanie i jego wyposażenie, kupno, sprzedaż, wynajmowanie mieszkań, budżet domowy, środki płatnicze, banki, podział obowiązków, porządki domowe, zakupy, reklama, reklamacja, usługi, żywienie, przygotowanie potraw ...
19.	Zdrowie	np. troska o zdrowie, higieniczny tryb życia, ochrona zdrowia, schorzenia, objawy i leczenie, samopoczucie, ubezpieczenia, niepełnosprawni, uzależnienia, choroby cywilizacyjne, AIDS ...
20.	Uczucia	np. sympatia, przyjaźń, miłość, tolerancja, obawy, lęki, agresja, ból, cierpienie, współczucie, żaloba, radość, zachwyt, pewność siebie, zadowolenie, satysfakcja, poczucie zawodu, sukcesu, złość, irytacja ...

ZAKRES STRUKTUR GRAMATYCZNYCH DO OPANOWANIA CZYNNEGO

Na egzaminie z języka niemieckiego w klasach dwujęzycznych obowiązują następujące struktury gramatyczne:

SKŁADNIA

- zdania pojedyncze: oznajmujące, pytające (pytania o rozstrzygnięcie i pytania o uzupełnienie) i rozkazujące,
- szyk wyrazów : prosty, przestawny, np.:
Wir haben täglich zwei Vorlesungen.
Täglich haben wir zwei Vorlesungen.
- miejsce przeczenia *nein, nicht* i *kein, doch, nie, niemals, nirgends, keinesfalls* w zdaniu, np.:
Lernst du? Nein, ich lerne nicht mehr.
Ich habe ihn nie gesehen.
Arbeitest du nicht? Doch, ich schreibe gerade einen Artikel.
- zdania złożone współrzędnie:
  - bezspójnikowe, np.: Die Sonne scheint, es ist warm.
  - ze spójnikami *aber, oder, und, sondern, denn*, np.:
Ich war krank und musste den Arzt besuchen.
  - ze spójnikami *deshalb, trotzdem, sonst, dann, außerdem*
Er verdient viel Geld, trotzdem ist er unzufrieden.
- zdania z podwójnym spójnikiem: *entweder ... oder, nicht nur ... sondern auch, sowohl...als auch, weder ... noch, zwar ... aber, einerseits ... andererseits*, np.:
Entweder gehen wir ins Kino oder wir besuchen unsere Freunde.
Einerseits möchte ich schnell abnehmen, andererseits kann ich auf Süßigkeiten nicht verzichten.
- zdania podrzędnie złożone:
  - zdania podmiotowe, np.:
Wer in München ist, muss auch Münchner Bier trinken.
  - zdania dopełnieniowe: *dass, ob, wer, was, wo, wie ...*, np.:
Der Lehrer sagt, dass dieses Buch interessant ist.
Er weiß nicht, wo der Parkplatz ist.
  - zdanie przydawkowe z zaimkiem względnym *der, die, das, welcher, welche, welches* oraz w połączeniu z przymkiem, np.:
Das ist der Mann, dem ich geholfen habe.
Ich kenne den Jungen, mit dem du gestern gesprochen hast.
Der Schüler, dessen Eltern in Deutschland drei Jahre gearbeitet haben, kann sehr gut Deutsch.
Das Kind, das vor der Schule steht, ist 8 Jahre alt.
Wo ist die Dame, welche du gestern kennen gelernt hast?
  - zdania okolicznikowe przyczyny: *weil, da*, np.:
Er bleibt zu Hause, weil sein Vater krank ist.
  - zdania okolicznikowe czasu: *wenn, als, bevor, ehe, bis, nachdem, seitdem, während, sobald, sooft*, np.:
Nachdem wir den Artikel gelesen haben, diskutierten wir über seinen Inhalt.
Seitdem er in Berlin studiert, hat er viele Museen besichtigt.
Bevor wir abreisten, besuchten wir noch unseren Professor.
Sooft er kommt, bringt er Blumen mit.
  - zdanie okolicznikowe celu: *damit* / konstrukcja bezokolicznikowa *um ... zu*, np.:
Wir nehmen ein Taxi, damit wir pünktlich am Bahnhof sind.
Wir nehmen ein Taxi, um pünktlich am Bahnhof zu sein.
  - zdania okolicznikowe sposobu: *indem, dadurch dass, ohne dass (ohne ...zu), anstatt dass (anstatt....zu)*, np.:
Mein Bruder hört Musik, anstatt dass er Mathematik lernt.
Marie beherrschte die Fremdsprachen, indem sie viele Zeitschriften las.
Er fuhr nach Hause, ohne sich verabschiedet zu haben.
  - zdania skutkowe: *so dass, so ... dass, als dass*, np.:
Der Koffer war so schwer, dass ich ihn allein nicht tragen konnte.
Er war sehr krank, so dass er nicht kommen konnte.
  - zdania przyzwalające: *obwohl, obgleich, obschon, obzwar*, np.:
Obwohl das Wetter schlecht war, sind wir mit dem Ausflug zufrieden.

- zdania warunkowe rzeczywiste: *wenn+ Präsens*, np.:
Wenn es regnet, sehen wir fern.
- zdania warunkowe nierzeczywiste ze spójnikiem *wenn* i bezspójnikowe (*Konjunktiv Präteritum/ Konjunktiv Plusquamperfekt*), np.:
Hätte ich mich nur beeilt!
Wenn er doch käme!
Wenn ich Zeit gehabt hätte, hätte ich die Aufgabe besser geschrieben.
- zdania porównawcze nierzeczywiste, np.:
Sie schaut mich an, als ob sie mich nicht verstünde / verstanden hätte.
Der Junge tut so, als könnte er nicht laufen.
- zdania nierzeczywiste wyrażające życzenie (irreale Wunschsätze), np.:
Wenn ich mich beeilt hätte, hätte ich den Zug erreicht.
- zdania podrzędnie złożone, zawierające orzeczenie w stronie biernej, np.:
Ich wusste nicht genau, wo „Hamlet“ heute gespielt wird.
Bis zum Ende wussten wir nicht, ob die Konferenz verlegt werden durfte.
- zdania podrzędnie złożone z czasownikami modalnym + Infinitiv Perfekt i Plusquamperfekt, np.:
Er hat gesagt, dass seine Mutter zur Kur hat fahren müssen.
- zdania porównawcze: *so... wie, als, je ...desto*, np.:
Der Film ist besser als ich dachte.
Er schreibt so schnell, wie er kann.
Je mehr ich lese, desto reicher wird mein Wortschatz.
- przydawka rozwinięta, np.: Der von dem Lehrer korrigierte Test ...
- konstrukcje bezokolicznikowe z *zu* i bez *zu*, np.:
Ich höre mein Kind singen.
Er hat vor, die Ferien an der Ostsee zu verbringen.
Sie hat die Absicht, ins Ausland zu fahren.
Wir sind fähig, diese Aufgabe zu lösen.

RZECZOWNIK

- typy odmian rzeczownika: 3 typy w l.poj.(np. *der Lehrer, der Genosse, die Frau*), 5 typów w l.mn. (np. *die Tage, die Boten, die Koffer, die Kinder, die Parks*)
- użycie rodzajnika określonego, nieokreślonego; użycie rzeczownika bez rodzajnika, np.:
Da steht eine Tasse. Die Tasse ist sauber.
Jetzt wohnt er in Europa. Das moderne Amerika konnte er nicht mehr ertragen.
Sie trinkt gern Milch.
Dieses Jahr fahren wir in die Schweiz.
- tworzenie liczby mnogiej rzeczowników
- rzeczowniki złożone, np.: das Klassenzimmer, der Aufruf, das Schlafzimmer, der Fahrkartenverkauf
- rzeczowniki zdrobniałe: *-chen, -lein*, np.:
das Lämpchen, das Büchlein
- rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności, np.:
der Lehrer, die Künstlerin, der Kartenspieler
- rzeczowniki tworzone od bezokoliczników i imiesłowów, np.:
das Schreiben, der Reisende, der Angestellte
- rzeczowniki z przyrostkami: *-e, -ei, -heit, -keit, -ler, -schaft, -ion, -tät, -in, -um, -ung, -ium, -ment, -ling*, np.: die Wirklichkeit, die Nation, der Sperling, das Studium
- rzeczowniki z przedrostkami *Miss-, Un-, Ge-*, np.:
das Missverständnis, die Unzufriedenheit, das Gebäude
- rzeczowniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata, np.:
der Europäer, der Berliner, die Berlinerin, der Franzose, die Polin, die Rumänen
- rzeczowniki tworzone od przymiotników, imiesłowów i liczebników, np.:
das Gute, der Erste, der Gefangene
- odmiana imion własnych, np.:
Evas Familie, Müllers Haus, Hansens Tochter,
die Taten des jungen Paul, Friedrich Schillers Dramen, das Referat Direktor Meyers, die Studenten des Herrn Professor Braun
- rzeczownik po określeniu miary i wagi, np.: ein Liter Milch, ein Kilo Äpfel
- rekcja rzeczownika, np.: das Interesse an/für, die Kontrolle über
- homonimy, np.: der Weise – die Weise, die Waise, der Leiter – die Leiter

CZASOWNIK

- odmiana czasowników regularnych i nieregularnych w czasie Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt
- tryb oznajmujący czasów Präsens, Futur I, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, np.:
 Meine Schwester schwimmt gut.
 Wir werden dich am Sonntag besuchen.
 Der Arzt untersuchte den Patienten.
 Der Lektor hat den Satz erklärt. Wir sind ins Kino gegangen.
 Wir waren nach Belgien gefahren.
- tryb przypuszczający czasów Präsens, Futur I, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt Konditionalis I i II (*würde + Infinitiv I i II*), mowa zależna, np.:
 Der Student sagte, er habe keine Lust zum Studieren.
 Er hat erzählt, dass seine Eltern ihre Wohnungsschlüssel bei den Nachbarn gelassen hätten.
 Er war der Meinung, wir könnten zusammen verreisen.
- formy imiesłowowe czasownika Partizip I i II, np.:
 Das Kind saß weinend auf der Parkbank.
 Das weinende Kind saß auf der Parkbank.
 Das gebrauchte Auto ....
 In Berlin angekommen, begab ich mich ins Hotel.
- tryb rozkazujący czasowników, np.:
 Lies den Text vor!
 Schlafen Sie schön!
- strona czynna i bierna czasowników (Vorgangspassiv) we wszystkich czasach i z czasownikiem modalnym oraz Zustandspassiv (Präsens, Präteritum), np.:
 Ich las das Buch. Das Buch wurde von mir gelesen.
 In Deutschland wird viel Bier getrunken. Die Aufgabe ist gelöst worden.
 Der Aufsatz musste bis morgen korrigiert werden.
 Es wurde die ganze Nacht getanzt.
 Der Artikel ist schon geschrieben.
- formy konkurencyjne dla strony biernej, np.:
 Der Sirup ist zweimal täglich zu nehmen.
 Du hast alles für morgen vorzubereiten.
 Die Uhr lässt sich reparieren.
 Das Wasser ist trinkbar.
- odmiana czasowników zwrotnych, np.: sich waschen
- odmiana czasowników rozdzielnie i nierozdzielnie złożonych, np.: aufmachen, bestehen
- odmiana czasowników modalnych w trybie oznajmującym i przypuszczającym w czasie Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, np.:
 Er hätte früher aufstehen können.
 Wir haben ihn fragen müssen.
- tworzenie i funkcja form czasu przyszłego Futur I i II
- rekcja czasowników, np.:
 denken an, fragen nach, sich einsetzen für, stören (Akk.), folgen (Dat.), gedenken (Gen.)
- zastosowanie czasownika *lassen*, np.:
 Ich lasse mir die Haare schneiden. Ich habe den Schirm im Cafe gelassen.
 Ich lasse mein Auto reparieren.

PRZYMIOTNIK

- przymiotnik jako orzecznik, np.: Das Mädchen ist schick.
- przymiotnik jako przydawka:
  - z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym typu *diese, jene, derselbe*, np.: das neue Auto, diese kleine Blume
  - z rodzajnikiem nieokreślonym, zaimkiem dzierżawczym i przeczeniem *kein*, np.: ein kleines Kind, mein alter Freund, keine teure Tasche
  - bez rodzajnika, np.: frische Butter
  - po zaimkach nieokreślonych *beide, alle, viele, wenige, manche, einige, andere, folgende*, np.: alle guten Schüler, viele bekannte Schriftsteller
  - po zaimkach pytających, np.:
 Was für eine unglaubliche Geschichte ist das!
  - po liczebniku, np.: vier gute Schüler

• regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika, np.: klein – kleiner – der, die, das kleinste / am kleinsten hoch – höher – der, die, das höchste / am höchsten gut – besser – der, die, das beste / am besten   • przymiotniki w porównaniach, np.: Dieses Haus ist so hoch wie jenes. Eva ist fleißiger als ihre Schwester. Peter ist der schnellste von allen Schülern seiner Klasse. Berlin ist eine der größten Städte Europas.   • rekcja przymiotnika, np.: reich an, zufrieden sein mit   • przymiotniki z przyrostkami: -los, -bar, -isch -sam, -voll, -reich, -arm, -wert, np.: arbeitslos, kinderreich   • przymiotniki z przedrostkami un-, ur-, np.: unzufrieden, unpraktisch, uralt   • przymiotniki pochodzące od nazw własnych, np.: das Brandenburger Tor, europäisch
ZAIMEK
• odmiana zaimków osobowych (np.: ich, er, wir), wskazujących (np.: derselbe dieser, der, jener, der gleiche), dzierżawczych (np.: mein, unser), zwrotnych (sich) oraz zaimek wzajemny einander   • zaimek nieosobowy es i nieokreślony (man, einer, keiner, jemand, niemand, etwas, nichts, viel, jeder, wenig, mancher, irgendwer, irgend jemand, irgend etwas, alles, einige, ein paar, sämtlich, ein bisschen, mehrere)   • zaimki względne der, die, das, welcher, welche, welches   • zaimki pytające, np.: was für ein, was für eine, was für ein, wer, was, welcher, -e, -es   • zaimki einer, eine, eins z dopełniaczem, np.: Das Hotel „Holiday Inn“ ist eins der besten (Hotels in Warschau).
LICZEBNIK
• liczebniki główne, np.: sieben, einhundertzwanzig   • liczebniki porządkowe, np.: der siebte, in den neunziger Jahren   • liczebniki mnożne i nieokreślone, np.: zweimal, viel   • liczebniki ułamkowe i dziesiętne, np.: anderthalb, dreieinhalb, 0,8 – null - Komma - acht   • użycie liczebników w oznaczeniu miary i wagi, powierzchni i objętości, np.: zwei Quadratmeter, zwei Pfund
PRZYIMEK
• przyimki z celownikiem: aus, bei, mit, nach, seit, von, zu, gegenüber, außer, entgegen, ab, außer, entgegen, gemäß, zufolge   • przyimki z biernikiem: durch, gegen, für, ohne, um, entlang, bis, wider   • przyimki z celownikiem i biernikiem, np: an, auf, hinter, in, neben, unter, über, vor, zwischen   • przyimki z dopełniaczem: während, trotz, wegen, statt, aufgrund, anlässlich, außerhalb, betreffs, hinsichtlich, infolge, innerhalb, seitens, jenseits, diesseits
PRZYSŁÓWEK
• przysłówki zaimkowe w pytaniu i odpowiedzi, np.: Wovon hängt das ab? Das hängt davon ab, ob er kommt oder nicht.   • regularne i nieregularne stopniowanie przysłówków, np.: gern - lieber – am liebsten, schön – schöner – am schönsten   • przysłówki określone czasu i miejsca, np.: morgen, bald, dann, endlich, damals, gestern, heute, hier, dort, draußen, drüben, unten, oben, links, rechts

PARTYKUŁY

użycie ważniejszych partykuł, np. *sehr, ganz, sogar, überhaupt, noch, viel, so, weit, immer, höchst, durchaus, zu, gerade, eben, besonders, erst, ja, selbst, nur, beinahe, fast, ziemlich, etwa, aber, denn, mal, doch*

FORMY WYPOWIEDZI PISEMNEJ W ARKUSZU I

W arkuszu I sprawdzana jest umiejętność pisanie tekstu użytkowego na podstawie tekstu wysłuchanego: listu formalnego (w tym listu motywacyjnego), opinii (Stellungnahme) lub sprawozdania. Zadanie nawiązuje do treści/problemu tekstu słuchanego w części A. oraz wskazuje dwa elementy (np. argumenty, informacje, opinie, aspekty, itp.), które należy ująć w treści pisanego tekstu.

List formalny

Pisany jest do instytucji lub osób, z którymi wiążą nas stosunki służbowe.

Mimo wielkiego zróżnicowania listów formalnych w zależności od funkcji, którą pełnią (listy z gratulacjami, podziękowaniami, z zażaleniem, z przeprosinami, list motywacyjny czyli podanie o pracę), wszystkie mają taki sam układ kompozycyjny:

- zwrot grzecznościowy rozpoczynający list (np. Sehr geehrte Herren, Sehr geehrte Damen und Herren, Sehr verehrter Herr Direktor),
- wstęp, w którym określony jest cel listu,
- rozwinięcie, w którym omówiony jest temat; każdy nowy aspekt w osobnym akapicie,
- zakończenie, w którym podsumowany jest temat bądź wyrażone jakieś życzenie,
- zwrot grzecznościowy kończący list (np. Hochachtungsvoll, Mit bester Empfehlung)
- podpis
- ewentualnie informacje o załącznikach.

Pisane są stylem formalnym, a więc z zastosowaniem typowych zwrotów grzecznościowych i języka formalnego – zdań złożonych i odpowiedniego słownictwa. Nie należy stosować form skróconych. Często stosowana jest strona bierna. Najczęściej po zwrotach grzecznościowych rozpoczynających list stosuje się przecinek a pierwsze zdanie zaczyna małą literą.

List motywacyjny (podanie o pracę)

Jest listem pisanym formalnym stylem, a więc według zasad przedstawionych wyżej. Jego główną treść stanowi przedstawienie motywacji starania się o pracę. Powinien być tak zredagowany, aby skłonił pracodawcę do rozważenia kandydatury osoby piszącej. Powinien zawierać informacje istotne dla pracodawcy, a więc informacje dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego kandydata, jego kwalifikacji, świadectw, stopni naukowych i umiejętności. Dobry list motywacyjny powinien ponadto być krótki, wzbudzać zainteresowanie i zaufanie, stwarzać pożądany wizerunek kandydata, nakreślić ramy do rozmowy kwalifikacyjnej.

Przykładowe układy listu formalnego:

I.

<i>imię i nazwisko nadawcy</i> <i>adres nadawcy</i>	<i>data</i>
<i>Herrn (Frau)</i> <i>imię i nazwisko odbiorcy</i> <i>adres odbiorcy</i>	
<i>formuła grzecznościowa rozpoczynająca list</i>	
<i>(treść listu)</i>	
<i>formuła grzecznościowa kończąca list</i> <i>podpis</i>	

II.

	<i>imię i nazwisko nadawcy</i> <i>adres nadawcy</i> <i>data</i>
<i>Herrn (Frau)</i> <i>imię i nazwisko odbiorcy</i> <i>adres odbiorcy</i>	
<i>formuła grzecznościowa rozpoczynająca list</i>	
<i>(treść listu)</i>	
	<i>formuła grzecznościowa kończąca list</i> <i>podpis</i>

Sprawozdanie

Sprawozdanie z wydarzenia jest obiektywną relacją z wydarzenia interesującego ogół odbiorców. Napisane jest stylem formalnym, a więc nie zawiera komentarzy autora i opisów, a przedstawia fakty. Powinno zawierać tytuł oddający istotę treści, wstęp, który streszcza wydarzenie i informuje czytelnika o czasie, miejscu wydarzenia, rozwinięcie przedstawiające wydarzenie w szczegółach, jego przyczyny i konsekwencje i zakończenie zawierające komentarze ludzi lub plany konkretnych działań, które powinny być podjęte. W sprawozdaniu tego typu powinny być często stosowane konstrukcje bierne, mowa zależna i niezależna.

Sprawozdanie z wydarzenia bezpośrednio dotyczącego autora jest przeważnie pisane stylem nieformalnym, może być częścią listu prywatnego lub przybrać formę artykułu zamieszczonego w prasie. We wstępie należy określić temat sprawozdania i podstawowe informacje, typu czas, miejsce, osoby. W rozwinięciu omówione są wszystkie informacje/wydarzenia w porządku chronologicznym i pogrupowane w odrębne części, które mogą być dodatkowo oddzielone podtytułami. Zakończenie zawiera streszczenie/ podsumowanie całości. W tej części opisane są odczucia, przeżycia, opinie autora.

Opinia (Stellungnahme)

Opinia jest gatunkiem wypowiedzi użytkowej o charakterze praktycznym (informacyjnym, ale z podtekstem przekonującym). Opinia powinna zawierać wyraz poglądów, które jej autor ma na temat opiniowanego problemu lub osoby.

Cechą tej formy jest współistnienie elementów informacyjnych (opisujących i charakteryzujących) z oceną. Opinia powinna odznaczać się rzeczowością i zwięzłością. Zazwyczaj kończy się także wnioskiem wynikającym z przedstawionych faktów.

Punktem wyjścia przy pisaniu opinii na dany temat jest rozważenie wszelkich możliwych zalet, a także ewentualnych wad przedmiotu opinii.

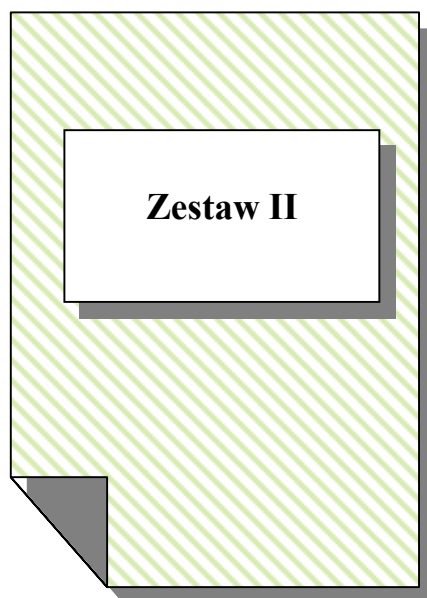
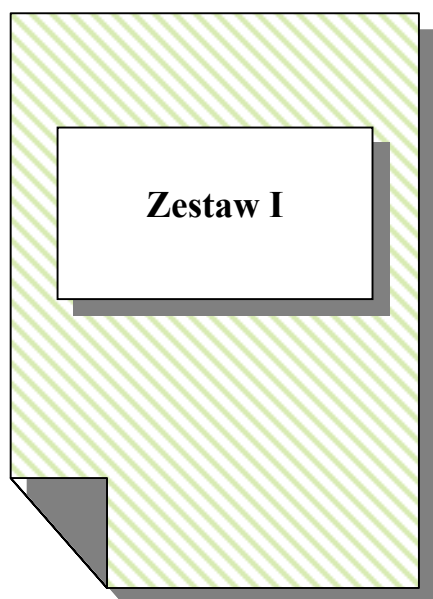
Opinia powinna być skonstruowana w oparciu o następującą strukturę:

- wprowadzenie, w którym należy sformułować zwięzłe swoje zdanie,
- rozwinięcie argumentów: własna ocena (opinia) jest tutaj poparta argumentami/dowodami; z reguły rozpoczyna się rozpatrywanie argumentów od tych najsłabszych i zamyka wywód najsilniejszymi,
- wnioski: na zakończenie należy powtórzyć wypowiedź wprowadzającą, zebrać najważniejsze argumenty i przedstawić wnioski z nich wypływające.

Opinia pisana jest w czasie teraźniejszym, w pierwszej osobie liczby pojedynczej, przy przytaczaniu opinii z tekstu stosuje się mowę zależną.

III. PRZYKŁADOWE ZESTAWY NA EGZAMIN USTNY

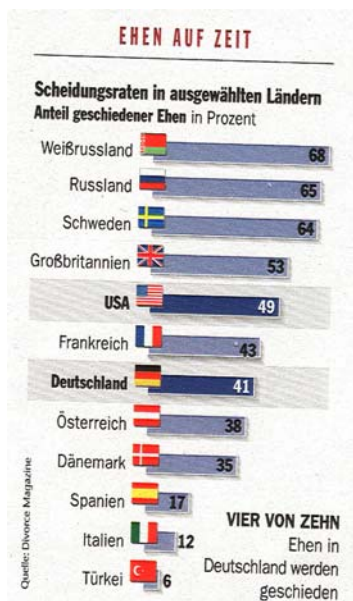
ZESTAW I

Aufgabe

Lesen Sie den angegebenen Text und bereiten Sie sich auf die Präsentation und Diskussion vor.

Weil die Scheidungsrate steigt, sollen Schüler in Utah im Fach Heiraten unterrichtet werden.

Vor der großen Pause steht an der Granite High School in Salt Lake City Heiraten und Partnerschaft auf dem Stundenplan. Worauf kommt es beim Partner fürs Leben an? Wie zieht man seine Kinder auf? Gibt es ein Rezept gegen Ehekrisen oder gar Strategien zur Konfliktvermeidung?

Eine Stunde lang schlüpfen Schüler in die Erwachsenenrolle. Sie spielen Konflikte aus dem normalen Leben nach und versuchen zu verhindern, was inzwischen jeder zweiten US-Ehe droht: die Scheidung.

Solcher Unterricht soll bald zum Pflichtfach im US-Bundesstaat Utah werden. Darauf drängen Gouverneur Michael O. Leavitt und dessen First Lady Jacalyn. In einem Appell an alle Schulen ihres Staates fordern beide:

„Bringen Sie unseren Kindern bitte bei, worauf es in der Ehe ankommt.“ Die meisten Jugendlichen könnten nach ihrem Schulabschluss zwar Lesen, Schreiben und Rechnen. Vom Zusammenleben mit einem Partner, geschweige denn vom richtigen Verhalten bei einem Ehekrach hätten sie aber so gut wie keine Ahnung. Das ist vor allem in Utah ein Problem. Bei jeder fünften Hochzeit stehen dort Teenager vor dem Altar, fast doppelt so viel wie im Rest der USA.

Besonders bedenklich: Ein Viertel aller geschiedenen Frauen in Utah ist jünger als 20 Jahre. Die meisten haben bereits ein Baby, aber kein festes Einkommen. Nicht anders sieht es bei den Vätern aus. Die wenigsten können für ihre Kinder Unterhalt zahlen. Das kommt die Staatskasse teuer zu stehen:

„Wir haben allein letztes Jahr über 33 Millionen Dollar für Kinderfürsorge ausgegeben“, meint Utahs Ehebeauftragte Abbie Vianes.

Drum lerne, wer sich ewig bindet.

Quer durchs Land schlagen Politiker Alarm. Seit 1980 ist die nationale Scheidungsrate von 30

Prozent auf 49 Prozent gestiegen.

Arkansas Gouverneur Mike Huckabee hat in seinem Staat den „Ehe-Notstand“ erklärt. Er will Paare mit

Steuererleichterungen in Partnerschaftskurse locken. In Wisconsin soll ein „Koordinator für Ehepolitik“ gemeinsam mit der Kirche Standards festsetzen, die heiratswillige Paare vor der Trauung erfüllen müssen: zum Beispiel Wartezeiten oder eine Pflichtberatung. Oklahomas Gouverneur Frank Keating hat gerade eine Zehn-Millionen-Dollar teure Ehe-Initiative gestartet, in der Krisenmanagement gelehrt werden soll:

„Sie kommen heute leichter aus einer Ehe mit Kindern heraus als aus dem Vertrag mit einem Buchclub.“ Auch an Floridas Schulen gibt es inzwischen Partnerschaftskurse.

Dass solche Programme tatsächlich helfen, zeigt eine Studie der Universität von Denver unter den Teilnehmern eines Eheseminars: Fünf Jahre später hatten sich nur halb so viele Partner getrennt wie im US-Durchschnitt.

PETER GRUBER

(FOCUS 17/2001)

Pytania tylko w zestawie egzaminatora:

1. Vier von zehn Ehen in Deutschland werden geschieden. In anderen Ländern ist die Scheidungsrate noch höher. Wie beurteilen Sie die Situation in Polen?
2. „Ein Viertel aller geschiedenen Frauen in Utah ist jünger als 20 Jahre. Die meisten haben bereits ein Baby, aber kein festes Einkommen.“ Wovon zeugen Ihrer Meinung nach diese Tatsachen?
3. Was würden Sie von ihrem künftigen Lebenspartner erwarten?
4. Was meinen Sie, können Partnerschaftskurse bei den Ehekrisen helfen? Begründen Sie Ihre Meinung.
5. Was würden Sie vom Fach Heiraten erwarten, falls es in Ihrer Schule gäbe?

ZESTAW II

Aufgabe

Lesen Sie den angegebenen Text und bereiten Sie sich auf die Präsentation und Diskussion vor.

NATUR ERLEBEN OHNE ABFALL

TIPPS FÜR WENIGER ABFALL

1. Einkaufen mit Sinn und Verstand

Denken Sie schon beim Einkauf an die Entsorgung und kaufen Sie keine Produkte mit überflüssiger Verpackung.

2. Mehrweg statt Einweg

Kaufen Sie Getränke bevorzugt in Pfandflaschen. Vermeiden Sie Einwegbehälter wie Dosen und Verbundverpackungen. Auch auf der Wanderung ist eine Pfandflasche oder eine wiederverwendbare Thermos- bzw. Feldflasche für Sie nur wenig mehr Last als eine Dose. Die Umwelt entlastet sie dagegen sehr.

3. Akkus statt Batterien

Verzichten Sie möglichst auf quecksilberhaltige Batterien - z.B. in Fotoapparaten. Fragen Sie, ob es in Ihrem Hotel die Möglichkeit gibt, die Akkus über Nacht aufladen zu lassen.

4. Mehrfach nutzen statt einfach wegwerfen

Auch Wäscherei-Abwässer sind „Abfall“, der die Umwelt - oft unnötig - belastet. Überlegen Sie, ob ein Handtuch gewaschen werden muss oder noch einmal benutzt werden kann. Regel: Handtücher, die gewaschen werden sollen, auf den Boden, die anderen an den Halter.

5. Intakte Natur statt Abfallspur

Hinterlassen Sie beim Wandern keine „Abfallspur“. Nehmen Sie bitte alle Abfälle von der

Wanderung wieder mit. Werfen Sie Restmüll in die Restmülltonne und die Wertstoffe in die entsprechenden Sammelbehälter. Letztere können Sie auch zum nächsten Wertstoffhof bringen. Der ZAK Kempten hat im Oberallgäu über 38 Wertstoffhöfe. Alle Wertstoffe unserer Urlaubsgäste werden dort kostenlos angenommen.

6. Frisch verpackt statt konserviert

Kaufen Sie Obst und Gemüse, Fleisch und Aufschnitt frisch und unverpackt. Vermeiden Sie Konservendosen und folienverschweißte Lebensmittel.

7. Brotzeit zeitgemäß

Bewahren Sie Brot z.B. in Brotzeitdosen auf. Verzichten Sie auf Aluminium- und Frischhaltefolie.

8. Das Beste aus der Region

Bevorzugen Sie Produkte aus dem Oberallgäu. Sie gönnen sich damit nicht nur ganz neue Geschmackserlebnisse, sondern leisten einen wichtigen Beitrag zur Stärkung der regionalen Wirtschaft und zum Abbau der umweltbelastenden Ferntransporte.

IHR VERHALTEN IN DER NATUR

Ob zu Lande, zu Wasser oder in der Luft - die wunderbare Natur im Oberallgäu eröffnet dem Urlaubsgast ungezählte herrliche Erlebnisse. Nehmen Sie ihr freundliches Angebot ebenso freundlich an - ohne der Natur dabei zu schaden.

► Erhalten Sie das ökologische Gleichgewicht!

Nehmen Sie Ihren Abfall grundsätzlich wieder mit. Abfallkörbe sind begehrte Futterplätze, die das natürliche Gleichgewicht bedrohen. In Fuchsmägen z.B. wurden bis zu 50% Müll gefunden.

► Schützen Sie Kleintiere!

Vor allem Getränkedosen und -flaschen werden in der Natur zu tödlichen Fallen für Kleintieren. Das Institut für Naturschutz und Umweltforschung hat errechnet, dass Jahr für Jahr nahezu 300 Millionen Kleintiere - darunter geschützte Arten - in weggeworfenen Getränkedosen den Tod finden.

► Bewahren Sie die Schönheit der Natur!

Das Oberallgäu ist eine schützenswerte Naturlandschaft von hohem Rang. Achtlos weggeworfene Abfälle (zer)stören ihre einmalige Schönheit.

► Zu wertvoll zum Wegwerfen!

Die meisten Abfälle sind zu wertvoll zum Wegwerfen, weil sie recycelt und wiederverwert werden können. In den Abfallkörben im Wald können sie nicht getrennt gesammelt werden und gehen damit für die Wiederverwertung verloren.

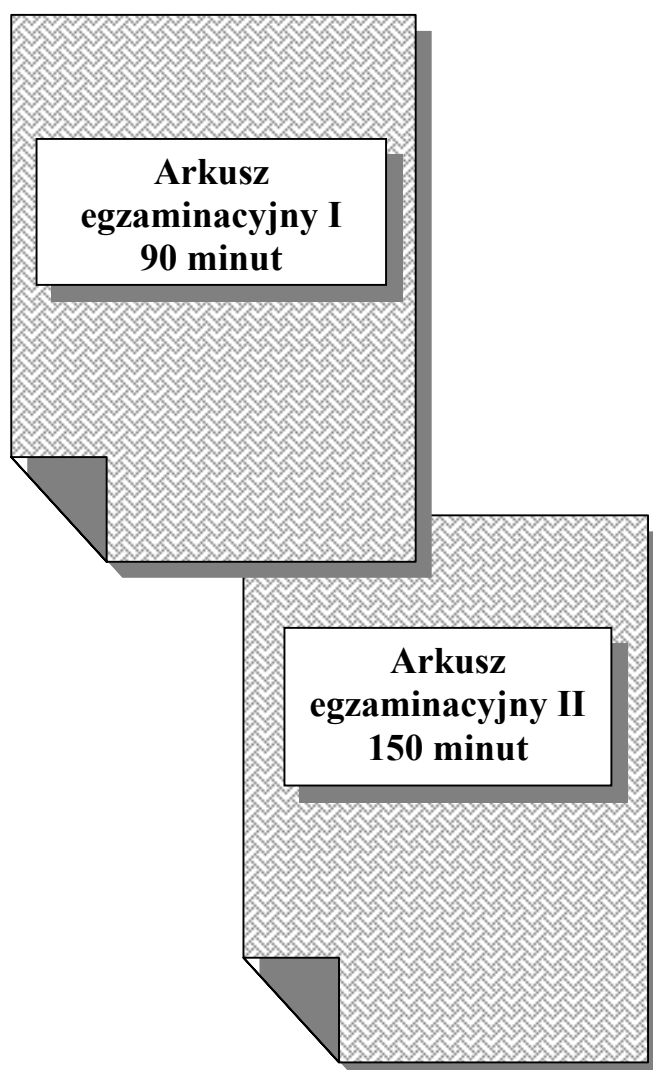
© Pro Natur; Frankfurt/M.

*das Allgäu – eine Gegend in Deutschland (nicht weit vom Bodensee)
Kempten – eine Stadt in Allgäu
ZAK – Zweckverband für Abfallwirtschaft Kempten*

Pytania tylko w zestawie egzaminatora:

1. Im Text wurden acht Hinweise für weniger Abfall gegeben. Lassen sich, Ihrer Meinung nach, alle diese Tipps in der polnischen Wirklichkeit verfolgen? Warum? / Warum nicht?
2. Was trägt, Ihrer Meinung nach, dazu bei, dass der Müllberg ständig wächst?
3. Die Menschen zerstören oft die Natur sinnlos. Geben Sie Beispiele solcher sinnlosen Tätigkeit und nehmen Sie Stellung zu diesem Problem.
4. Wie kann man das umweltfreundliche Verhalten des Menschen der Natur gegenüber verhindern oder beschränken?
5. Geben Sie ein paar Ideen, wie man die Kinder in der Schule für das Thema Umweltschutz sensibilisieren kann.

IV. PRZYKŁADOWE ARKUSZE I SCHEMATY OCENIANIA

HÖRVERSTEHEN

TEXT: Interview mit einem in Deutschland aufgewachsenen Italiener

Aufgabe 1 (4 Punkte)

Was haben Sie gehört? Ergänzen Sie die Sätze.

Für jede richtige Ergänzung bekommen Sie 1 Punkt.

- 1.1. Donato meint, man wird durch ..... zum Ausländer gemacht.
- 1.2. Die Dinge, die man von zu Hause mitbekommen hat, sind ..... für jeden Menschen.
- 1.3. Seine Sprache und seine Handlungsmuster passen nicht mehr auf .....
- 1.4. In einem Bewertungsbogen stand einmal, dass man bei ihm den Unterricht genießt, weil .....

Punkte	/4

Aufgabe 2 (6 Punkte)

Ergänzen Sie die Tabelle.

Für jede Information bekommen Sie 1 Punkt.

Was erfahren wir über den Interviewpartner?		
2.1.	emigriert im Alter von ...	
2.2.	geboren in ...	
2.3.	Eltern stammen aus einer ... Gesellschaft.	
Welche Erlebnisse aus seiner Kindheit in Deutschland erwähnt Donato?		
2.4.	in Bezug auf das Essen	
2.5.	in Bezug auf die Schule	
2.6.	in Bezug auf das Aussehen	

Punkte	/6

Aufgabe 3 (3 Punkte)

Beantworten Sie folgende Fragen.

Für jede Antwort bekommen Sie 1 Punkt.

3.1. Wie würden Sie in einem Satz das Hauptthema des gehörten Interviews formulieren ?

.....

3.2. Welche Vermutungen über Donatos Beruf lassen sich aus dem Text schließen?

.....

.....

3.3. Donato führt drei Möglichkeiten an, wie die Menschen mit einem Fremdheitsgefühl umgehen. Welche Möglichkeiten beschreibt er? Nennen Sie wenigstens zwei.

.....

Punkte	/3

TEXT: Franz Tumler – „Der Mann, der stets pünktlich war“

Aufgabe 4 (5 Punkte)

Kreuzen Sie die richtige Antwort an.

Für jede richtige Antwort bekommen Sie 1 Punkt.

4.1. Der Mann, der auf Pünktlichkeit großen Wert legte, ...

- A. verabredete sich mit seinem befreundeten, kranken Geschäftspartner in der Klinik.
- B. beauftragte seine Sekretärin den Termin seiner Untersuchung verschieben zu lassen.
- C. musste aus geschäftlichen Gründen den geplanten Krankenbesuch absagen.
- D. entschloss sich trotz des unerwarteten Treffens in der Klinik pünktlich zu sein.

4.2. Die Hauptperson der Geschichte wurde auf dem Übergang durch das fahrende Taxi .....

- A. nicht schwer, aber doch verletzt.
- B. angestreift und zu Boden geworfen.
- C. nicht angerührt, aber sehr erschreckt.
- D. weder geschädigt noch gestreift.

4.3. Der Urheber des Unfalls bestand auf einer sofortigen ärztlichen Untersuchung, weil .....

- A. er die Absichten des Fahrgastes eigentlich nicht kannte.
- B. er die möglichen späteren Folgen in Erwägung gezogen hatte.
- C. der Unfallgeschädigte doch einen starken Schock erlitten hatte.
- D. auch andere zufällige Zeugen nicht auszuschließen waren.

4.4. Vor dem Café erwies sich, dass der hinten sitzende Fahrgast .....

- A. seinen Geschäftspartner auch kannte.
- B. als Dritter zum Treffen kommen sollte.
- C. um vier Uhr in der Klinik sein sollte.
- D. zum Treffen mit dem Mann eilte.

4.5. Als der Mann im Krankenhaus erschien, ...

- A. händigte ihm die Krankenschwester die Geschenke für den Kranken aus.
- B. wurde er von der Krankenschwester gleich zur Untersuchung geführt.
- C. erwartete ihn die Krankenschwester am Bett des kranken Bekannten.
- D. war die Krankenschwester über seinen Unfall schon informiert.

Punkte	/5

Aufgabe 5 (2 Punkte)

Beantworten Sie die Fragen.

Für jede richtige Antwort bekommen Sie 1 Punkt.

5.1. Wie war es möglich, dass es nach dem unangenehmen Vorfall auf dem Übergang zu keinem offenen Konflikt kam?

.....

.....

.....

5.2. Warum war die Krankenschwester über seinen Besuch im Krankenhaus doch nicht erstaunt?

.....

.....

.....

Punkte	/2

SCHRIFTLICHER AUSDRUCK

Aufgabe 6 (20 Punkte)

Schreiben Sie an eine Jugendzeitschrift eine Stellungnahme zur Geschichte von Franz Tumlér „Der Mann, der stets pünktlich war“, in dem Sie

- übertriebenes Pflichtbewusstsein und Pünktlichkeit infrage stellen,
- für mehr Flexibilität und Spontanität plädieren.

Achten Sie bitte auf die entsprechende Form der schriftlichen Aussage!

Wörterlimit: 150-200

BRUDNOPIS

Zdający ma w tym miejscu ok. 2 stron przeznaczonych na brudnopis.

CZYSTOPIS

Zdający ma w tym miejscu ok. 2 stron przeznaczonych na czystopis.

TRANSKRYPCJA TEKSTÓW

Tekst do zadań 1, 2, 3.

INTERVIEW MIT EINEM IN DEUTSCHLAND AUFGEWACHSENEN ITALIENER

- Donato, du bist in Italien geboren und hier aufgewachsen. Fühlst du dich als Ausländer?
- ☐ Ich persönlich fühle mich nicht als Ausländer, sondern ich persönlich bin Donato, ich werde aber zum Ausländer gemacht, also man wird zum Ausländer durch Ausgrenzung. Aber dieses Gefühl, ausgegrenzt zu werden, rührt natürlich von meiner Herkunft her. Ich bin, wie du gesagt hast, Italiener, ich stamme aus Süditalien, ich bin dort geboren, bin im Alter von drei Jahren mit meinen Eltern nach Deutschland gekommen, und die Problematik, die man so umschreibt, mit Bikulturalität, rührt letztendlich daher, dass ich aufgewachsen bin und ich in einer Realität nach wie vor lebe, die ... die deutsch ist, die durch die deutsche Kultur strukturiert und bestimmt ist, in Deutschland ist, ganz klar ... Dass ich aber von meiner Herkunft, von meinen Eltern, die aus Süditalien stammen, die aus einer agrarischen Gesellschaft stammen, bestimmte Handlungsmuster mitbekommen habe, die nicht passen zu dieser deutschen Gesellschaft. Oder im Bild formuliert: der Schlüssel, den ich mitbekommen habe von meinen Eltern, um bestimmte Kommunikationssituationen zu bewältigen, passt nicht in das Schloss, in die Erwartungshaltung – möchte ich mal sagen – die von der deutschen Kultur vorgegeben sind.
- Kannst du da auch mal ein konkretes Beispiel nennen?
- ☐ Ein konkretes Beispiel ... ist ... als ich beispielsweise ... als ich Kind war und ich das erste Mal deutsche Freunde hatte und ich eingeladen war .... zum Essen ... Dass ich mich beim Essen natürlich so verhalten habe, wie ich es zu Hause getan hab'... Und dann ziemlich schnell feststellen musste, dass mein Verhalten nicht angebracht war in dieser Familie. Bei uns zu Hause war und ist es üblich, bei Tisch zu reden. Man unterhält sich, das Essen ist 'was ganz Wichtiges, und zumindest, während meiner Kindheit war es so, dass es in deutschen Familien, die ich kennen gelernt hab', nicht üblich war miteinander zu reden.
- Wenn du hier so ein Fremdheitsgefühl ab und zu hast, fühlst du dich dann wenigstens in Italien zu Hause?
- ☐ Nee, in Italien ist die Situation eigentlich auf den Kopf gestellt. Die Dinge, die ich von zu Hause mitbekommen habe in meiner Kindheit, die – so glaube ich – prägend sind für mich und für jeden Menschen, die Sachen aus der Kindheit, die stammen aus einer agrarischen Gesellschaft, die ... die es vor 30 Jahren in Italien gab ...und Italien hat sich weiterentwickelt. Wenn ich jetzt heut' nach Italien komme, dann ist sowohl meine Sprache, die ich von meinen Eltern mitbekommen habe, als auch die Handlungsmuster ... sie passen nicht mehr auf die heutige italienische Realität.
- Und was bedeutet es dann, wenn du dich weder da noch dort zu Hause fühlst? Wie gehst du damit um?

- Ja. Wie gehe ich damit um? Ich denk', wenn ich in diesem Bild von ..., von diesem Schlüssel und Schloss bleibe, gibt's prinzipiell drei Möglichkeiten damit umzugehen. Die eine ist, man verdrängt das ganze Problem, dass man weder da noch in einer anderen Kultur zu Hause ist. Und ... Verdrängung kann dann heißen ... man wirft sich in Beruf oder man ... man ... man wird krank. Die zweite Möglichkeit ist die Anpassung. Also ... man negiert seine eigene Herkunft, negiert seine eigene Kultur und seine eigenen Handlungsweisen. Das kann dann hingehen bis ... bis zu solchen Dingen, dass man sich die Haare blond färbt, bzw. dass man seinen Namen ablehnt, was ich also oft erlebt hab' ... und einen deutschklingenden Namen annimmt. Ich persönlich wollte mir als kleines Kind die Haare blond färben... Ist kein Witz... Und in meinem Grundschulzeugnis steht nicht Donato Tangredi drin, sondern es steht Donald Eller drin. Die dritte Möglichkeit ist, dass man hergeht und lernt, mit diesem Problem offensiv umzugehen; dass man es akzeptiert, dass man Situationen erlebt um ... Ja, offensiv umgehen heißt für mich, den Stier bei den Hörnern packen sozusagen ... und sich damit abzufinden, dass man weder noch ist und dass man in der Balance ist zwischen beiden Kulturen. Und das kann ein sehr produktiver Prozess sein. Aber ... es ist halt auch ein Prozess, der kein kulturelles Gelände mehr hat, deswegen muss man aufpassen, dass man nicht abstürzt. Es ist ständig ein Balanceakt, der sehr konfliktreich ist, aber der sehr kreativ sein kann auch.

- Das machst du jetzt oder ...?

- Also ..... ich versuch's. Also ich kann nichts anderes als zwischen Kulturen leben. Deswegen ist es auch für mich beruflich eigentlich nur konsequent, dass ich mit Menschen arbeite, dass ich mit Ausländern arbeite, in meinem Fall mit Studenten arbeite, weil ich deren Situation kenne, weil ich mich da einbringen kann als Person. Das ist ..... also ... ich bin eigentlich ständig an meinem Thema, wenn ich arbeite. Und 'ne Studentin hat mir mal in einem Bewertungsbogen zu 'nem Kurs geschrieben, sie hätte den Unterricht bei mir deswegen genossen, weil er so international war.

*Angelika Landquist – Mog, „Spielarten“
1996, Langenscheidt KG, Berlin und München
1996 Wydawnictwo „Rea”, Warszawa*

Tekst do zadań 4, 5.

FRANZ TUMLER: „DER MANN, DER STETS PÜNKTLICH WAR“

Ein Mann, der auf Pünktlichkeit großen Wert legte und der auch in dem Ruf stand, dass es Abhaltung für ihn nicht gebe, hatte einen Krankenbesuch vor; um vier Uhr wollte er in der Klinik sein. Um drei Uhr bekam er einen Anruf: Ein auswärtiger Geschäftspartner, den er persönlich nicht kannte und der auf Durchreise in der Stadt war, wollte ihn treffen. Die Sache ließ sich nicht aufschieben, der Mann entschloss sich, den Krankenbesuch abzusagen. Er verabedete sich mit dem Geschäftsfreund für vier Uhr in einem Café. Er beauftragte seine Sekretärin, im Krankenhaus anzurufen und zu sagen, dass er leider nicht kommen könne.

Es war zehn Minuten vor vier, als er auf dem Weg zum Café über eine Kreuzung ging. Er hatte es nicht eilig und wäre im Café wohl auch nach seiner Art pünktlich gewesen, hätte nicht umgekehrt ein Taxifahrer Eile gehabt und auf den Übergang zu wenig geachtet. Der Mann wurde von dem Taxi gestreift und niedergestoßen. Zum Glück wurde er nicht verletzt; und zum Glück auch zeigten nun alle drei an dem Unfall beteiligten Leute Besonnenheit – ein dritter nämlich war dabei und erklärte sich für beteiligt: der Fahrgast hinten; er sagte sofort, es sei seine Schuld, er habe den Taxifahrer zur Eile gedrängt, er bedauere das sehr. Er sagte es ebenso bestimmt wie höflich, ohne sich dabei etwas zu vergeben oder sich auszureden.

Der Mann war davon angenehm berührt und wollte es gar nicht so weit kommen lassen, dass die Polizei sich einmischte. Die Sache wäre erledigt gewesen, wenn nun nicht auch der Taxifahrer sich als besonnener, sein Interesse ruhig abwägender Mann erwiesen hätte: Wegen der Unfallhaltung bei immerhin möglichen Folgen bestand er auf einer sofortigen ärztlichen Untersuchung. Er wollte den Mann auch gleich ins Auto nehmen und erbat sich von seinem Fahrgast die Erlaubnis. Der hatte nichts dagegen, zumal ihm der Fahrer sagte, es sei dieselbe Richtung, er werde ihn an seinem Ziel absetzen und dann weiterfahren. Der Mann nur sträubte sich, er stieg zwar ein, wollte aber von dieser Fahrt zur Untersuchung nichts wissen oder wenigstens vorher noch einmal kurz aussteigen – ja, hier! sagte er, als der Fahrer vor dem Café hielt. Er wollte hinaus, der Fahrer hielt ihn zurück.

Nein, dieser Herr soll aussteigen, sagte er und zeigte auf seinen Fahrgast.

Aber ich bin doch verabredet hier! sagte der Mann.

Mit wem? fragte ihn da der Fahrgast, der ihn die Weile über beobachtet hatte.

Mit einem auswärtigen Geschäftsfreund, antwortete der Mann.

Der bin ich! sagte der andere.

Es war zwei Minuten vor vier auf der Uhr über dem Caféhaus, und die Zeit ging weiter; nur der Taxifahrer schaltete nun seine Zähluhr ab: das Stück bis zur Klinik fuhr er auf eigene Rechnung. Zu dritt traten sie ein. Der Mann wollte alles rasch abmachen und wandte sich wegen der Untersuchung an die Schwester an der Pforte. Aber die kannte ihn, und statt ihn anzuhören, drückte sie ihm den Blumenstrauß und die Flasche Wein in die Hand, die er hierher hatte vorausschicken lassen. Und als er sie fragte, ob ihr denn nicht ausgerichtet worden sei, dass er verhindert sein werde, sagte sie: ja – aber sie sehe ja, dass er sich nun doch, wie auch sonst immer, von nichts habe abhalten lassen. Dann huschte sie ihm voran über den Korridor und öffnete die Tür. Er stand vor dem Bett des Kranken, der ihn erwartete – auch er ohne sonderliche Überraschung, dass er doch habe kommen können; und es war gerade vier Uhr, so dass er auch diese zweite Verabredung einhielt, pünktlich wie immer.

Hans Weber „Literarische Texte für den Unterricht Deutsch als Fremdsprache“, 1995, Inter Nationes

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

ARKUSZ I

Zadanie 1.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 4 punkty** (4 x 1 pkt).

1.1. Ausgrenzung

1.2. prägend

1.3. die heutige italienische Realität

1.4. er international ist

Zadanie 2.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 6 punktów** (6 x 1 pkt).

Was erfahren wir über die Hauptperson des Interviews?		
2.1.	emigriert im Alter von ...	3 Jahren
2.2.	geboren in ...	Südtalien
2.3.	Eltern stammen aus einer ..... Gesellschaft.	agratischen
Über welche Erfahrungen aus seiner Kindheit in Deutschland berichtet er?		
2.4.	in Bezug auf das Essen	anderes Benehmen beim Essen / man spricht beim Essen
2.5.	in Bezug auf die Schule	In seinem Schulzeugnis stand ein deutscher Name.
2.6.	in Bezug auf das Aussehen	Er wollte sich die Haare blond färben.

Zadanie 3.

Należy uznać wszystkie logiczne, zgodne z tekstem, zdania.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 3 punkty** (3 x 1 pkt).

3.1. Die Ausländer / Einwanderer fühlen sich in der BRD / Deutschland fremd.

3.2. Donato arbeitet mit den Studenten / an einer Hochschule / Er ist Hochschullehrer.
/unterrichtet DaF.

3.3. Anpassung an die deutsche Realität, Negation der eigenen Kultur und Herkunft, Verdrängen, offensives Umgehen mit dem Problem, die Balance zwischen beiden Kulturen

Zadanie 4.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 5 punktów** (5 x 1 pkt).

4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.
C	B	B	D	A

Zadanie 5.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 2 punkty** (2 x 1 pkt).

5.1.

Alle drei an dem Unfall beteiligten Leute/Männer, d.h. der Geschädigte, der Taxifahrer und der hinten sitzende Fahrgast zeigten Besonnenheit. Der Fahrgast erklärte sich bestimmt und höflich für beteiligt/schuldig erklären, weil er den Taxifahrer zur Eile gedrängt habe. Die andere mögliche Erklärung war, dass das Unfallopfer keine Verletzungen erlitten hat.

5.2.

(Eine der möglichen Antworten)

Der Krankenschwester war zwar ausgerichtet worden, dass der Mann verhindert sein werde zu kommen, aber sie kannte ihn und war überzeugt (/wusste), dass er sich von nichts abhalten lasse/lässt.

**Miejsce
na naklejkę
z kodem**

7

DLA ABSOLWENTÓW KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Czas pracy 150 minut

MAJ
ROK 2005

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 13 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
3. Należy pisać czytelnie, tylko w kolorze niebieskim lub czarnym.
4. Oceniany jest tylko czystopis pracy pisemnej. Błędne zapisy należy wyraźnie przekreślić. Nie wolno używać korektora.
5. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi i oceny**, którą w tym arkuszu wypełnia egzaminator.
6. W karcie odpowiedzi, w części wypełnianej przez zdającego, należy zamalować całkowicie kratkę z literą oznaczającą właściwą odpowiedź, np. . W razie pomyłki, błędne zaznaczenie należy obwieść kółkiem i zamalować inną odpowiedź.

Życzymy powodzenia!

[illegible]

63

LESEVERSTEHEN

TEXT 1: Alternde Fahrer

Aufgabe 7 (4 Punkte)

Lesen Sie den Text und ordnen Sie jedem Abschnitt einen passenden Titel zu.

Zwei Überschriften sind übrig.

Für jede richtige Lösung bekommen Sie 1 Punkt.

7.1.

Pkw-Fahrer, die älter sind als 65 Jahre, sind – gemessen an den zurückgelegten Kilometern – doppelt so häufig in Unfälle verwickelt wie 25- bis 64-Jährige. Untersuchungen des TÜV* Rheinland zeigten allerdings, dass die Fahrtüchtigkeit sich im Alter nicht generell verschlechtert. Verkehrspsychologen beobachteten eine auffällige Vielfalt im Verhalten
5 älterer Autobenutzer: Einige steuerten ihren Wagen gelassen und sicher durch noch so chaotisches Straßengewimmel. Andere zeigten – vor allem unter Belastung „schwerwiegende Leistungseinbußen“.

7.2.

Ob die Bundesrepublik die Senioren unter den Autofahrern deshalb zu verkehrsmedizinischen Untersuchungen verpflichten sollte, steht im Moment zur Diskussion.
10 Eine solche Regelung könnte einen Zündstoff bergen: In der früheren DDR, wo regelmäßige Fahrtüchtigkeitstests für ältere Autofahrer obligatorisch waren, beurteilten die Ärzte immerhin 10 Prozent der 60- bis 64-Jährigen als fahruntauglich. Noch mal 14 Prozent der 65- bis 69-Jährigen und ein Fünftel der 70- bis 74-Jährigen bestanden diese Untersuchungen nicht. Sie alle mussten deshalb ihren Führerschein abgeben.
15 So verheerende Ergebnisse würden mit dem Selbstbild zumindest der männlichen bundesdeutschen Pkw-Lenker kollidieren. Sie halten sich zu über 90 Prozent für gute Fahrer – und ändern diese Meinung im Alter kaum.
Zwar ist, so die Klage eines Sozialwissenschaftlers, keine Altersgruppe in der Lage, die eigene Fahrleistung realistisch einzuschätzen. Doch gerade Ältere verlassen sich manchmal
20 mit einem „unangemessen hohen Selbstvertrauen“ auf ihre – nachlassenden – Kräfte. Sie setzen sich beispielsweise ans Steuer, obwohl sie gar nicht mehr genug sehen, um dem Verkehrschaos heil zu entkommen.

7.3.

Schon etwa vom 45. Lebensjahr an verschlechtert sich das Sehvermögen. Spätestens mit 60 haben die meisten Menschen dann mit allen möglichen altersbedingten Augenproblemen zu kämpfen: Ihr Gesichtsfeld ist eingeengt. Sie werden durch die Scheinwerfer entgegenkommender Fahrzeuge leicht verunsichert. Dämmriges Licht verursacht ihnen Orientierungsschwierigkeiten. Auch wenn die Sonne scheint, haben sie Schwierigkeiten: Bei Tage sehen die 60-Jährigen trotz ihrer Brille um durchschnittlich 26 Prozent schlechter als 20-Jährige. 80-Jährige sehen – statistisch betrachtet – sogar nur noch halb so gut wie Jugendliche. Im Alter sind Halswirbelsäule und Augäpfel nicht mehr beweglich genug, um einen blitzschnellen Rundblick zu ermöglichen. Überdies passen sich die Augen langsamer an wechselnde Sehentfernungen an. Deshalb steigt beispielsweise die Zeit für den Blick von der Fahrbahn zum Tacho und zurück von einer halben Sekunde auf nahezu drei Sekunden.

7.4.

Zudem ermüden alte Menschen schneller als junge, müssen mehr Aufmerksamkeit auf ihre Bewegungen verwenden und können sich nicht mehr so gut konzentrieren. Krankheiten – und auch Medikamente dagegen – können ihre Reaktionsfähigkeit zusätzlich einschränken. Auch lässt mit den Jahren die Fähigkeit, sich neuen Situationen anzupassen, nach.

Deshalb werden ältere Autofahrer manchmal von der Informationslast überfordert, die sie eigentlich verarbeiten müssten. Besonders unter Stress oder während langer Fahrten laufen sie Gefahr, Verkehrsdurchsagen zu überhören und Verkehrsschilder, Autos, Fahrräder und Fußgänger zu übersehen. So fuhr jeder fünfte der über 70-Jährigen Testfahrer während einer einstündigen Probefahrt in Köln und Umgebung bei einer roten Ampel, ohne anzuhalten, weiter.

Unter der Belastung, der der Fahrer im Verkehr ausgesetzt ist, lässt bei älteren Verkehrsteilnehmern auch das Kurzzeitgedächtnis nach: Beim Einfahren in die Kreuzung sind Fahrzeuge, die vorher durchaus kurz wahrgenommen worden sind, schon wieder vergessen. Deshalb passiert es vor allem dem älteren Autofahrer so oft – er verletzt die Vorfahrt. Solche Flüchtigkeitsfehler mit möglichen schrecklichen Folgen nehmen zu, wenn die Verkehrslage komplexer (...) wird.

Alternde Fahrer, in Geo Wissen, Verkehr und Mobilität, vom 6.5. 1991

* TÜV – Technischer Überwachungs- Verein zur Überwachung von technischen Anlagen und Fahrzeugen

- A. Das Fahrverhalten älterer Autofahrer.
- B. Wenn die Sehkraft nachlässt ...
- C. Fahrtauglichkeit unter der Lupe!
- D. Erleichterung der Teilnahme am Verkehr?
- E. Begrenztes Reaktionsvermögen.
- F. Je älter, desto vernünftiger!

7.1.	7.2.	7.3.	7.4.

Punkte	/4

Aufgabe 8 (10 Punkte)

Lösen Sie die folgenden Aufgaben.

Zeile 10

8.1. In der Zeile 10 steht : „Eine solche Regelung könnte einigen Zündstoff bergen“. Erklären Sie auf Grund des Textes, um welche Regelung es hier geht und was deren Folgen sein könnten.

.....

.....

..... (2 x 1 Punkt)

Zeile 23 - 33

8.2. Welche Augenprobleme haben viele ältere Fahrer? Nennen Sie zwei Beispiele.

.....

.....

..... (2 x 1 Punkt)

Zeile 35 - 36

8.3. „Krankheiten – und auch Medikamente dagegen – können ...“ Worauf bezieht sich „dagegen“?

.....

.....

..... (1 Punkt)

Zeile 39 - 40

8.4. Was bedeutet die unterstrichene Formulierung „während langer Fahrten laufen sie Gefahr ...“ im Zusammenhang des Textes?

Kreuzen Sie die richtige Antwort an. (1 Punkt)

- A. gefährlich werden
- B. in Gefahr sein
- C. jemanden gefährden
- D. einer Gefahr entgehen

Zeile 47

8.5. Was bedeutet „die Vorfahrt verletzen“ im Zusammenhang des Textes? Kreuzen Sie die richtige Antwort an. (1 Punkt)

- A. das Vorfahrtsschild auffahren
- B. die Vorfahrt nicht beachten
- C. das Vorfahrtsschild umfahren
- D. ein vorbeifahrendes Fahrzeug verkratzen

Zeile 39-49

8.6. Manche ältere Autofahrer begehen häufig Fehler, wenn sie unter Stress stehen. Welche Fehler sind das? Nennen Sie 2 Beispiele.

.....
.....
..... (2 x 1 Punkt)

Zeile 48 - 49

8.7. Erklären Sie durch einen Ausdruck oder einen Satz, was das Unterstrichene im Zusammenhang des Textes bedeutet?

„Solche Flüchtigkeitsfehler mit möglichen schrecklichen Folgen nehmen zu, wenn die Verkehrslage komplexer wird“.

.....
.....
..... (1 Punkt)

Punkte	/10

TEXT 2: Sitzenbleiben abschaffen?

Aufgabe 9 (8 Punkte)

Lesen Sie den Text. Welche Formulierungen passen am besten? Wählen Sie sinngemäß und kreuzen Sie die Antwort entsprechend an.

Für jede richtige Lösung bekommen Sie 1 Punkt.

Die Abschaffung des Sitzenbleibens bringt (9.1.)_____ pädagogisch (9.1.)_____ finanziell etwas. Diese Idee ist vielmehr ein schulpolitischer Ladenhüter von Leuten, die angeblich das Risiko des Scheiterns ausschließen möchten, tatsächlich auf kaltem Weg den Grundsatz der Eignung abschaffen, jedem das Abitur ermöglichen und das Schulwesen (9.2.)_____ wollen. Das Wiederholen einer Klasse hat einen guten pädagogischen (9.3.)_____. Deshalb hilft man Schülern nicht, wenn man sie trotz kumulierter Wissensdefizite in den nächsten Jahrgang boxt. Ein Wiederholungsjahr ist vielmehr (9.4.)_____ zum Neuanfang und zur Stabilisierung - oder für Eltern Anlass zu überlegen, ob das Kind überhaupt (9.5.)_____. Es ist zudem eine Milchmädchenrechnung zu glauben, mit der Abschaffung des Sitzenbleibens könnten Personal und Gelder für schulische Fördermaßnahmen (9.6.)_____. Die Tatsache, dass Schüler eine Klasse wiederholen, bedeutet nicht automatisch, dass mehr Klassen (9.7.)_____ werden müssen und dazu mehr Lehrer gebraucht werden. Die betriebswirtschaftliche Betrachtung einer solchen pädagogischen Frage ist grundsätzlich ein Unding. Überhaupt darf man das Sitzenbleiben (9.8.)_____ nicht dramatisieren. Von den zwölf Millionen Schülern in Deutschland drehen pro Jahr rund 250 000 eine Ehrenrunde. Das sind rund zwei Prozent Sitzenbleiber, je nach Schulform beziehungsweise Jahrgangsstufe weniger oder mehr. Ein Katastrophalgeschrei ist allein schon deshalb nicht angebracht.

(Focus, 32/2001)

9.1.

a	entweder	oder
b	zwar	aber
c	weder	noch
d	nicht nur	sondern auch

9.2.

a	vereinigen
b	vereinen
c	vereinbaren
d	vereinheitlichen

9.3.

a	Grund
b	Anlass
c	Standpunkt
d	Beweis

9.4.

a	Ursache
b	Chance
c	Grund
d	Motiv

9.5.

a	einer guten Schullaufbahn wert ist.
b	eine große Karriere vor sich hat.
c	die richtige Berufskarriere gewählt hat.
d	die richtige Schullaufbahn eingeschlagen hat.

9.6.

a	befreit werden
b	freigesetzt werden
c	freigemacht werden
d	freigestellt werden

9.7.

a	gerufen
b	geschaffen
c	geschafft
d	gestiftet

9.8.

a	in seiner Größe
b	in seinem Maße
c	in seinem Ausmaß
d	in seiner Ausdehnung

Punkte	/8

TEXT 3: Hobbyraum - *Marie Luise Kaschnitz*

Meine Söhne, sagt Herr Fahrenkamp, sind wortkarg genug. Ich frage sie dieses und jenes, ich bin kein Unmensch, es interessiert mich, was die Jugend denkt, schließlich war man selbst einmal jung. Wie soll nach Eurer Ansicht die Zukunft aussehen, frage ich und bekomme keine Antwort, entweder meine Söhne wissen es selber nicht oder sie wollen sich nicht festlegen, es soll alles im Fluss bleiben, ein Fluss ohne Ufer sozusagen, mir geht das auf die Nerven, offen gesagt. Darüber, was es nicht mehr geben soll, äußern sich meine Söhne freimütiger, auch darüber, wen es nicht mehr geben soll, den Lehrer, den Richter, den Unternehmer, alles Leute, die unseren Staat aufgebaut haben, in größtenteils demokratischer Gesinnung, aus dem Nichts, wie man wohl behaupten kann, und das ist jetzt der Dank. Schön und gut, sagen meine Söhne, aber Ihr habt etwas versäumt, und ich frage, was wir versäumt haben, die Arbeiter sind zufrieden, alle Leute hier sind satt und zufrieden und was gehen uns die Einwohner von Bolivien an. Ihr habt etwas versäumt, sagen meine Söhne und gehen hinunter in den Hobbyraum, den ich ihnen vor kurzem habe einrichten lassen. Was sie dort treiben, weiß ich nicht. Meine Frau meint, dass sie mit Bastelarbeiten für Weihnachten beschäftigt sind.

„111 einseitige Geschichten“, herausgegeben von Franz Hohler, Sammlung Luchterhand, September 1983, Luchterhand Literaturverlag GmbH, Hamburg – Zürich

Aufgabe 10 (2 Punkte)

Ergänzen Sie die Sätze anhand des Textes.

Für jede richtige Lösung bekommen Sie 1 Punkt.

10.1. Herr Fahrenkamp interessiert sich nur scheinbar für seine Söhne, denn _____

10.2. Die Söhne von Herrn Fahrenkamp behaupten, die Generation ihrer Eltern versäumte im Leben _____

Punkte	/2

Aufgabe 11 (6 Punkte)

Kreuzen Sie sechs Aussagen an, die inhaltlich mit dem Text „Hobbyraum“ übereinstimmen. Falls Sie mehr als 6 Antworten ankreuzen, werden nur die ersten sechs bewertet.

Für jede richtige Lösung bekommen Sie 1 Punkt.

11.1.	Herr Fahrenkamp ärgert sich über seine Söhne, weil sie den ganzen Tag in ihrem Hobbyraum sitzen und basteln.	
11.2.	Herr Fahrenkamp ärgert sich über seine Söhne, weil sie von ihren Zukunftsplänen nicht reden wollen.	
11.3.	Herr Fahrenkamp ist davon überzeugt, dass seine Söhne ihre Pläne geheim halten.	
11.4.	Er nimmt den Söhnen übel, dass sie die Elterngeneration kritisieren.	
11.5.	Er ist auf die Freimütigkeit seiner Söhne stolz.	
11.6.	Herr Fahrenkamp ist auf die Leistungen seiner Generation stolz.	
11.7.	Herr Fahrenkamp identifiziert sich nicht mit den Leistungen seiner Generation.	
11.8.	Die Söhne werfen den Eltern Gleichgültigkeit gegenüber den anderen Menschen vor.	
11.9.	Die Söhne akzeptieren die Selbstzufriedenheit der Eltern nicht.	
11.10.	Herr Fahrenkamp hat genauso viel Verständnis für die eigenen Mitbürger wie für die Einwohner der anderen Länder.	
11.11.	Herr Fahrenkamp ist davon überzeugt, dass er alles tut, um seine Söhne zu verstehen.	
11.12.	Herr Fahrenkamp ist davon überzeugt, dass sich seine Söhne mit Bastelarbeiten für Weihnachten beschäftigen.	

Punkte	/6

SCHRIFTLICHER AUSDRUCK

Aufgabe 12 (30 Punkte)

Wählen Sie bitte eine der zwei folgenden Aufgaben.

Achten Sie bitte auf die entsprechende Form der schriftlichen Aussage.

Wörterlimit: 300-400

12.1.

Rund zwei Prozent aller Schüler bleiben jedes Jahr sitzen und müssen ihre Klasse wiederholen. Einige Pädagogen halten die Ehrenrunde allerdings für überholt, die anderen, wie in dem Artikel „Sitzenbleiben abschaffen?“ sehen im Wiederholungsjahr neue Möglichkeiten für die Entwicklung der schulischen Karriere. Nehmen Sie Stellung zu diesem Problem und schreiben Sie eine **Erörterung**.

12.2.

Herr Fahrenkamp war sehr verblüfft über die Art, wie seine Söhne ihn ansahen.

Schreiben Sie den Anfang oder das Ende der **Geschichte**.

Das Thema Nr. ....

BRUDNOPIS

.....
.....
Zdający ma w tym miejscu ok. 2 stron przeznaczonych na brudnopis.
.....
.....

CZYSTOPIS

.....
.....
Zdający ma w tym miejscu ok. 2 stron przeznaczonych na czystopis.
.....
.....

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

ARKUSZ II

Zadanie 7.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 4 punkty** (4 x 1 pkt).

7.1.	7.2.	7.3.	7.4.
A	C	B	E

Zadanie 8.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 10 punktów** (10 x 1 pkt).

Należy uznać wszystkie logiczne, zgodne z tekstem, zdania.

- 8.1.** Es geht um obligatorische Fahrttüchtigkeitstests für ältere Autofahrer. Viele müssen dann ihren Führerschein abgeben.
- 8.2.** eingeengtes Gesichtsfeld/ Empfindlichkeit gegen Scheinwerfer/
Orientierungsschwierigkeiten bei Dämmerung/ Schwierigkeiten bei Sonnenschein/
geringere Beweglichkeit der Augäpfel/ langsamere Anpassung an wechselnde
Sehentfernungen
- 8.3.** es bezieht sich auf Krankheiten
- 8.4.** - B
- 8.5.** - B
- 8.6.** Sie übersehen Verkehrsschilder / Ampeln / Autos / Fahrräder/ Fußgänger. Sie überhören Verkehrsdurchsagen./ Sie verletzen die Vorfahrt / Vorschriften.
- 8.7.** ....wenn der Verkehr / die Verkehrslage unüberschaubarer / unruhiger / dichter/
intensiver / regerer wird.

Zadanie 9.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 8 punktów** (8 x 1 pkt).

9.1.	9.2.	9.3.	9.4.	9.5.	9.6.	9.7.	9.8.
C	D	A	B	D	B	B	C

Zadanie 10.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 2 punkty** (2 x 1 pkt).

Interpretationsmöglichkeiten:

10.1. Herr Fahrenkamp interessiert sich nur scheinbar für seine Söhne, denn...

⇒ er fragt seine Söhne nur danach, was ihn selbst interessiert. Er ging nie in den Hobbyraum, um zu sehen, was seine Kinder wirklich dort machen.

⇒ ärgert sich über andere Denkweise, er will und kann auch nicht die anderen verstehen.

⇒ er kennt seine Kinder nicht so gut und weiß auch nicht zu welchen Taten sie bereit sind. Er hat etwas Angst davor, aber es fällt ihm leichter und bequemer die einfache Erklärung seiner Frau anzunehmen, als sich wirklich für die Angelegenheiten der Söhne zu interessieren.

10.2. Die Söhne von Herrn Fahrenkamp behaupten, die Generation ihrer Eltern versäumte im Leben...

⇒ menschliche Ideale, wie z.B. Mitleid, Solidarität mit anderen Menschen, Verständigungswillen. / und (als Ergänzung des Gedankens):

⇒ Sie hat sich nur auf die Befriedigung ihrer eigenen Lebensbedürfnisse beschränkt.

⇒ Sie hat sich eher für „das Haben“ als für „das Sein“ entschieden.

Zadanie 11.

Za każde poprawne rozwiązanie przyznaje się 1 punkt. **Maksimum 6 punktów** (6 x 1 pkt).

11.1.	Herr Fahrenkamp ärgert sich über seine Söhne, weil sie den ganzen Tag in ihrem Hobbyraum sitzen und basteln.	
11.2.	Herr Fahrenkamp ärgert sich über seine Söhne, weil sie von ihren Zukunftsplänen nicht reden wollen.	x
11.3.	Herr Fahrenkamp ist davon überzeugt, dass seine Söhne ihre Pläne geheim halten.	
11.4.	Er nimmt ihnen übel, dass sie die Elterngeneration kritisieren.	x
11.5.	Er ist auf die Freimütigkeit seiner Söhne stolz.	
11.6.	Herr Fahrenkamp ist auf die Leistungen seiner Generation stolz.	x
11.7.	Herr Fahrenkamp identifiziert sich nicht mit den Leistungen seiner Generation.	
11.8.	Die Söhne werfen den Eltern Gleichgültigkeit gegenüber den anderen Menschen vor.	x
11.9.	Die Söhne akzeptieren die Selbstzufriedenheit der Eltern nicht.	x
11.10.	Herr Fahrenkamp hat genauso viel Verständnis für die eigenen Mitbürger wie für die Einwohner der anderen Länder.	
11.11.	Herr Fahrenkamp ist davon überzeugt, dass er alles tut, um seine Söhne zu verstehen.	x
11.12.	Herr Fahrenkamp ist davon überzeugt, dass sich seine Söhne mit Bastelarbeiten für Weihnachten beschäftigen.	

CZĘŚĆ TRZECIA

**Przedmioty zdawane
w systemie dwujęzycznym**

I. STRUKTURA I FORMA EGZAMINU

OPIS EGZAMINU

1. Absolwenci klas dwujęzycznych mają prawo zdawać wybrany przedmiot obowiązkowy i przedmioty dodatkowe w systemie dwujęzycznym, czyli takim, w którym część egzaminu odbywa się w drugim języku nauczania.
2. Celem egzaminu z poszczególnych przedmiotów zdawanych w systemie dwujęzycznym jest:
  - sprawdzenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w danej dziedzinie,
  - sprawdzenie znajomości fachowej terminologii w języku obcym,
  - sprawdzenie umiejętności czytania ze zrozumieniem i prawidłowej interpretacji źródeł informacji,
  - przygotowanie do dalszego samokształcenia w języku obcym.
3. Egzamin maturalny z przedmiotu zdawanego w systemie dwujęzycznym może być przeprowadzony na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.
4. Egzamin na poziomie **podstawowym** składa się z dwóch części:
  - a) część **pierwsza** jest zdawana **w języku polskim**, zgodnie z opisem egzaminu z danego przedmiotu na poziomie podstawowym, zamieszczonym w informatorze standardowym dla danego przedmiotu;
  - b) część **druga** jest zdawana **w drugim języku nauczania**, trwa 80 minut i polega na rozwiązaniu zestawu zadań z zakresu wymagań egzaminacyjnych określonych dla poziomu podstawowego.
5. Egzamin na poziomie **rozszerzonym** składa się z trzech części:
  - a) część **pierwsza** i **druga** są zdawane **w języku polskim**, zgodnie z opisem egzaminu z danego przedmiotu na poziomie rozszerzonym, zamieszczonym w informatorze standardowym dla danego przedmiotu;
  - b) część **trzecia** jest zdawana **w drugim języku nauczania**, trwa 80 minut i polega na rozwiązaniu tego samego zestawu zadań co dla poziomu podstawowego.
6. W czasie trwania egzaminu nie wolno korzystać ze słowników.
7. Trudniejsze słowa lub wyrażenia są wyjaśnione w języku obcym.

ZASADY OCENIANIA ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH

1. Arkusze egzaminacyjne sprawdzają i oceniają egzaminatorzy powołani przez okręgowe komisje egzaminacyjne.
2. Rozwiązania poszczególnych zadań oceniane są na podstawie szczegółowych kryteriów oceniania, jednolitych w całym kraju.
3. Egzaminujący zwracają uwagę na:
  - poprawność merytoryczną odpowiedzi (odpowiedzi zdających mogą odbiegać od modelowych, podanych w kryteriach oceniania),
  - poprawność językową (komunikatywność przekazu informacji).
4. Termin w języku obcym zostaje uznany za poprawny, jeśli jego pisownia jest rozpoznawalna, a słowo zachowuje swoje brzmienie.
5. Ocenianiu podlegają tylko te fragmenty pracy zdającego, które dotyczą polecenia. Komentarze, nawet poprawne, wykraczające poza zakres polecenia nie podlegają ocenianiu.
6. Gdy do jednego polecenia zdający podaje kilka odpowiedzi (jedną prawidłową, inne nieprawidłowe), nie otrzymuje punktów.
7. Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie ma progu zaliczenia. Wynik egzaminu odnotowuje się na świadectwie dojrzałości.
9. Wynik egzaminu ustalony przez okręgową komisję egzaminacyjną jest ostateczny.
10. Model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, a nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych).
11. Za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną.
12. Jeżeli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika to z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu.
13. Jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o pełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

II. BIOLOGIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość i rozumienie pojęć dotyczących budowy i funkcji organizmu człowieka oraz umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania: związków między strukturą i funkcją w organizmie człowieka, zależności między organizmem i środowiskiem w oparciu o schematy, tabele, wykresy, rysunki, teksty źródłowe. Tekst źródłowy w arkuszu egzaminacyjnym zawiera 150–200 słów.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

KOD ZDAJĄCEGO

MBI-W1D1P-021

EGZAMIN MATURALNY Z BIOLOGII

Arkusz z języka niemieckiego

Czas pracy 80 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 8 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Podczas egzaminu można korzystać z ołówka, linijki, gumki.
5. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
6. Wykresy i rysunki można wykonywać ołówkiem.
7. Nie wolno używać korektora.
8. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
9. Brudnopis nie będzie oceniany.
10. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
11. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą **wypełnia egzaminator**.

Życzymy powodzenia!

ARKUSZ I

STYCZEŃ
ROK 2003

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **25 punktów**

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

PESEL ZDAJĄCEGO

Aufgabe 1 (2 Punkte)

Benennen Sie folgende Krankheit und geben Sie die Ursache an:

Symptome: Knorpelschwellungen und Knochenerweichungen, die vor allem bei Kindern zu Verkrümmungen der Arme und Beine führen.

- a) die Krankheit - .....
b) die Ursache - .....

Aufgabe 2 (1 Punkt)

Welche Krankheit betrifft den Patienten X. Unterstreichen Sie die passende Krankheit:

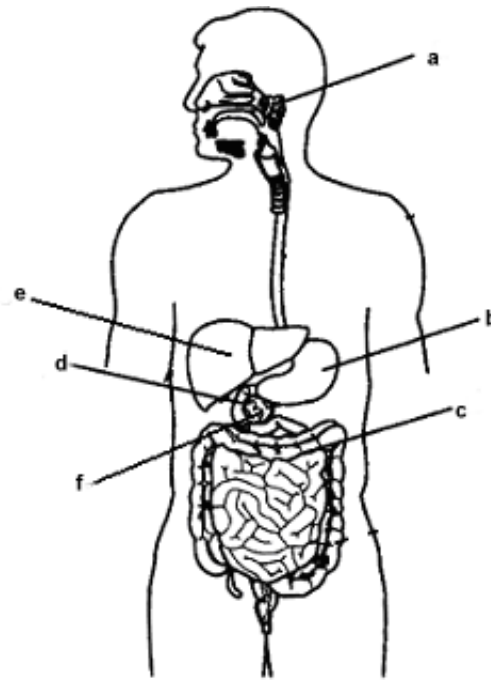
- A. Zuckerkrankheit,
B. Anämie,
C. Infektion,
D. Blutgerinnungsstörungen,
E. Arteriosklerose

Blutwerte bei dem Patienten X:		Norm
Erythrozyten	2,5 Millionen / mm ³	4,2-9 Millionen / mm ³
Leukozyten	7500 / mm ³	4000-6000 / mm ³
Trombozyten	250000 / mm ³	140000-440000 / mm ³
Zucker (Glucose)	4,8 Mmol / L	3,89-5,84 Mmol / L
Cholesterin	4,9 Mmol / L	3,6-6,2 Mmol / L

Aufgabe 3 (4 Punkte)

Das Verdauungssystem

- A. Benennen Sie folgende Organe auf dem Schema.
a .....
b.....
c .....
d .....
e .....
f .....
- B. Unterstreichen Sie die Bezeichnungen der Organe, wo die Proteinverdauung vorkommt.
- C. Nennen Sie das Teil, das zugleich ein Verdauungsorgan und eine Hormondrüse ist.
Das ist .....

Aufgabe 4 (1 Punkt)

Der Reflexbogen:

Ein Kind berührt ein heißes Bügeleisen. Was geschieht? Ordnen Sie die Sätze.

- A. Die Impulse übertragen die Nachricht über eine Synapse an Bewegungsnerven.
- B. Der Beugemuskel der Hand nimmt den Impuls auf und reagiert.
- C. Die Bewegungsnerven führen die Impulse an den Effektor.
- D. Die Thermorezeptoren der Haut werden gereizt.
- E. Die Empfindungsnerven nehmen die Informationen auf und leiten sie an das Rückenmark.

Die richtige Reihenfolge ist:

1 - ..... , 2 - ..... , 3 - ..... , 4 - ..... , 5 - .....

Aufgabe 5 (1 Punkt)

Lesen Sie den Text und zeichnen Sie ein Schema des Rückkopplungsprinzips für die Schilddrüse.

Die Hypophyse bzw. die Hypophysenhormone kontrollieren als übergeordnetes System die Hormonausschüttung anderer Hormondrüsen. Die Hypophyse produziert Steuerungshormone für z.B. die Schilddrüse, die Keimdrüsen und die Nebennierenrinde. Unter diesem Einfluss produzieren die drei Drüsen ihre eigenen Hormone z.B. die Schilddrüse das Thyroxin. Die erhöhte Thyroxinmenge im Blut führt zu einer Steigerung des Stoffwechsels. Eine hohe Konzentration dieses Hormons wirkt auf die Hypophyse zurück und bremst die Produktion des Steuerungshormons. Die Thyroxinabgabe geht zurück.

Aufgabe 6 (1 Punkt)

Markieren Sie (X) nur bei dem Satz, in dem Teile A und B richtig sind.

	Teil A	Teil B	Platz zum Markieren (X)
1.	Die in der Zelle vorhandenen tRNA binden spezifische Aminosäuren	und bringen sie zu den Ribosomen.	
2.	Bei der Informationsabgabe wird an einem DNA-Einzelstrang z.B. ACGTAC	eine bestimmte mRNA - Kopie erzeugt: TGCATG	
3.	Die Erbinformation in Form von DNA	wird vom Zellkern zu den Ribosomen übertragen.	
4.	„Das Ablesen“ der mRNA –Tripletts durch tRNA –Tripletts	nennt man Transkription.	

Aufgabe 7 (2 Punkte)

Ordnen Sie die passenden Begriffe den Definitionen zu.

Begriffe:

- A. Bluterkrankheit,
- B. Phenylketonurie,
- C. Sichelzellenanämie,
- D. Polyploid,
- E. Turner-Syndrom-E,
- F. Down-Syndrom

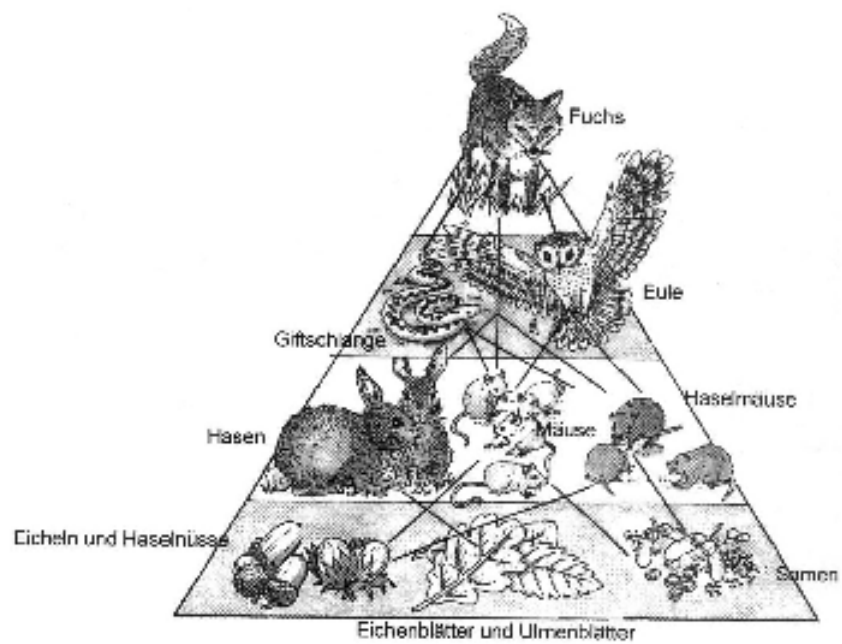
	Definition	Begriff
1.	Die häufigste genetische Krankheit, die durch drei Chromosomen-21 verursacht wird und die mit dem Alter der Mutter zunimmt.	
2.	Ein erblicher Gendefekt, der aufgrund falscher Aminosäureumwandlung zu Störungen im Gehirn führt.	
3.	Die Gerinnungsfähigkeit des Blutes ist gestört, wird rezessiv vererbt und an ein X- Chromosom gebunden.	
4.	Die betroffenen Personen sind weiblich, jedoch sind die sekundären Geschlechtsmerkmale und die funktionstüchtigen Eierstöcke sind nur schwach ausgebildet. Die Personen haben nur 45 Chromosomen (45XO).	
5.	Organismen, (vor allem Pflanzen), die eine vielfache Anzahl ganzer Chromosomensätze (z.B. 4n, 6n) haben, und die dann neue Merkmale zeigen.	

Aufgabe 8 (3 Punkte)

Benennen Sie alle Glieder der Nahrungskette und ordnen Sie ihnen alle möglichen Beispiele aus der Nahrungspyramide zu.

Glieder der Nahrungskette	Beispiele	
.....	....	Abfälle
.....	....	Ausscheidungen
.....	....	Ausscheidungen
.....	.....	Tod

Destruenten

Nahrungspyramide

Aufgabe 9 (3 Punkte)

Ergänzen Sie den Lückentext:

Ein Organismus baut gegenüber fremden Zellen und Stoffen ein Immunsystem auf. Die Abwehrzellen, das sind Fresszellen und ....., bekämpfen die Bakterien, Viren und Pilze. Unser Abwehrsystem identifiziert einen Krankheitserreger aufgrund seiner spezifischen Oberflächenstrukturen. Solche Makromoleküle, die Abwehrreaktionen auslösen, nennt man ....., die Lymphozyten produzieren jetzt spezifische Proteine - ....., Sie sind im ..... gelöst oder an die Oberfläche von Lymphocyten gebunden. Jetzt können die Oberflächenproteine eines Virus mit passenden Antikörpern besetzt werden. Das Virus kann nicht mehr in eine Zelle eindringen. Ein Schutz vor vielen Infektionskrankheiten sind ..... z. B. gegen das Pockenvirus.

Aufgabe 10 (3 Punkte)

AIDS ist eine Immunschwäche-Krankheit. Das Immunsystem ist zusammengebrochen, die Anzahl der Viren steigt ständig an. Es kommt zu vielfältigen und gefährlichen Infektionen. Wie kann man sich vor der HIV-Infektion schützen? Nennen Sie drei Möglichkeiten.

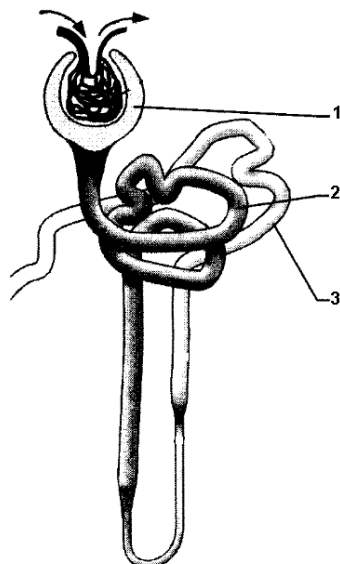
1. ....
2. ....
3. ....

Aufgabe 11 (1 Punkt)

Ordnen Sie die Teile auf dem Harnbildungsschema zu drei folgende Funktionen.

- A. Abgabe von Abfallstoffen und Giftstoffen (z.B. Medikamentenreste, Farbstoffe u.s.w.) in den Endharn.
- B. Produktion des Primärharns, der noch viele Blutbestandteile, wie Glukose, Aminosäuren und Ionen enthält.
- C. Wasserrückgewinnung, die die Wasserersparung ermöglicht und der Rücktransport in das Blut von Aminosäuren, Glucose und Ionen.

1 - ....., 2 - ....., 3 - .....

Aufgabe 12 (3 Punkte)

ÜBER DAS KLONEN VON MENSCHEN

Vieles was vor wenigen Jahren als undenkbar galt, ist heute allerdings schon möglich, auch das Klonen. Die Ethiker und die Wissenschaftler machen sich Gedanken über Moral und mögliche sinnvolle Anwendungen des Klonens. Was wird durch Klonen bezweckt? Unfruchtbare Paare könnten sich den Wunsch nach einem Kind erfüllen. Schon früher war das möglich (z.B. Retortenbabies). Allerdings argumentieren Wissenschaftler, dass man die niedrige Wahrscheinlichkeit einer erfolgreichen Empfängnis eines eingepflanzten Eies so wesentlich erhöhen könnte. Ein anderer Verwendungszweck ist die Schöpfung von Menschen z.B. als Knochenmarkspender. Ein Klon mit gleicher genetischer Ausstattung erhöht den Transplantationserfolg. Ein Klon könnte auch zum Testen dienen, ob er verschiedene Gendefekte besitzt. Das Klonen kann eine geschlechtsspezifische Selektion sein (z.B. nur Jungen oder nur Mädchen). Durch Klonen könnte ein identisches Kind erst Jahre nach seinem Geschwister geboren werden.

A. Sind Sie gegen oder für das Klonen? Begründen Sie das kurz.

.....
.....
.....

B. Schreiben Sie „richtig“ oder „falsch“ bei folgenden Sätzen.

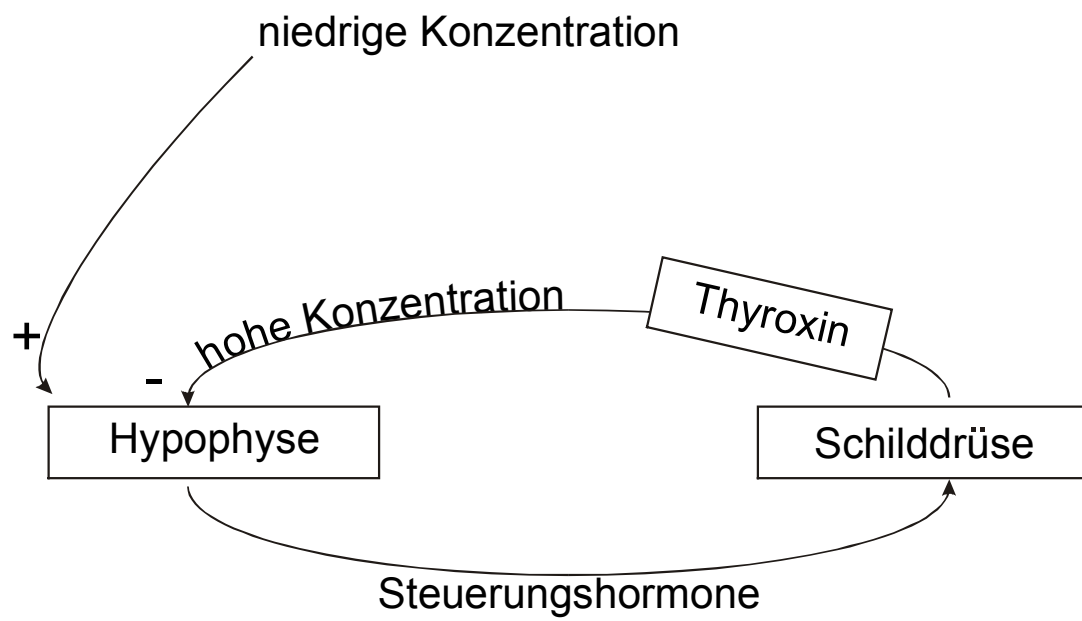
1. Alle Klone von einem Organismus haben zu die 100% gleiche genetische Ausstattung. ....
2. Klonen heißt: den Zellkern einer Gewebezelle in die zellkernlose Eizelle einpflanzen. ....
3. Das Klonen ist eine Eizellenentwicklung ohne Zellkern. ....

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

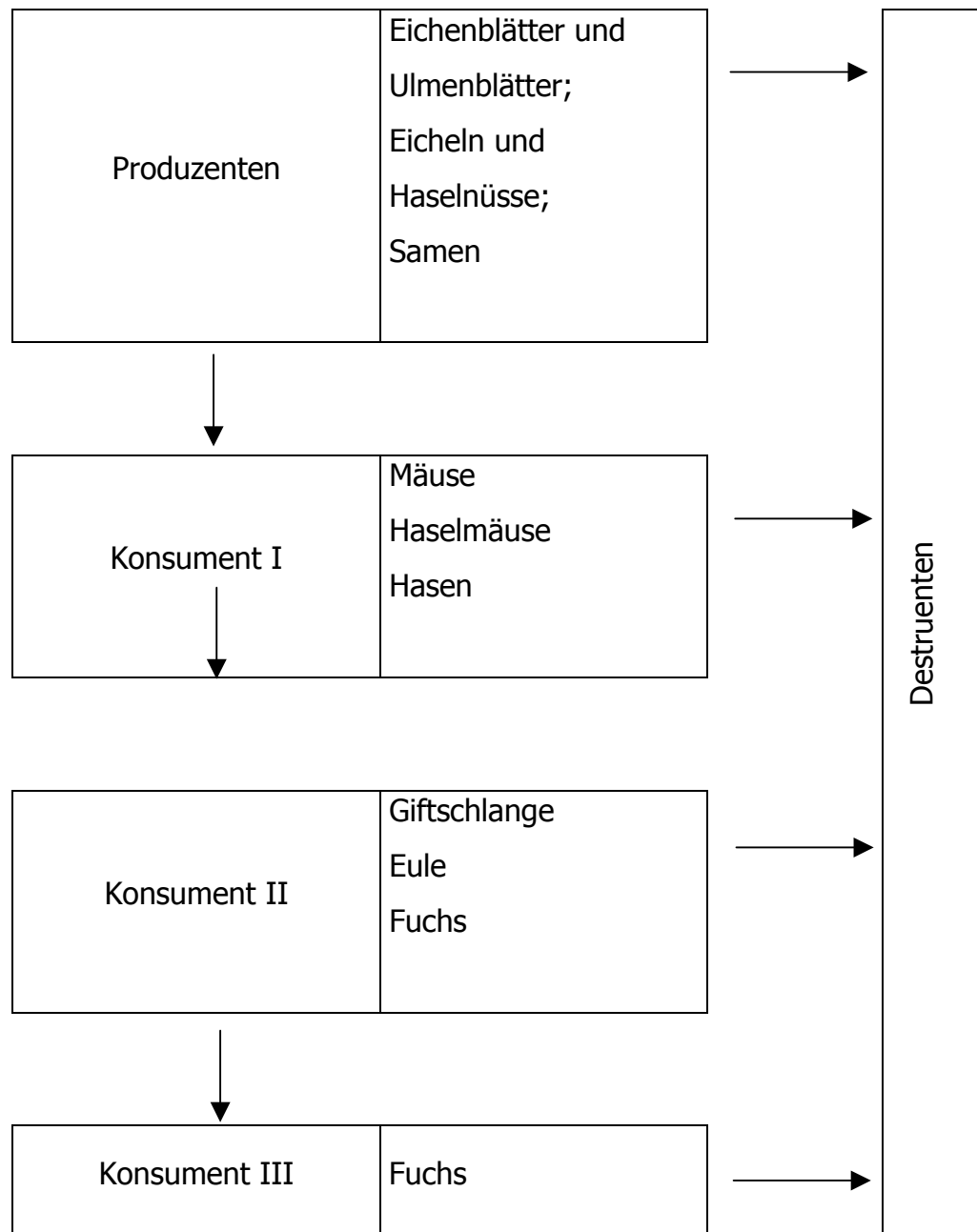
NUMER PYTANIA	TREŚĆ ODPOWIEDZI	PUNKTACJA	MAX
1.	a) Rachitis, b) Mangel an Vitamin D lub Avitaminose an Vitamin D lub völliges Fehlen von Vitamin D	1 punkt 1 punkt	2
2.	Podkreślona odpowiedź B	1 punkt	1
3.	A. a) Mundhöhle b) Magen c) Dünndarm d) Zwölffingerdarm e) Leber f) Bauchspeicheldrüse B. Magen , Dünndarm , Zwölffingerdarm C. Bauchspeicheldrüse	Za wymienienie 4- 5 nazw organów – 1punkt, za podanie 6 nazw poprawnie -2 punkty Za 3 podkreślone nazwy-1 punkt 1 punkt	4
4.	1. D 2. E 3. A 4. C 5. B	1 punkt	1
5.	Schemat patrz niżej	1 punkt	1
6.	1. X	1 punkt	1
7.	1. F 2. B 3. A 4. E 5. D	Za 3-4 odpowiedzi – 1punkt Za 5 odpowiedzi – 2 punkty	2
8.	Schemat patrz niżej	1 punkt za nazwy ogniw; 1 punkt za przykłady na danych poziomach troficznych; 1 punkt gdy uwzględniono lisa jako konsumenta II rzędu (a nie tylko III rzędu)	3

9.	Lymphocyty, Antygeny, Antykörper, Blutserum lub Blutplazma, Schutzimpfungen	3 punkty za 5 wyrazów; 2 punkty za 4 wyrazy; 1 punkt za 3 wyrazy; 0 punktów za 2-1 wyrazy.	3
10.	1. kein Geschlechtsverkehr mit einer unbekannten Person, 2. keine gemeinsame Injektionsnadel, 3. Blutkontrolle bei der Transfusion,	1 punkt 1 punkt 1 punkt	3
11.	1. B 2. C 3. A	1 punkt 1 punkt 1 punkt	1
12.	A. za uzasadnienie pełne i poprawne B. 1. richtig 2. richtig 3. falsch	2 punkty (jeśli są błędy językowe to 1 punkt) 1 punkt za 3 poprawne wpisy	3

Zadanie 5.

Zadanie 8. Glieder der Nahrungskette. Beispiele

III. CHEMIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość i rozumienie pojęć, praw i zjawisk chemicznych oraz umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania procesów, planowania eksperymentów oraz przewidywania obserwacji. Tekst źródłowy w arkuszu egzaminacyjnym zawiera 150–200 słów.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte, obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Do arkusza jest dołączony zestaw tablic chemicznych niezbędnych do rozwiązania zadań.

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

KOD ZDAJĄCEGO

MCH-W1A1P-021

EGZAMIN MATURALNY Z CHEMII DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

ARKUSZ III

Arkusz w języku niemieckim

Czas pracy 80 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 8 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Do arkusza dołączone są 3 strony stałych chemicznych.
3. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia i informacje do zadań.
4. Rozwiązania i odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
5. W rozwiązaniach zadań rachunkowych trzeba przedstawić tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętać o jednostkach.
6. W trakcie obliczeń można korzystać z kalkulatora.
7. Proszę pisać tylko w kolorze czarnym; nie pisać ołówkiem.
8. Nie wolno używać korektora.
9. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
10. Brudnopis nie będzie oceniany.
11. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
12. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą **wypełnia egzaminator**.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **50 punktów**

Życzymy powodzenia !

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

PESEL ZDAJĄCEGO

Beschreibung und Einführung zu den Aufgaben 1-5

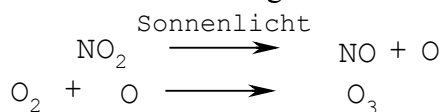
Stickstoffoxide und Schwefeloxide gelangen in die Atmosphäre als Ergebnis der Emissionen aus anthropogenen und natürlichen Quellen *. Etwa 90% der Emissionen SO_2 und NO_x kommen aus anthropogenen Quellen. Die Anteile und die prozentual zusammenhängenden anthropogenen Quellen stellt die unten stehende Tafel 1 vor:

Quelle	Anteil [%]	
	Schwefeloxide	Stickstoffoxide
Kraftwerke Heizwerke	63	35
Industrie (u. a. chemische)	24	10
Haushalte Kleingewerbe	10	5
Verkehr	3	50

SO_2 entsteht hauptsächlich bei der Verbrennung von Kohle und Erdöl. Diese fossilen Brennstoffe haben einen Schwefelanteil von 1 bis 5 Prozent, der zu SO_2 verbrennt und als Gas durch die Schornsteine in die Luft gelangt (Emission). Dort bleibt das SO_2 ein bis zwei Tage, bis es sich in den Wolken gelöst hat und mit dem Regen zur Erde zurück kommt (Immission).

Nach der Oxidation in der Luft entsteht SO_3 . Beide Oxide sind mit Wasser reaktionsfähig und können potentiell eine Mischung von H_2SO_3 und H_2SO_4 geben.

Stickstoffoxid NO entsteht auch in Kfz-Abgasen. Stickstoff aus der Luft bindet Sauerstoff, es entsteht NO , der reagiert weiter mit Sauerstoff zu NO_2 . NO_2 bindet sich mit Wasser, als Ergebnis entsteht eine Mischung von HNO_2 und HNO_3 . Ergebnisse? Saurer Regen. Die Anwesenheit von NO_2 verursacht die Ozonsynthese und damit den fotochemischen Smog. Die Reaktionen verlaufen wie unten:

Durch die intensive **Sonneneinstrahlung** wird wie in einem "Reaktor" eine Vielzahl von chemischen Reaktionen in Gang gesetzt. Aus diesem Produktgemisch hebt sich ein Produkt wegen seiner besonders hohen Menge heraus: Ozon. Ozon im sogenannten Photo-Smog oder Los Angeles-Smog wirkt schädlich auf lebende Organismen. In großen Höhen bildet Ozon eine wichtige Schutzschicht, die lebende Organismen vor UV – Strahlung schützen. Während das Ozon in der Stratosphäre lebenserhaltend wirkt, ist es in der Bodennähe unerwünscht, da es ein starkes Atemgift ist. Der Hauptverursacher für den Abbau der lebensnotwendigen Ozonschicht und Ozonloch sind die FCKW, die Fluorchlorkohlenwasserstoffe.

ACHTUNG: Beantworten Sie die Fragen anhand des Textes!

*)

Anthropogen – verbunden mit menschlicher Aktivität.

Emissionen sind luftfremde Belastungsstoffe, die in die Atmosphäre gelangen.

Immissionen sind die auf Mensch, Tier, Pflanze, Gebäude etc. einwirkenden, luftfremden Stoffe.

Kfz-Abgase sind eine Mischung (von Abgasen), die nach der Verbrennung flüssiger Kraftstoffe in verschiedenen Ottomotoren entstehen

Photosmog - auch Sommersmog genannt - wurde in den vierziger Jahren zuerst in Los Angeles beobachtet. In der Region leben etwa 7,5 Millionen Menschen - mit etwa gleich großer Autozahl. Die Stadt und ihr Umland liegen in einem Becken, in dem es im Sommer häufig zu stabilen Inversionswetterlagen kommt. Bei dieser Wetterlage ist die normale Zirkulation der Luft nicht möglich, da wärmere Luftschichten werden durch höher liegende kalte überdeckt.

Aufgabe 1 (1 Punkt)

Die Entstehung des sauren Regens ist verursacht durch die Emission von:

- A. Freon
- B. Ozon
- C. Schwefeloxid (IV)
- D. Schwefeloxid und Stickstoffoxid

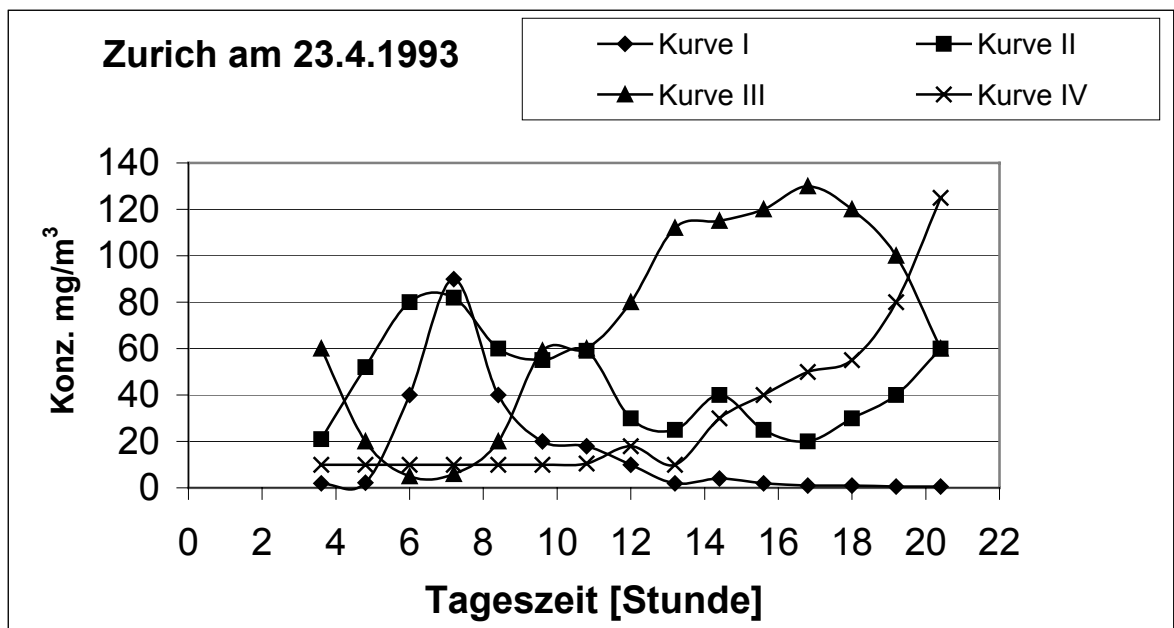
Aufgabe 2 (1 Punkt)

Der Stoff, der in hohen Atmosphärenbereichen die Ozonschicht zerstört und das Ozonloch vergrößert, ist:

- A. CF_3COOH
- B. CCl_2F_2
- C. C_2H_6
- D. NO_2

Aufgabe 3 (1 Punkt)

Die Abbildung unten zeigt die Änderungen von Emissionen bei Tag. Wählen Sie für O_3 eine entsprechende Kurve aus.

- A. Kurve I
- B. Kurve II
- C. Kurve III
- D. Kurve IV

Aufgabe 4 (3 Punkte)

Sind die unten stehenden Sätze richtig oder falsch? Kreisen Sie die richtige Antwort ein.
Die gesamte natürliche Schwefeloxid- und Stickoxid-Emission in Europa ist kleiner als 10% der gesamten anthropogenen Immission dieser Gase.

JA / NEIN

Die wichtigste Quelle von anthropogenen Emissionen von Schwefel- und Stickoxiden ist die Industrie.

JA / NEIN

Der Verkehr bildet eine Hälfte der gesamten Menge von Stickoxiden, die in die Atmosphäre anthropogen eingeführt werden.

JA / NEIN

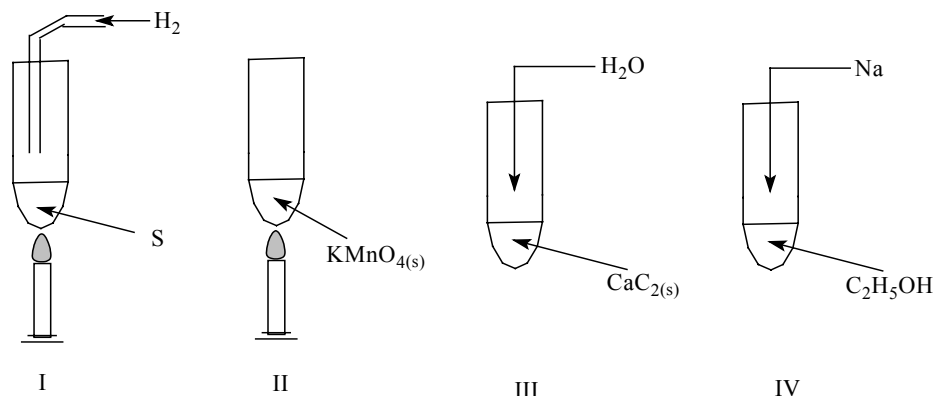
Aufgabe 5 (2 Punkte)

Notieren Sie bitte die Gleichung für die Bildung von NO_2 in der Atmosphäre.

.....
.....

Information zu den Aufgaben 6 - 8

Im Labor wurden vier verschiedene Gase hergestellt. Sie sind die Ergebnisprodukte der folgenden chemischen Reaktionen:

Aufgabe 6 (6 Punkte)

Notieren Sie die Reaktionsgleichungen, die in den Reagenzgläsern I, III und IV stattfinden

I – .....
III – .....
IV – .....

Aufgabe 7 (4 Punkte)

Geben Sie die Namen der Gase an, die in den entsprechenden Reagenzgläsern entstehen.

- I – .....
II – .....
III – .....
IV – .....

Aufgabe 8 (2 Punkte)

Beantworten Sie, welche der vorgestellten Reaktionen eine Spaltung-, welche eine Synthesereaktion ist.

- Synthese – .....
Spaltung – .....

Aufgabe 9 (3 Punkte)

Ordnen Sie die Reaktionstypen aus der Spalte A den entsprechenden Gleichungen aus der Spalte B zu.

A	B
a) Ausfällung	1. $\text{NaOH} + \text{HCl} \rightarrow \text{NaCl} + \text{H}_2\text{O}$
b) Redox	2. $\text{Na}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 + 2\text{NaOH} \rightarrow 2\text{Na}_2\text{CrO}_4 + \text{H}_2\text{O}$
c) Neutralisierung	3. $2\text{NaOH} + \text{CuSO}_4 \rightarrow \text{Cu}(\text{OH})_2 + \text{Na}_2\text{SO}_4$
	4. $2\text{Na} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{NaOH} + \text{H}_2$

- a) .....,   b) .....,   c) .....

Hinweis für die Aufgaben 10 - 13

Die folgenden Informationen über die Elemente D und E sind bekannt:

Die Atome des Elements D zeigen den folgenden Aufbau an: $\text{K}^2\text{L}^8\text{M}^2$.

Ein Isotop des Elements E ist $^{18}_8\text{E}$.

Aufgabe 10 (2 Punkte)

Geben Sie die Namen der Elemente D und E an.

- D - .....
E - .....

Aufgabe 11 (2 Punkte)

Ergänzen Sie die Lücken, indem Sie entsprechende Ziffern eintragen.

Die Anzahl von Valenzelektronen in einem Atom des Elements D beträgt ....., alle Elektronen befinden sich auf ..... Elektronenschalen.

Aufgabe 12 (2 Punkte)

Tragen Sie in die Tafel die Anzahl der Neutronen und Elektronen in einem Atom des Isotops $^{18}_8E$ ein.

Art elementarer Teilchen	Teilchenmenge
Neutronen	
Elektronen	

Aufgabe 13 (1 Punkt)

Geben Sie die Art der betreffenden Bindungen in einer Verbindung zwischen den Atomen D und E an.

.....
.....

Hinweis für die Aufgaben 14 - 16

Eine gesättigte Kaliumnitrat - Lösung mit einem Volumen von 100 cm^3 in gegebener Temperatur enthält 1,2 Mol Salz.

Aufgabe 14 (2 Punkte)

Berechnen Sie bitte die molare Masse von Kaliumnitrat.

.....
.....
.....

Aufgabe 15 (3 Punkte)

Berechnen Sie bitte die molare Konzentration c der gegebenen Lösung.

Platz für Berechnungen

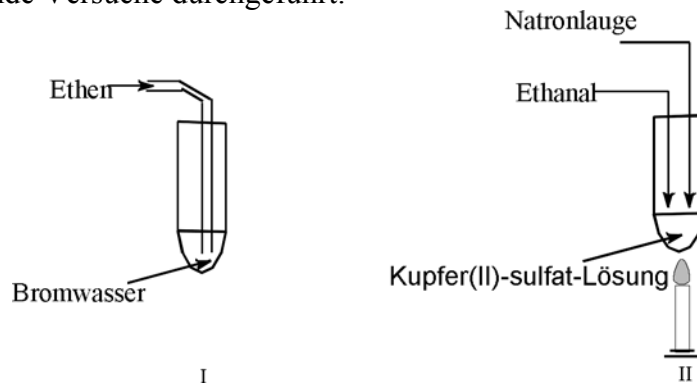
Aufgabe 16 (2 Punkte)

Geben Sie bitte zwei mögliche Arten der Herstellung einer ungesättigten Lösung aus einer gesättigten Lösung an.

.....
.....

Aufgabe 17 (4 Punkte)

Es wurden folgende Versuche durchgeführt:

Beschreiben Sie eine Beobachtung und geben Sie eine Schlussfolgerung aus jedem Versuch.

Versuch I.

Beobachtung - .....

Schlussfolgerung - .....

Versuch II.

Beobachtung - .....

Schlussfolgerung - .....

Aufgabe 18 (4 Punkte)

Es ist eine Verbindung A mit der Summenformel $C_3H_6O_2$ gegeben.

Schreiben Sie eine vereinfachte Strukturformel von Ester-A-Derivaten und eine vereinfachte Strukturformel von Carbonsäure-A-Derivaten. Geben Sie die weiteren Namen ausgewählter Derivate an.

	Ester	Carbonsäure
Vereinfachte Strukturformel		
Name in der Umgangssprache		

Aufgabe 19 (5 Punkte)

Es wurde Kalkstein (95% CaCO_3) thermisch zersetzt, dadurch entsteht Kohlenstoffdioxid (IV).

Berechnen Sie die Masse von Kalkstein, die nach der Zersetzung das Volumen $5,6 \text{ dm}^3$ (Normalbedingungen) Kohlenstoffdioxid (IV) ergibt.

Platz für Berechnungen

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Aufgabe Nr	Vorgeschlagene Antwort	Punkte für die Etappe	Punkte insgesamt
1	D	1	1
2	B	1	1
3	C	1	1
4	ja nein ja	1 1 1	3
5	$N_2 + O_2 \rightarrow 2NO$ $2NO + O_2 \rightarrow 2NO_2$	1 1	2
6	I: $H_2 + S \rightarrow H_2S\uparrow$ III: $CaC_2 + 2H_2O \rightarrow Ca(OH)_2 + C_2H_2\uparrow$ IV: $2C_2H_5OH + 2Na \rightarrow 2C_2H_5ONa + H_2\uparrow$	2 2 2	6
7	I – Schwefelwasserstoff II – Sauerstoff III – Acetylen / Ethin IV – Wasserstoff	1 1 1 1	4
8	Die Synthese – I Die Zerspaltung – III	1 1	2
9	a – 3 b – 4 c – 1	1 1 1	3
10	D – Magnesium E – Sauerstoff	1 1	2
11	2 (Valenzelektronen) 3 (Elektronenschalen)	1 1	2
12	Neutronen – 10 Elektronen - 8	1 1	2
13	Ionenbindung	1	1
14	Antwort - KNO_3 – Mollmasse, Antwort - Einheit ($M_{KNO_3} = 101 \text{ g}\cdot\text{mol}^{-1}$)	1 1	2
15	Berechnung des Volumens $V_{\text{Lösung}} = 0,1 \text{ dm}^3$ Berechnung der molaren Konzentration: $C = \frac{n_A}{V_{\text{Lösung}}}$ $C = \frac{1,2 \text{ Mol}}{0,1 \text{ dm}^3} \cdot C = 12 \text{ Mol} / L$ Wenn die bearbeitende Person die richtigen Berechnungen angibt, entweder durch Einfügen Dateien für das Muster: oder auf andere Weise, bekommt sie die maximale Punktzahl.	1 1 1	3
16	Erwärmung der Lösung Zugabe des Lösungsmittels	1 1	2

17	Versuch I Beobachtung: Bromwasser entfärbt sich oder die Masse der Probe mit Bromwasser nimmt zu. Schlussfolgerung: Ethen ist ein ungesättigter KW oder Brom reagiert mit Ethen, das ist eine Bromaddition, Ethen ist durch die Doppelbindung im Molekül sehr reaktionsfähig. Versuch II Beobachtung: man hatte einen orangeroten Bodensatz bekommen, oder während der Reaktion beobachtet man reihenfolgende Farbenänderungen des Bodensatzes: Blau→schwarz→orangerot Schlussfolgerung: Der Aldehyd ist zur Säure oxidiert worden, oder der Aldehyd zeigt die Reduktionseigenschaften an.	1 1 1 1	4
18	$\begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{HC} \\ \backslash \\ \text{O}-\text{CH}_2\text{CH}_3 \end{array} \quad \text{lub} \quad \begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{CH}_3\text{C} \\ \backslash \\ \text{O}-\text{CH}_3 \end{array}$ Ester: entsprechend: Ethylformat oder Methylacetat $\begin{array}{c} \text{O} \\ \parallel \\ \text{CH}_3\text{CH}_2\text{C} \\ \backslash \\ \text{O}-\text{H} \end{array} \quad \text{Propionsäure}$ Säure:	1 + 1 1 + 1	4
19	Antwort: $\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$ Angabe der molaren Verhältnisse: 1 Mol CaCO_3: 1mol CO_2 Berechnung der Molmasse CaCO_3 ($100\text{g}\cdot\text{mol}^{-1}$) Berechnung der Masse notwendiger Carbonate aus Proportion: $\frac{m_{\text{Carbonat}}}{M_{\text{Carbonat}}} = \frac{V_{\text{CO}_2}}{V_{\text{Mol}}}$ $m_{\text{weglanu}} = 25\text{g}$ Berechnung der Kalksteinmasse aus Proportion: $\frac{m_{\text{Carbonat}}}{m_{\text{Kalkstein}}} = \frac{95}{100}$ $m_{\text{Kalkstein}} = 26,3\text{g}$	1 1 1 1 1	5

Gesamtsumme: 50 Pkt.

IV. FIZYKA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość i rozumienie pojęć, praw i zjawisk fizycznych oraz umiejętność stosowania terminów, przedstawiania i wyjaśniania procesów fizycznych. Tekst źródłowy w arkuszu egzaminacyjnym zawiera 150–200 słów.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Do arkusza jest dołączona karta wzorów i stałych fizycznych, które mogą być pomocne przy rozwiązywaniu zadań.

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

KOD ZDAJĄCEGO

MFA-W1A1P-021

EGZAMIN MATURALNY Z FIZYKI Z ASTRONOMIĄ W JĘZYKU NIEMIECKIM

Arkusz w języku niemieckim
Czas pracy 80 minut

ARKUSZ III

MAJ
ROK 2005

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 11 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Do arkusza dołączona jest karta wzorów i stałych fizycznych. **Proszę ją zatrzymać po zakończeniu pracy z arkuszem I.** Będzie ona służyć również do pracy z arkuszem II.
3. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
4. Rozwiązania i odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
5. W rozwiązaniach zadań rachunkowych trzeba przedstawić tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku oraz pamiętać o jednostkach.
6. W trakcie obliczeń można korzystać z kalkulatora.
7. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
8. Nie wolno używać korektora.
9. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
10. Brudnopis nie będzie oceniany.
11. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
12. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą **wypełnia egzaminator**.

Za poprawne
rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **50 punktów**

Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

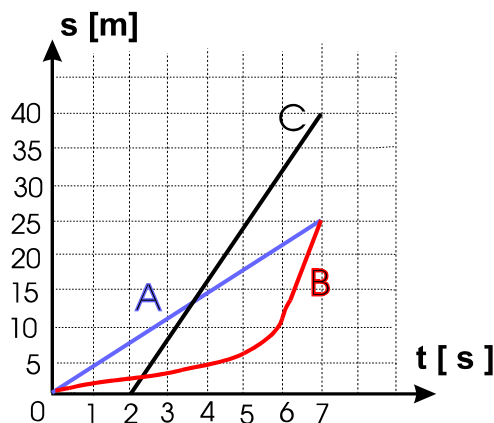
PESEL ZDAJĄCEGO

Teil I (geschlossene Aufgaben)

Aus den Aufgaben von 1 bis 10 darf man nur eine richtige Antwort A, B, C oder D wählen und diese Antwort muss ins Quadrat neben das Wort "Antwort" eingetragen werden.

Aufgabe 1 (1 Punkt)

Auf dem s-t Diagramm werden die Bewegungen von drei Radfahrern A, B und C dargestellt.

Aus dem Diagramm ergibt sich:

- A. Der Radfahrer C hat sich 2 Minuten länger bewegt als die anderen Radfahrer.
- B. Die Geschwindigkeit des Radfahrers C war doppelt so groß wie die Geschwindigkeit des Radfahrers A.
- C. Die Durchschnittsgeschwindigkeiten der Radfahrer A und B hatten den gleichen Betrag.
- D. Die Radfahrer A und C haben sich gleichförmig bewegt und Radfahrer B hat sich gleichmäßig verzögert bewegt.

Antwort:

Aufgabe 2 (1 Punkt)

Zwei gleichschnelle Billardkugeln bewegen sich längs einer geraden Bahn aufeinander zu. Nehmen wir an, dass sich die Kugeln völlig elastisch stoßen. Welche Aussage ist richtig?

- A. Die Gesamtenergie beider Kugeln war vor dem Stoß gleich $2mv^2$.
- B. Nach dem Stoß betrug der Gesamtimpuls beider Kugeln $2mv$.
- C. Vor dem Stoß betrug der Gesamtimpuls beider Kugeln $-2mv$.
- D. Die Gesamtenergie betrug nach dem Stoß mv^2 .

Antwort:

Aufgabe 3 (1 Punkt)

Zwei Körper von den Massen m und $5m$ nähern sich gegenseitig infolge der Gravitationskräfte. Was kann man aus deren Beschleunigungen schließen (relativ zum Inertialsystem)?

- A. Ihre Momentanbeschleunigungen sind entgegengerichtet und haben gleiche und ständig wachsende Beträge.
- B. In jedem Augenblick ist der Betrag der Beschleunigung des Körpers m 5-mal größer als der Betrag der Beschleunigung des Körpers von der Masse $5m$.
- C. Die Beschleunigung des Körpers von der Masse m ist 5-mal größer als die Beschleunigung des Körpers von der Masse $5m$ und die Beträge der beiden Beschleunigungen ändern sich nicht während der Bewegung.
- D. Das Verhältnis der Beschleunigungen beider Körper hängt von dem Verhältnis ihrer Massen und von dem Verhältnis des Quadrats der Abstände zwischen ihnen ab.

Antwort:

Aufgabe 4 (1 Punkt)

Wenn wir in die Nähe einer positiv geladenen Metallkugel eine andere ungeladene Kugel (ohne Berührung) legen, dann:

- A. ziehen sich die Kugeln an.
- B. stoßen sich die Kugeln ab.
- C. wirken die Kugeln nicht elektrisch aufeinander.
- D. werden sie sich anziehen oder abstoßen und das hängt von dem Medium ab, in dem sie sich befinden.

Antwort:

Aufgabe 5 (1 Punkt)

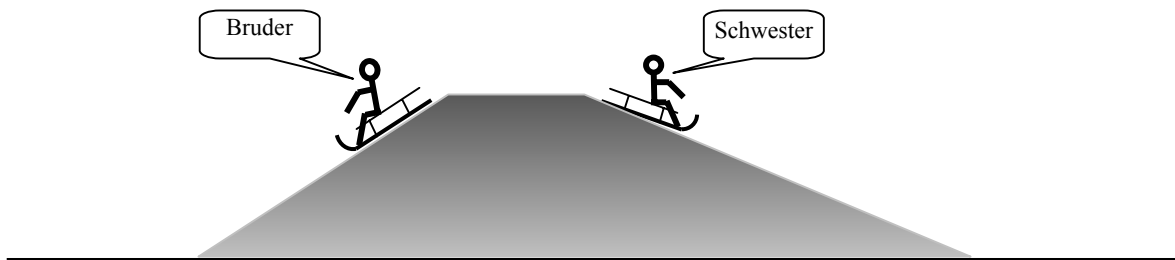
Die maximale Geschwindigkeit der Fotoelektronen, die aus der Metalloberfläche durch elektromagnetische Strahlung ausgelöst werden, hängt von ..... ab.

- A. der Intensität und der Frequenz der Strahlung
- B. der Frequenz der Strahlung und der Ablösearbeit für dieses Metall
- C. der Intensität der Strahlung und der Ablösearbeit für dieses Metall
- D. der Frequenz der Strahlung

Antwort:

Aufgabe 6 (1 Punkt)

Von dem Gipfel einer doppelten schiefen Ebene mit unterschiedlichen Neigungswinkeln rutschen auf dem Schlitten ein Bruder und eine Schwester. Beide beginnen ihre reibungsfreie Abfahrt auf gleicher Höhe. Von den Geschwindigkeiten des Bruders und der Schwester, die sie am Fusse des Hanges erreichen, kann man sagen:

- A. Die Geschwindigkeiten des Bruders und der Schwester sind gleich.
- B. Die Geschwindigkeit des Bruders und der Schwester hängt nicht von dem Neigungswinkel der Ebene, sondern nur von der Masse ab, deshalb erreicht der Bruder, der schwerer als seine Schwester ist, eine größere Geschwindigkeit.
- C. Die Geschwindigkeiten des Bruders und der Schwester hängen nicht von der Masse, sondern nur von dem Neigungswinkel der Ebene ab, deshalb erreicht der Bruder, der auf steilerem Hang rutscht, die größere Geschwindigkeit.
- D. Die Geschwindigkeiten des Bruders und der Schwester sind nicht zu vergleichen, weil die genaue Höhe der Ebene nicht bekannt ist.

Antwort:

☐

Aufgabe 7 (1 Punkt)

Wir haben zur Verfügung 24g des radioaktiven Nuklids mit der Halbwertszeit $T_{1/2} = 900\text{a}$. Welche Aussage ist richtig?

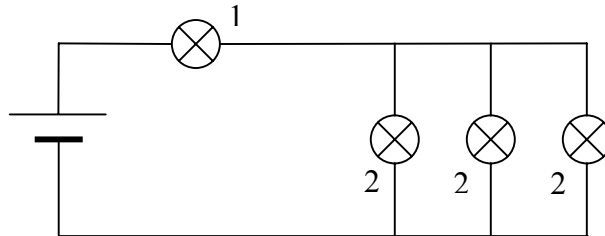
- A. Nach 450 Jahren bleiben 12g dieses Nuklids übrig.
- B. Nach 1800 Jahren bleiben 6g dieses Nuklids übrig.
- C. Vor 900 Jahren gab es 36g dieses Nuklids.
- D. Vor 1800 Jahren gab es 48g dieses Nuklids.

Antwort:

☐

Aufgabe 8 (1 Punkt)

Die vier gleichen Lämpchen auf der Abbildung sind an die Stromquelle angeschlossen. Welche Aussage beschreibt die Helligkeit des Leuchtens der übrigen Lämpchen richtig, wenn eines der Lämpchen Nr. 2 durchbrennt?

- A. Das Lämpchen Nr. 1 leuchtet schwächer, und die übrigen Lämpchen leuchten heller.
- B. Das Lämpchen Nr. 1 leuchtet heller, und die übrigen Lämpchen leuchten auch heller.
- C. Das Lämpchen Nr. 1 leuchtet schwächer, und die übrigen Lämpchen leuchten auch schwächer.
- D. Das Lämpchen Nr. 1 leuchtet wie früher, und die übrigen Lämpchen leuchten schwächer.

Antwort:

Aufgabe 9 (1 Punkt)

Mit Hilfe einer Sammellinse wurde ein reelles und vergrößertes Bild des Gegenstandes erzeugt. Wenn wir diese Linse durch eine andere von doppelter Brennweite ersetzen, erhalten wir ein Bild, das ..... ist.

- A. reell und verkleinert
- B. reell und auch vergrößert
- C. virtuell und verkleinert
- D. virtuell und vergrößert

Antwort:

Aufgabe 10 (1 Punkt)

Welche von den unten stehenden Anordnungen der elektromagnetischen Wellen ist so geordnet, dass die entsprechende Wellenlänge steigt?

- A. Röntgenstrahlung, Gammastrahlung, Ultraviolett.
- B. Sichtbares Licht, Infrarot, Mikrowellen.
- C. Röntgenstrahlung, sichtbares Licht, Gammastrahlung.
- D. Gammastrahlung, Radiowellen, sichtbares Licht.

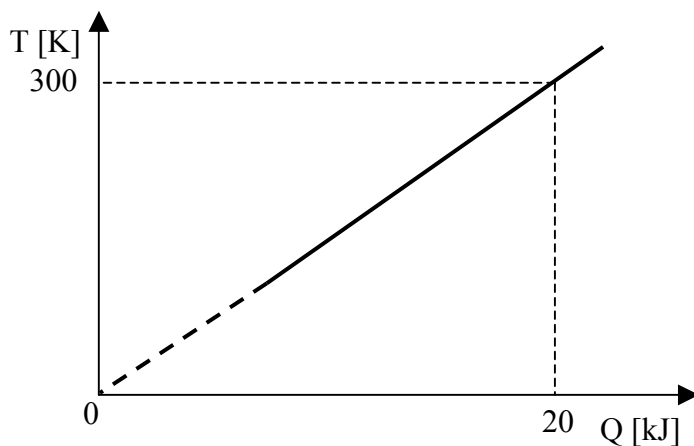
Antwort:

Teil II (offene Aufgaben)

In den Aufgaben von 10 bis 12 soll die ganze Lösung unter der jeweiligen Aufgabe (in die dafür vorgesehenen Spalten) eingetragen werden und zu jeder Aufgabe muss eine vollständige Antwort gegeben werden.

Aufgabe 11 (8 Punkte)

Auf dem Diagramm wird ein Zusammenhang zwischen Temperatur des Körpers und der ihm zugeführten Wärmemenge dargestellt. Die Masse des Körpers beträgt 1 kg.

A. Berechnen Sie die spezifische Wärmekapazität dieses Körpers. (4 Punkte)

Antwort:

.....

.....

- B. Als dieser Körper eine Temperatur von 300K hatte, wurde ihm zusätzlich eine Wärmemenge $Q = 0,05 \text{ MJ}$ zugeführt. Berechnen Sie seine Endtemperatur nach diesem Vorgang. (4 Punkte)

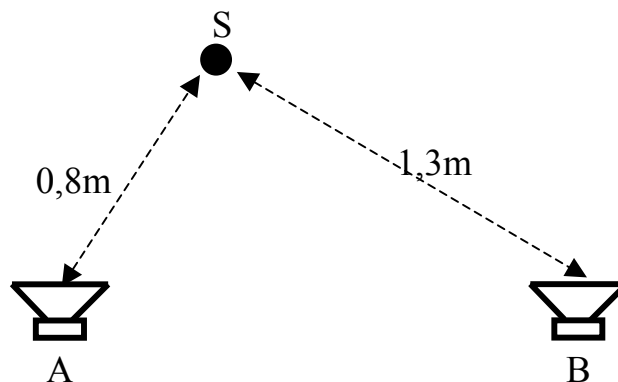
Antwort:

.....

.....

Aufgabe 12 (6 Punkte)

Zwei Lautsprecher, die mit dem gleichen Generator angetrieben werden, senden phasengleich Schallwellen mit der Frequenz 1360 Hz aus. Welches Interferenzergebnis dieser Wellen wird im Punkt S beobachtet, wenn wir annehmen, dass die Schallgeschwindigkeit in der Luft 340 m/s beträgt?

Antwort:

.....

.....

Aufgabe 13 (9 Punkte)

- A. Was kostet die elektrische Energie, die ein Kühlschrank, während des zweistündigen Betriebs verbraucht? Die zur Berechnung notwendigen Daten befinden sich in der unten stehenden Tabelle. (6 Punkte)

Gerät	Leistung in W
Taschenrechner	0,009
Fernsehgerät	100
Computer	200
Kühlschrank (durchschnittlich)	100
Waschmaschine mit Tauchsieder	2300

Antwort:

.....

.....

- B. Welche Stromstärke fließt in den Anschlussleitungen des Kühlschranks, wenn die Netzspannung $U = 230\text{V}$ beträgt? (3 Punkte)

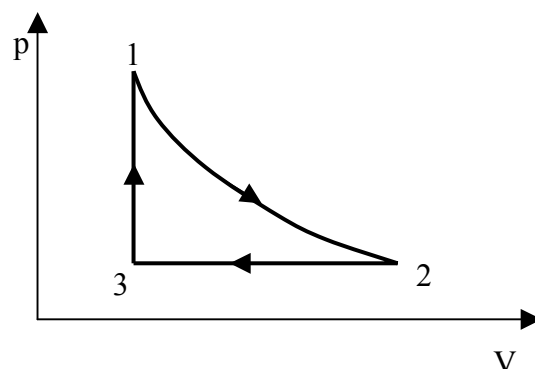
Antwort:

.....

.....

Aufgabe 14 (10 Punkte)

In dem $V - p$ Diagramm sind die drei wichtigsten Zustandsänderungen für ein ideales Gas dargestellt.

A. Nennen Sie die Vorgänge 1-2, 2-3 und 3-1. (6 Punkte)

1-2 .....

2-3 .....

3-1 .....

B. Stellen Sie graphisch auf dem obigen Diagramm die Nutzarbeit dar, die durch das Gas im ganzen Kreisprozess verrichtet wurde. (1 Punkt)

C. Zeichnen Sie diesen Kreisprozess im Koordinatensystem T-p. (3 Punkte)

Teil III - Textaufgabe (5 Punkte)

ENERGIEVERLUSTE BEIM TRANSFORMATOR

Jeder Transformator gibt pro Sekunde weniger elektrische Energie ab, als er aufnimmt. Ein Trafo wandelt immer auch elektrische Energie um und gibt sie in Form von Wärme ab. Entscheidend für die Energieverluste beim Trafo sind: der Widerstand der Spulendrähte und der Eisenkern.

Bei allen Transformatoren ist der Eisenkern geschlossen, denn jeder noch so kleine Luftspalt im Eisenkern führt zu Energieverlusten. Aber auch bei einem geschlossenen Kern treten erhebliche Energieverluste auf, da sich der Kern recht stark erwärmt. Man kann leicht erklären, wie es dazu kommt. Verwendet man bei einem Trafo als Induktionsspule ein Stück Eisenrohr, so wird es schnell heiß. Weil sich das Magnetfeld im Hohlraum des Rohres dauernd ändert, entstehen nämlich in der Rohrwandung kreisförmige Wechselströme (Bild 1).

Wenn der Trafo einen Kern aus massivem Eisen besitzt, treten solche Ströme auch im Kern selbst auf und erwärmen ihn (Bild 2). Diese Ströme bezeichnet man als **Wirbelströme**. Sie werden hervorgerufen, weil der Kern von einem sich ändernden Magnetfeld durchsetzt ist.

Die Wirbelströme erzeugen ein eigenes zusätzliches Magnetfeld, das dem ursprünglichen Feld der Feldspule entgegengerichtet ist. Dadurch wird das ursprüngliche Feld geschwächt. Es kann daher an der Induktionsspule nicht die Spannung hervorrufen, die man aufgrund der Windungszahlen und der Primärspannung erwarten könnte.

Wirbelströme - und die mit ihnen verbundenen Energieverluste - lassen sich weitgehend vermeiden, wenn man Trafokerne aus vielen dünnen Eisenblechen zusammensetzt, die durch isolierende Lackschichten voneinander getrennt sind.

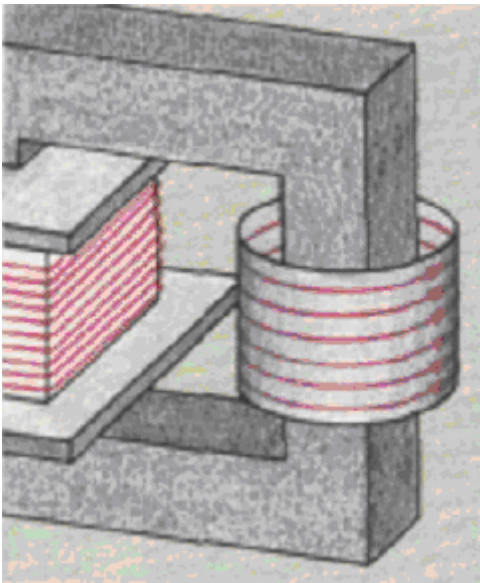

Bild 1

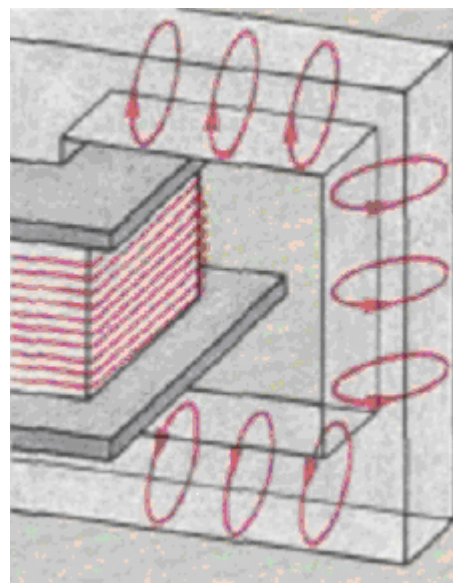

Bild 2

Wortschatz zum Text:

der Kern – rdzeń

die Feldspule – uzwojenie wytwarzające pole (pierwotne)

die Induktionsspule – uzwojenie, w którym pole magnetyczne jest indukowane (wtórne)

die Lackschicht – warstwa lakieru

Beantworten Sie die folgenden Fragen:

1. Warum vermeidet man die Luftspalten im Kern des Transformators?
2. Was ist die Ursache für die Entstehung der Wirbelströme im Kern des Transformators?
3. Wie kann man die durch Wirbelströme hervorgerufenen Energieverluste verkleinern?
4. Wie ist die Richtung der Induktionsspannung, die von den Wirbelströmen erzeugt wird?
5. Welchen Einfluss hat dieses Magnetfeld auf den Betrag der Induktionsspannung in der Sekundärspule?

Antworten:

1.

.....

.....

.....

2.

.....

.....

.....

3.

.....

.....

.....

4.

.....

.....

.....

5.

.....

.....

.....

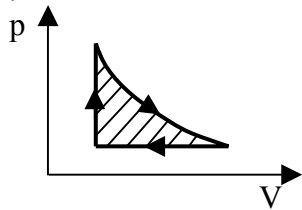
MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

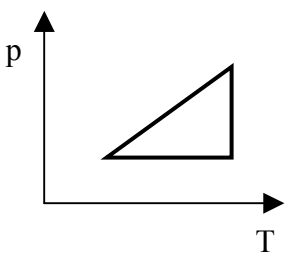
Zadania zamknięte

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Prawidłowa odpowiedź	C	D	B	A	B	A	B	A	D	B

Zadania otwarte

Numer zadania	Proponowane rozwiązania	Punktacja	Uwagi
11 Ciepło	A. $c_w = \frac{Q}{m \cdot \Delta T}$ $\Delta T = 300K,$ $Q = 20kJ = 20000J$ $c_w = \frac{20000J}{1kg \cdot 300K} = 66,67 \frac{J}{kg \cdot K}$ B. $\Delta T = \frac{Q}{c_w \cdot m}$ $\Delta T = 750K$ $T_k = T + \Delta T = 1050K$	8	1p – zapisanie równania dla ciepła właściwego 1p – prawidłowe odczytanie z wykresu wartości temperatury i pobranego ciepła 1p – obliczenie wartości ciepła właściwego <i>1p – zapisanie słownej odpowiedzi</i> 1p – zapisanie równania określającego przyrost temperatury 1p – obliczenie przyrostu temperatury 1p – obliczenie końcowej temperatury <i>1p – zapisanie słownej odpowiedzi</i>
12 Interferencja	$\Delta l = l_1 - l_2$ $\Delta l = 1,3m - 0,8m = 0,5m$ $\lambda = \frac{v}{f}$	6	1p – zapisanie warunku na różnicę przebytych dróg przez obie fale 1p – obliczenie wartości różnicy dróg 1p – zapisanie zależności między λ, v i f

	$\lambda = 0,25\text{m}$ $\Delta l = 2\lambda \quad n = 2$		1p – obliczenie długości fali 1p – wyciągnięcie wniosku, że różnica dróg jest równa wielokrotności długości fali i wystąpi wzmocnienie 1p – zapisanie słownej odpowiedzi	Nie jest konieczne podanie liczby n
13 Lodówka	A. $P = 100\text{W}$ $W = E$ $W = Pt$ $W = 0,1\text{kW} \cdot 2\text{h} = 0,2\text{kWh}$ $x = W \cdot k = 0,2\text{kWh} \cdot 35 \frac{\text{gr}}{\text{kWh}} =$ $= 7\text{groszy}$ B. $P = U \cdot I$ $I = \frac{P}{U} = \frac{100\text{W}}{230\text{V}} \approx 0,44\text{A}$	9	1p – odczytanie z tabeli mocy pobieranej przez lodówkę 1p – zapisanie zależności między pracą i energią 1p – zapisanie zależności między energią i mocą 1p – obliczenie wartości pobranej energii 1p – obliczenie kosztu eksploatacji 1p – zapisanie słownej odpowiedzi 1p – zapisanie zależności między mocą, pracą i prądem 1p – obliczenie wartości natężenia prądu 1p – zapisanie słownej odpowiedzi	
14 Przemiany gazowe	A. 1-2 przemiana izotermiczna 2-3 przemiana izobaryczna 3-1 przemiana izochoryczna B. 	10	po 1p – za każdą prawidłowo nazwaną przemianę po 1p – zapisanie słownej odpowiedzi dla każdej z przemian 1p – za prawidłowo zaznaczoną na wykresie pracę	

	C.			Punkty przyznajemy również, jeśli wykres dla przemiany izochorycznej, nie jest skierowany „w” początek układu współrzędnych
			1p – za każdą prawidłową narysowaną część wykresu	
Zadanie z tekstem		5	1p – za każdą merytorycznie poprawną odpowiedź, maksymalnie za wykres 5 punktów	
Razem		48		

Dodatkowo przyznaje się 2 punkty za poprawność językową odpowiedzi udzielonych w całym arkuszu.

	Liczba punktów
Zadania zamknięte	10
Zadania otwarte	33
Zadanie z tekstem	5
Poprawność językowa całego arkusza	2
Razem	50

V. GEOGRAFIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość oraz rozumienie faktów, pojęć, prawidłowości i teorii, a także umiejętność przedstawiania i wyjaśniania zdarzeń, zjawisk i procesów z wykorzystaniem dołączonych do zadań map, tabel statystycznych, przekrojów, schematów, tekstów źródłowych itp.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie) i otwarte obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

**Miejsce
na naklejkę
z kodem**

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

MGEN-W3D1P-021

EGZAMIN MATURALNY Z GEOGRAFII

Arkusze w języku niemieckim

Czas pracy 80 minut

ARKUSZ III

**MAJ
ROK 2005**

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 8 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu, pokazując drogę ich uzyskania.
4. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
5. W rozwiązaniach zadań trzeba przedstawić tok rozumowania prowadzący do ostatecznego wyniku.
6. Podczas egzaminu można korzystać z ołówka, linijki, gumki oraz kalkulatora.
7. Nie wolno używać korektora.
8. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
9. Wszelkie notatki należy sporządzać tylko w brudnopisie, który nie będzie oceniany.
10. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
11. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą wypełnia egzaminator.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **40
punktów**.

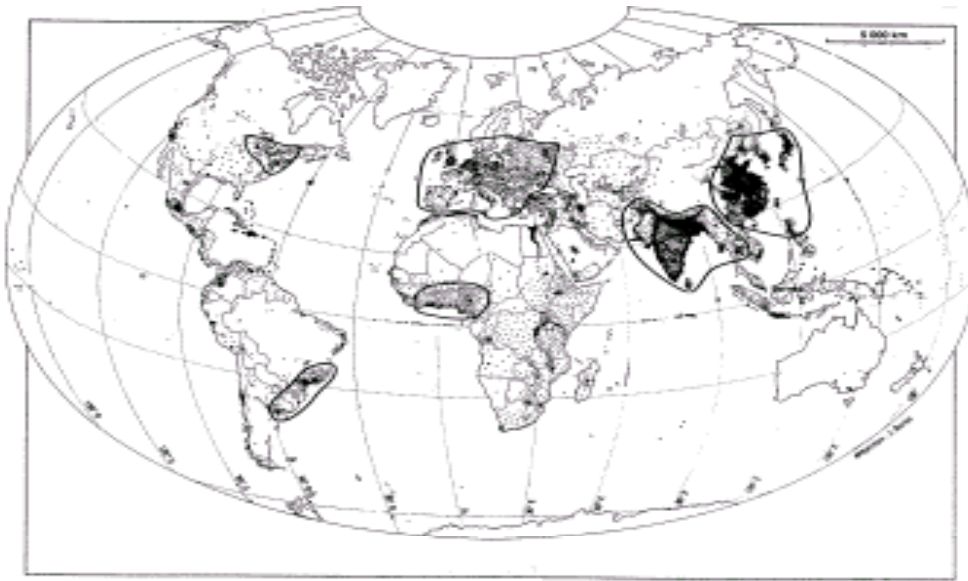
Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

PESEL ZDAJĄCEGO

Lösen Sie die Aufgaben 1-4 anhand der beigefügten Karte der Bevölkerungsdichte.

Aufgabe 1 (1 Punkt)

Nennen Sie eine kartographische Methode, die zur Darstellung des demographischen Phänomens verwendet wurde.

Methode: .....

Aufgabe 2 (1 Punkt)

Beenden Sie den Satz und kreuzen Sie die richtige Antwort an.

Der vom Menschen ständig besiedelte Raum ist:

- a) Ökumene
- b) Anökumene
- c) Subökumene
- d) Paraökumene

Aufgabe 3 (3 Punkte)

Nennen Sie die an der Karte markierten Weltregionen.

.....

.....

.....

Aufgabe 4 (2 Punkte)

Nennen Sie vier Faktoren, die für die große Bevölkerungsdichte des Niltals und des Nildeltas entscheidend waren.

— .....

— .....

— .....

— .....

Lösen Sie die Aufgaben 5 - 8 anhand der in der Tabelle angegebenen Daten.

DIE ENTWICKLUNG DER GRÖßTEN STÄDTE DER WELT IM 20. JAHRHUNDERT

Die Entwicklung der größten Städte der Welt						
Stadt	Land	1936	1950	1970	1990	2000
		<i>Bevölkerung in Millionen</i>				
Mexiko-Stadt	Mexiko	1,1	3,1	9,4	20,2	25,6
Kalkutta	Indien	1,3	4,4	6,9	11,8	15,7
Kairo	Ägypten	1,3	2,4	5,3	9,0	11,8
Paris	Frankreich	5,0	5,4	8,3	8,5	8,6
Rio de Janeiro	Brasilien	1,8	2,9	7,0	10,7	12,5
New York	Vereinigte Staaten	11,0	12,3	16,2	16,2	16,8
London	Großbritannien	8,7	8,7	8,6	7,4	7,0
Tokyo	Japan	6,3	6,7	14,9	18,1	19,0

Quelle: W. Mizerski, J. Żukowski (red.) "Tablice Geograficzne ..."

Aufgabe 5 (2 Punkte)

Nennen Sie die Städte, deren Bevölkerungszahl sich nach dem 2. Weltkrieg fast

verdreifacht hat: .....

verfünffacht hat: .....

verachtfacht hat: .....

Aufgabe 6 (1 Punkt)

Welche Städte sind durch das langsamste Tempo des Bevölkerungswachstums gekennzeichnet?

.....

Aufgabe 7 (1 Punkt)

Nennen Sie die Städte, in welchen die Bevölkerungszahl im 20. Jahrhundert am stabilsten war?

.....

Aufgabe 8 (2 Punkte)

In welchen Städten hat die Bevölkerungszahl in den letzten 40 Jahren des 20. Jahrhunderts um über 10 Mio. zugenommen und in welchen Städten hat der Zuwachs die Zahl von 5 Millionen nicht überschritten?

Zuwachs über 10 Mio.: .....

Zuwachs unter 5 Mio.: .....

Aufgabe 9 (1 Punkt)

In welchen Ländern befinden sich die folgenden Banken?

Chase Manhattan Corp. - .....

Fuji Bank - .....

Credit Suisse Group - .....

Rabobank Nederland - .....

Aufgabe 10 (1 Punkt)

Ordnen Sie den folgenden Bereichen der Geographie die entsprechenden Fachbegriffe zu.

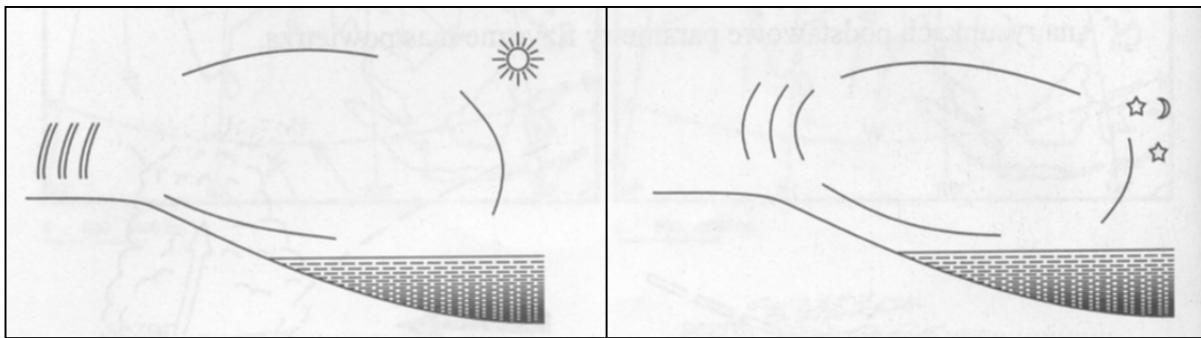
1. Landwirtschaftsgeographie	a) Tag- und Nachtgleiche
2. Geomorphologie	b) Getreide
3. Hydrologie	c) Meeresströmungen
4. Astronomie	d) Düne
	e) Fruchtbarkeit
	f) Flusssystem
	g) Drehbewegung der Erde

1 ..... ,   2 ..... ,   3 ..... ,   4 ..... .

Lösen Sie die Aufgaben 11 - 13 anhand der beigefügten Zeichnungen.

Aufgabe 11 (1 Punkt)

Ergänzen Sie die Beschreibung der Zeichnung mit den Begriffen: *Hoch, Tief, Meer, Land*.

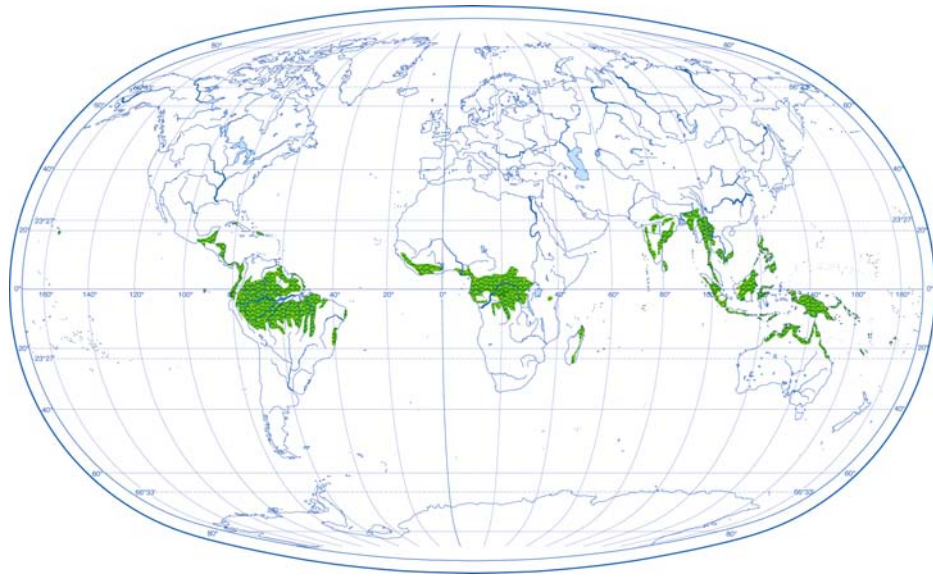
Aufgabe 12 (1 Punkt)

Zeichnen Sie an entsprechenden Stellen die Windrichtungen ein.

Aufgabe 13 (1 Punkt)

Schreiben Sie unter die Bilder die Namen der Winde.

Lösen Sie die Aufgaben 14 - 18 anhand der beigefügten Karte der Regenwaldzone.

Aufgabe 14 (1 Punkt)

Nennen Sie drei Gebiete, wo diese potentielle natürliche Vegetation vorkommt.

.....

.....

.....

.....

Aufgabe 15 (1 Punkt)

Nennen Sie drei Klimaelemente der Regenwaldzone.

.....

.....

.....

.....

Aufgabe 16 (1 Punkt)

Nennen Sie vier Beispiele für die Nutzung des Regenwaldes.

.....

.....

.....

.....

Aufgabe 17 (1 Punkt)

Nennen Sie den Boden, der für die Äquator-Zone charakteristisch ist.

Boden: .....

Aufgabe 18 (3 Punkte)

Geben Sie drei Folgen der übermäßigen Abholzung des Regenwaldes an und formulieren Sie dazu eine Schlussfolgerung.

.....

.....

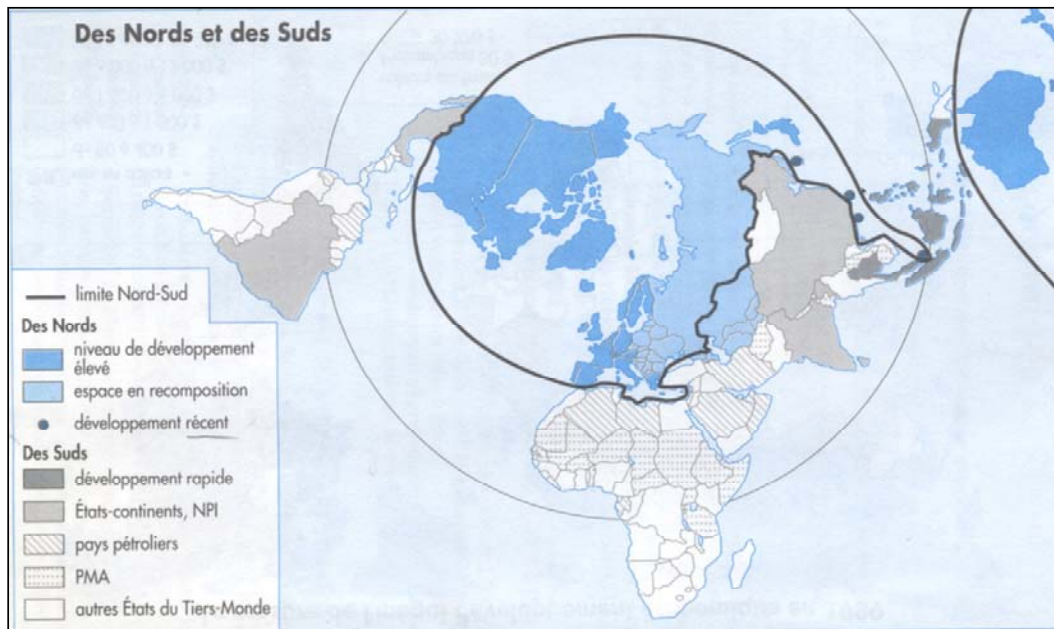
.....

Schlussfolgerung:

.....

.....

*Auf der Karte wurde eine Teilungslinie zwischen den Ländern in Hinsicht auf den verschiedenen Entwicklungsgrad der Wirtschaft markiert.
Lösen Sie die Aufgaben 19 - 21 mit Hilfe der Karte.*

Aufgabe 19 (1 Punkt)

Nennen Sie drei Indikatoren einer solchen Teilung der Welt.

.....

.....

.....

Aufgabe 20 (1 Punkt)

Nennen Sie je drei Länder mit dem höchsten bzw. dem niedrigsten Grad der wirtschaftlichen Entwicklung.

Länder mit dem höchsten Grad der wirtschaftlichen Entwicklung:

.....

Länder mit dem niedrigsten Grad der wirtschaftlichen Entwicklung:

.....

Aufgabe 21 (5 Punkte)

Geben Sie die kompletten Namen von drei internationalen Organisationen an, die für die ärmsten Länder der Welt tätig sind. Wählen Sie eine Organisation und beschreiben Sie in drei Sätzen ihre Ziele und ein Beispiel für ihre Tätigkeit.

Namen der Organisationen: .....

.....

.....

Ziele der ausgewählten Organisation: .....

.....

.....

Beispiel für ihre Tätigkeit:

.....

.....

.....

Aufgabe 22 (1 Punkt)

Erkennen Sie die Energiequellen auf Grund der folgenden Beschreibungen:

A – Diese Energiequelle wird hauptsächlich an den Trichtermündungen der Flüsse oder an langen und engen Buchten genutzt. Die größten Kraftwerke, die diese Energie gewinnen, befinden sich in Frankreich und Kanada. ....

B – Die günstigsten Bedingungen, um diese Energiequelle zu nutzen, liegen dort vor, wo mit zunehmender Tiefe ein verhältnismäßig schneller Temperaturanstieg des Erdinneren erfolgt. ....

C – Es ist die wichtigste Energiequelle der Erde, wenn man entsprechende Technologien einsetzt. Eine der Verfahrensweisen beruht auf Erwärmung eines Halbleiters, der die Sonnenenergie in elektrischen Strom umwandelt. ....

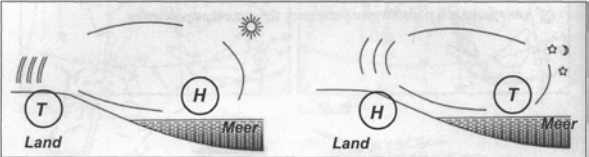
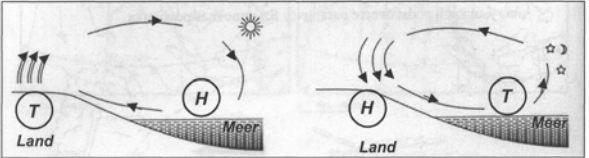
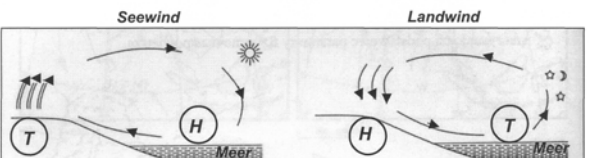
Aufgabe 23 (1 Punkt)

Wählen Sie die richtige Ergänzung des folgenden Satzes:

Die wesentlichste Ursache eines geringen Anteils der alternativen Energiequellen an der Energiebilanz der Welt sind:

- a) relativ geringe Ressourcen dieser Energieart.
- b) technologische Grenzen und sehr hohe Produktionskosten bei der Erzeugung dieser Art von Energie.
- c) Proteste der Ökologen z.B. gegen Lärm, der durch die Windkraftwerke entsteht.
- d) unregelmäßig verteilte Ressourcen der alternativen Energiequellen.

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Lp.	Oczekiwana odpowiedź	Punkty	Kryteria punktacji
1.	Punktkartogramm, quantitative Methode	0-1	-za prawidłową odpowiedź 1 pkt.
2.	a)	0-1	-za prawidłową odpowiedź 1 pkt.
3.	z.B. - die östliche Küste der Vereinigten Staaten - der südöstliche Teil des brasilianischen Berglandes, - Mitteleuropa - Die Küste Afrikas am Golf von Guinea - Dekkan Halbinsel, - Ostasien	0-3	za 2 poprawne odpowiedzi-1 pkt za 3 lub 4 poprawne odpowiedzi -2 pkt za 5 lub 6 poprawnych odpowiedzi -3 pkt.
4.	z.B. fruchtbarer Boden, Flussmarsch Mittelmeerklima Nähe zum Meer historische Bedingungen Bewässerungsmethoden Flussregime Nähe von Wüstengebieten	0-2	za 2 poprawne odpowiedzi-1 pkt. za 3 lub 4 poprawne odpowiedzi -2 pkt.
5.	➤ Mexiko-Stadt ➤ Rio de Janeiro, Kalkutta, Kairo ➤ Tokyo	0-2	-za wskazanie 2 lub 3 miast – 1 pkt. -za wskazanie 4 i 5 miast – 2 pkt.
6.	New York, Tokyo	0-1	za wybór właściwych miast -1 pkt.
7.	London, Paris	0-1	za wybór właściwych miast -1 pkt.
8.	– über 10 Mil. – Mexiko-Stadt, Kalkutta, Kairo, Tokyo – unter 5 Mil. – Paris, New York, London	0-2	-za właściwe wskazanie dowolnych 4 lub 5 miast – 1 pkt. -za właściwe wskazanie 6 i 7 miast – 2 pkt. -za właściwe wskazanie miast w jednym wierszu – po 1 pkt.
9.	USA, Japan, Schweiz, Niederlande	0-1	-za prawidłowe podanie 3 lub 4 państw – 1 pkt.
10.	1 – b, e; 2 – d; 3 – c, f; 4 – a, g;	0-2	-za prawidłowe przyporządkowanie 4 lub 5 pojęć – 1 pkt. -za prawidłowe przyporządkowanie 6 lub 7 pojęć – 2 pkt.
11.		0-1	-za poprawne wpisanie co najmniej 3 nazw – 1 pkt.
12.		0-1	-za prawidłowe oznaczenie kierunków – 1 pkt.
13.		0-1	-za prawidłowe wpisanie nazw wiatrów – 1 pkt.

14.	Amazonastiefland, Kongobecken, Malayscher Archipel	0-2	-za podanie 2 obszarów – 1 pkt. -za podanie 3 obszarów – 2 pkt.
15.	geringe Jahresschwankungen der Temperatur, hohe Jahresniederschlagssumme, starke jährliche Bewölkung, hohe Luftfeuchtigkeit	0-2	za podanie 2 warunków klimatycznych-1 pkt. za podanie więcej niż 2 warunków klimatycznych-2 pkt.
16.	– versorgt die Atmosphäre mit Sauerstoff („Grüne Lungen“) – Gewinnung von Holz – Gewinnung von Heilpflanzen – Gewinnung von Weide – Gewinnung von Ackerfläche – Schutz vor Bodenerosion – „Genlager“ – Raum für wissenschaftliche Forschung	0-2	za 2 prawidłowe odpowiedzi-1 pkt. za 3 i 4 prawidłowe odpowiedzi-2 pkt
17.	Laterit, Roterde, Gelberde, Latosole	0-1	-za podanie właściwego przykładu gleby – 1 pkt.
18.	– Vergrößerung des Ozonlochs – Verstärkter Treibhauseffekt – Zerstörung der ursprünglichen Pflanzenvielfalt – Bodenerosion – Klimaänderungen Schlussfolgerung: Fortschreitende Abholzung bedroht das Leben auf der Erde. Es gibt eine globale Erwärmungsgefahr. Unter dem Meeresspiegel können sich in Zukunft große Gebiete von Ackerflächen befinden.	0-3	za podanie 2 konsekwencji -1 pkt. za podanie 3 konsekwencji -2 pkt. Za prawidłowe podanie wniosku -1 pkt.
19.	BIP, HDI, Lebenserwartung, Geburtenüberschuss, Alphabetisierungsrate, Trinkwasserzugang, Sanitärsystem, Berufsstruktur der Bevölkerung	0-1	-za podanie 2 lub 3 wskaźników – 1 pkt.
20.	– USA, Japan, Deutschland, Kanada, Großbritannien, Frankreich – Burkina Faso, Elfenbeinküste, Eritrea, Äthiopien, Bangladesh	0-2	-za 2 lub 3 nazwy państw o najwyższym poziomie rozwoju gospodarczego – 1 pkt. -za 2 lub 3 nazwy państw o najniższym poziomie rozwoju gospodarczego – 1 pkt. lub -za podanie 4 dowolnych przykładów 1 pkt.
21.	z.B. – Organisation für Afrikanische Einheit (OAU), Weltgesundheitsorganisation (WHO), Ernährungs- und Landwirtschaftsorganisation (FAO) – OAU – Gesundheitsschutz, Verbesserung der sozialen und ökonomischen Lebensbedingungen, Wirtschaftswachstum der afrikanischen Länder, ein größerer	0-5	-za 2 lub 3 pełne nazwy organizacji – 1 pkt. -za podanie celów – 2 pkt. -za podanie przykładu działania – 2 pkt.

	Welthandelsanteil und ein leichter Zugang zum internationalen Arbeitsmarkt für afrikanische Länder – Die besser entwickelten afrikanischen Länder leisten Hilfe für die sich sehr langsam entwickelnden Länder; z.B. Nigeria, Burkina Faso.		
22.	A – Energie der Gezeiten B – geothermische Energie C – Sonnenenergie	0-2	-za prawidłowe rozpoznanie 2 źródeł energii – 1 pkt. -za prawidłowe rozpoznanie 3 źródeł energii – 2 pkt.
23.	b)	0-1	-za prawidłowy wybór odpowiedzi – 1 pkt.
	Razem:	40 pkt.	

VI. HISTORIA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających umiejętność pracy z materiałem źródłowym oraz umiejętność formułowania krótkiej wypowiedzi pisemnej. W tej części egzaminu zdający otrzymuje jeden arkusz egzaminacyjny z różnorodnymi źródłami wiedzy historycznej (źródła pisane do ok. 350 słów, ikonograficzne, statystyczne, kartograficzne i inne), które podejmują wybrane zagadnienie z historii powszechnej. Arkusz egzaminacyjny zawiera różnego rodzaju zadania: zadania zamknięte (np. wielokrotnego wyboru, na dobieranie, typu „prawda – fałsz”) i zadania otwarte, które wymagają samodzielnego formułowania zwięzłych odpowiedzi na pytania do podanych źródeł informacji. Nieliczne zadania mogą odwoływać się do wiedzy pozaźródłowej. Ostatnie zadanie w arkuszu egzaminacyjnym ma charakter podsumowujący i polega na zredagowaniu krótkiego spójnego tekstu do ok. 150 słów. Temat, zaproponowany w zadaniu, jest zgodny z zagadnieniem głównym arkusza i może nawiązywać do zamieszczonych materiałów źródłowych.

Zadania sprawdzają umiejętności opisane w standardach z historii dla poziomu podstawowego.

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

KOD ZDAJĄCEGO

MHIA-W3D1P-021

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII DLA KLAS DWUJĘZYCZNYCH

Arkusz w języku niemieckim

Czas pracy 80 minut

ARKUSZ III

MAJ
ROK 2005

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Proszę pisać tylko w kolorze niebieskim lub czarnym; nie pisać ołówkiem.
5. Nie wolno używać korektora.
6. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
7. Wszelkie notatki należy sporządzać tylko w brudnopisie, który nie będzie oceniany.
8. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.
9. Do ostatniej kartki arkusza dołączona jest **karta odpowiedzi**, którą wypełnia **egzaminator**.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **50 punktów**

Życzymy powodzenia!

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

PESEL ZDAJĄCEGO

QUELLENMATERIAL

Quelle A

Karikatur aus der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts

Karikatur, Wien 1864.

Quelle: „Entdecken und Verstehen“ Bd. 2, herausgegeben von Dr. Thomas Berger, Karl-Heinz Müller und Prof. Dr. Hans-Gert Oomen, S. 228

Quelle B

Der Abenteurer Carl Peters erzählte in seinen Erinnerungen an sein Vorgehen in Ostafrika 1884

Ich selbst hatte mir, um den Sultanen ebenbürtiger* zu erscheinen, eine Reihe von Fahnen mitgenommen, die ich aufziehen ließ, . . . Außerdem waren Gerüchte von meiner Macht und meinem Einfluss in Umlauf gesetzt . . . In Mbusine bei Mbuela knüpften wir sofort ein recht herzliches Verhältnis an, indem wir den Sultan zwischen uns auf ein Lager . . . nahmen, von beiden Seiten unsere Arme um ihn schlagend. Wir tranken dann einen Trank guten Groggs und brachten seine Hoheit von vornherein in vergnügliche Stimmung

. . . Alsdann begannen die diplomatischen Verhandlungen, und aufgrund derselben wurde der Kontrakt geschlossen. Als dies geschehen war, wurden die Fahnen ... gehisst, der Vertrag in deutschem Text verlesen. Ich hielt eine kurze Ansprache, wodurch ich die Besitzergreifung vornahm, die mit einem Hoch auf Seine Majestät den deutschen Kaiser endete ... drei Salven führten den Schwarzen vor Augen, was sie im Falle einer Kontraktbrüchigkeit zu erwarten hätten.

Wenn Peters auf diesem Weg nicht zum Ziel kam, wendete er Gewalt an. Er schrieb:

Ich wandte mich nun in die benachbarten Dörfer der Wadsagga, um noch vor Einbruch der Nacht den Leuten eine ernstliche Lektion zu erteilen. Ich befahl, alles, was für uns von Wert war, schnell herauszuräumen, und ließ dann nacheinander sechs von diesen Dörfern in Brand stecken.

Was an Dörfern der Wadsagga erreichbar war während des Marsches, wurde in Brand gesteckt ... Um den Leuten von Busiba zu zeigen, dass es nicht unsere Gewohnheit sei, uns von den Schwarzen hinhalten zu lassen, ließ ich sofort alles, was an Viehherden in Sicht war, zusammentreiben und in Besitz nehmen und drohte ihnen, falls sie sich nicht noch am Abend unterwürfen, ihnen die benachbarten Dörfer anzustecken.

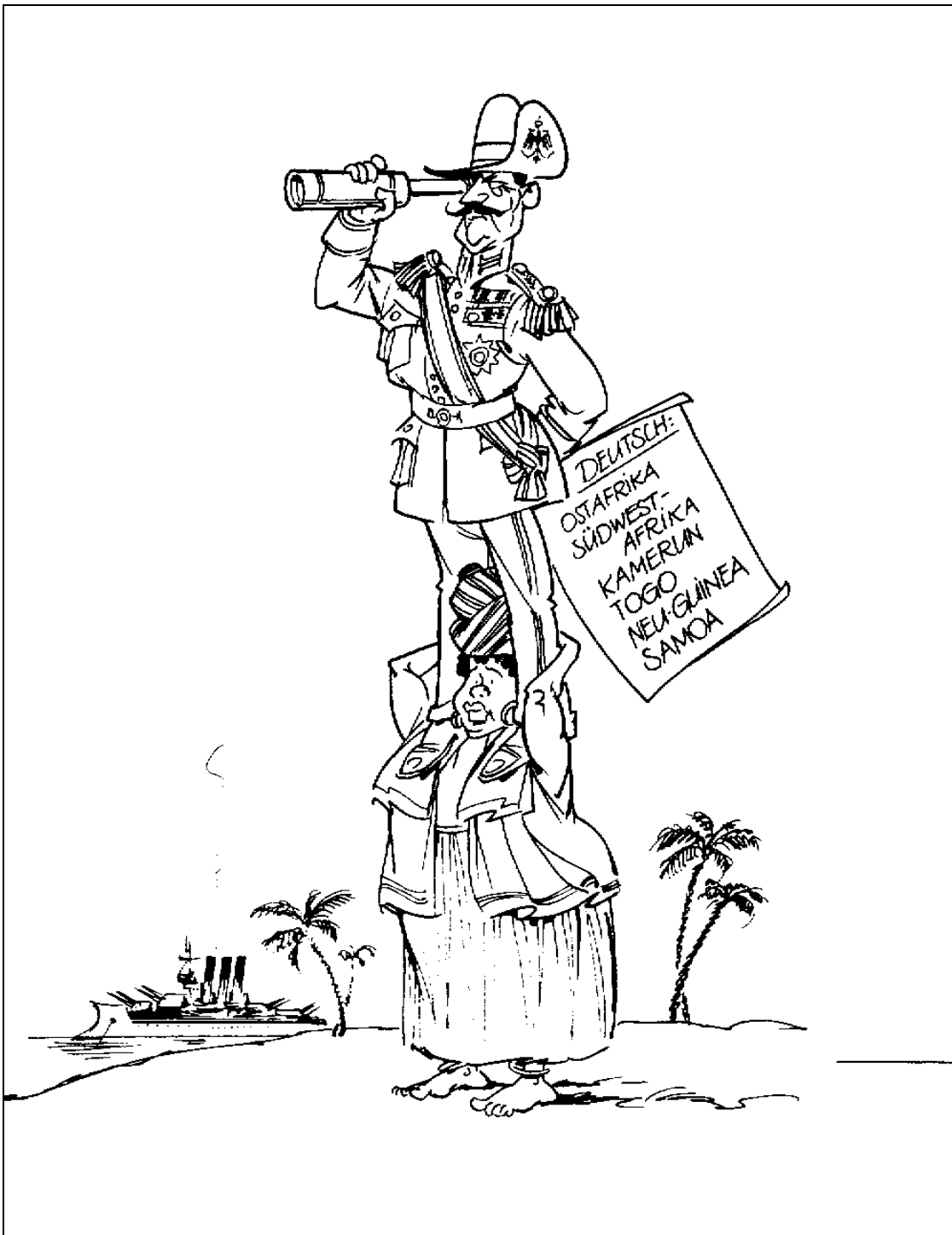
*eben|bür|tig «Adj.» [mhd. ebenbürtec = von gleicher Geburt]: *1. (früher) von gleicher vornehmer Abkunft: die zweite Frau des Grafen war nicht e.*

2. gleiche Fähigkeiten erkennen lassend; jmdm. geistig od. körperlich gewachsen; im Vergleich mit etw. anderm gleichwertig: ein ihm -er Gegner; eine -e Leistung; die beiden waren sich, einander [geistig] e..

(c) Dudenverlag

Quelle: „Entdecken und Verstehen“ Bd. 2, herausgegeben von Dr. Thomas Berger, Karl-Heinz Müller und Prof. Dr. Hans-Gert Oomen, S. 253

Quelle C
Zeitgenössisches satirisches Bild

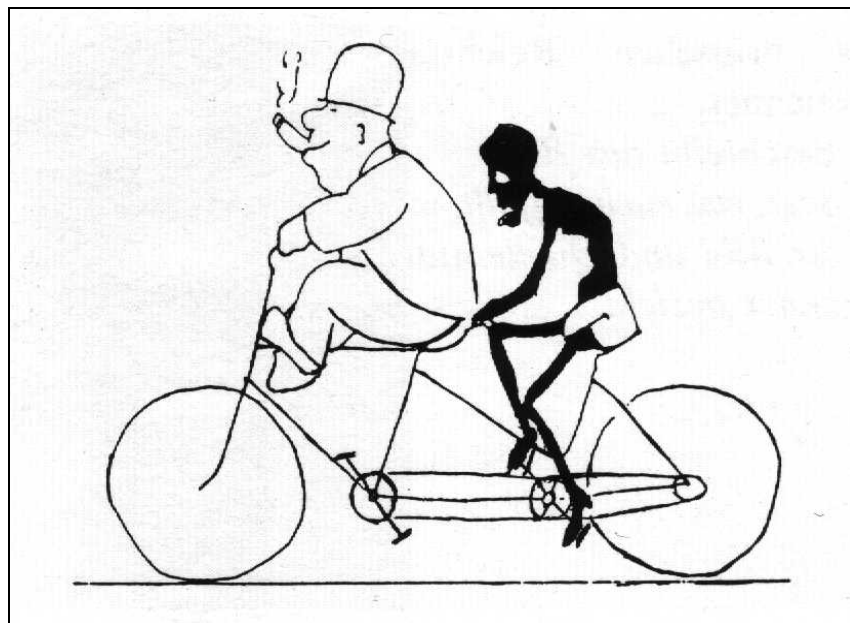
(Quelle: Klaus Böhle, „Kleine Geschichte der Deutschen“, Inter Nationes, Bonn 1998)

Quelle D
Ein Europäer in Afrika um 1885

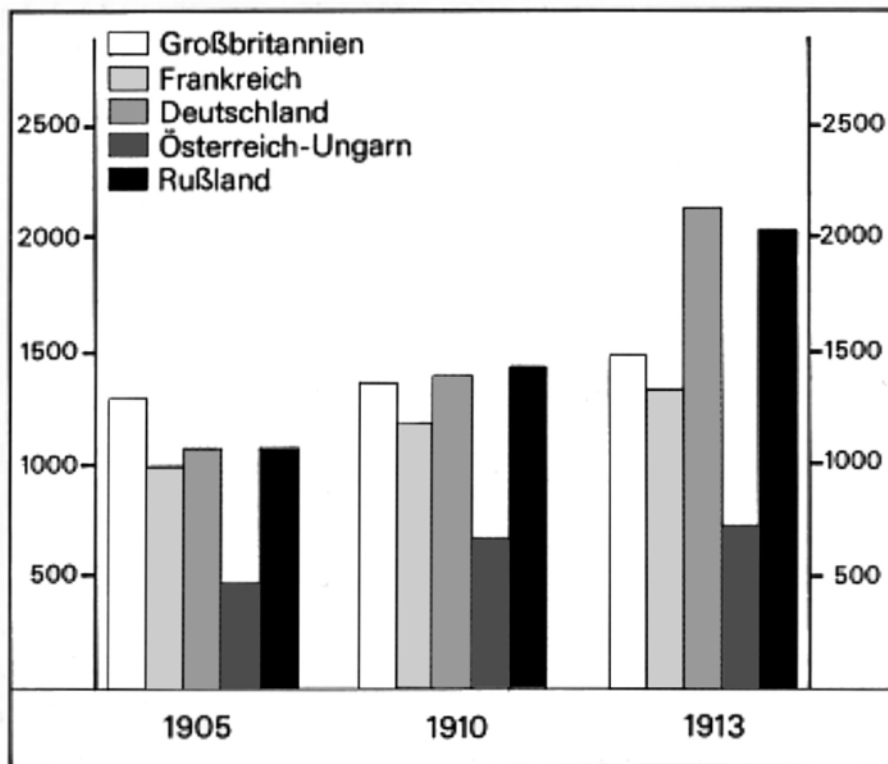
Quelle: „Entdecken und Verstehen“ Bd. 2, herausgegeben von Dr. Thomas Berger, Karl-Heinz Müller und Prof. Dr. Hans-Gert Oomen, S. 260

Quelle E
Karikatur aus der Kolonialzeit

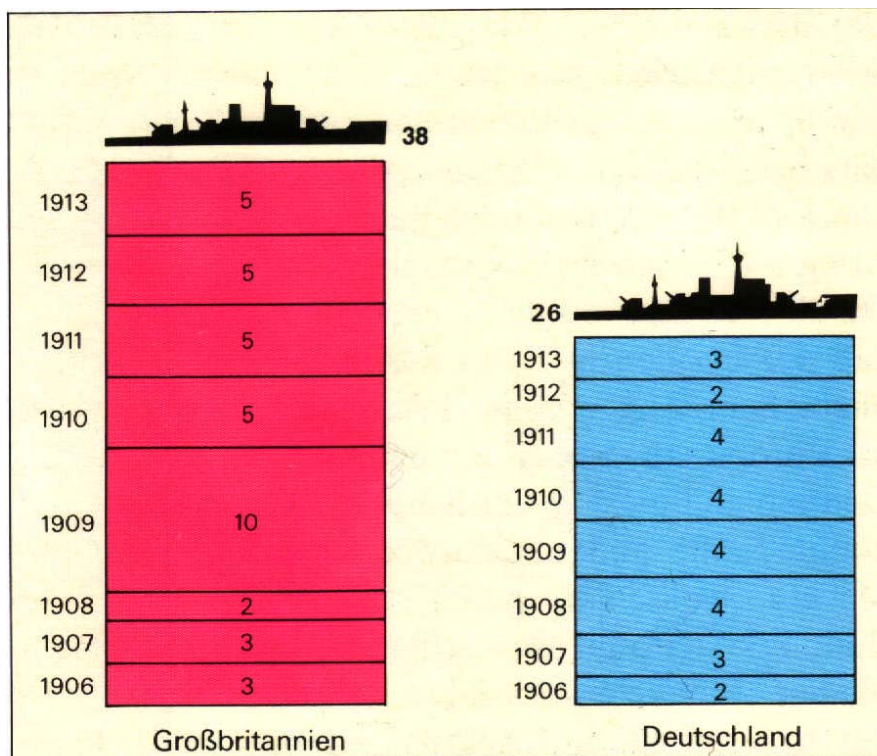

Quelle: „Entdecken und Verstehen“ Bd. 2, herausgegeben von Dr. Thomas Berger, Karl-Heinz Müller und Prof. Dr. Hans-Gert Oomen, S. 262

Quelle F
Statistische Angaben in der Vorkriegszeit

1 Rüstungsausgaben 1905–1913 (in Mio. Mark).

2 Bau von Großkampfschiffen.

Quelle: „Entdecken und Verstehen“ Bd. 2, herausgegeben von Dr. Thomas Berger, Karl-Heinz Müller und Prof. Dr. Hans-Gert Oomen, S. 264

AUFGABEN

Aufgabe 1 (3 punkte)

Welches Ereignis betrifft die Karikatur aus der Quelle A? Begründen Sie Ihre Antwort.

.....

.....

.....

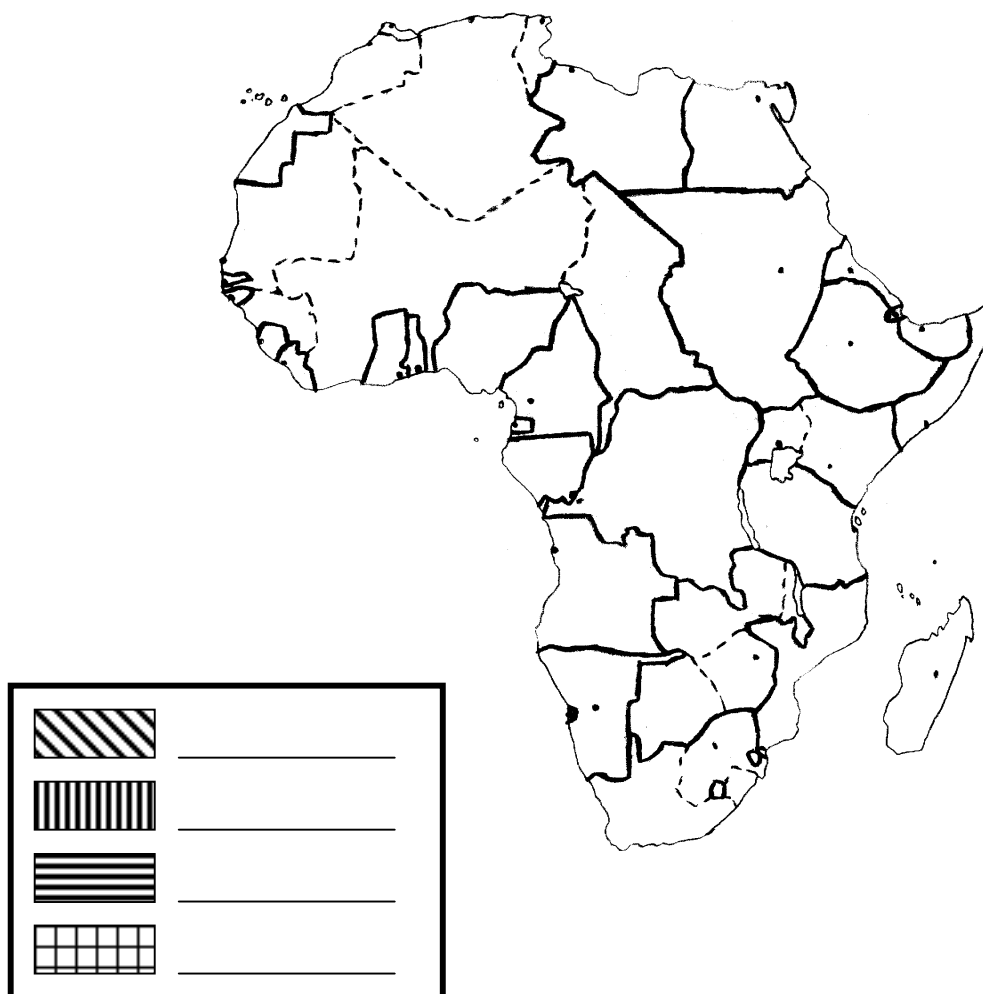
.....

.....

Punkte	/3

Aufgabe 2 (5 Punkte)

Zeichnen Sie bitte auf der Landkarte Afrikas vom Ende des 19. Jahrhunderts die deutschen Kolonien in Afrika ein. Listen Sie die Namen auf und fertigen Sie eine entsprechende Legende an. Als Hilfe betrachten Sie dabei die Quelle C.

Punkte	/5

Aufgabe 3 (8 Punkte)

Lesen Sie die Quelle B und kreuzen Sie die richtige Antwort an (jeweils eine Antwort ist richtig).

- 3.1. Die Fahnen wurden mitgenommen und aufgezogen und Gerüchte in Umlauf gesetzt um:
- a) Macht zu präsentieren.
  - b) die Sultane einzuschüchtern.
  - c) um Vertrauen zu erwecken.
- 3.2. Zu der freundschaftlichen Stimmung hat ..... geführt.
- a) ein ausgiebiges Essen
  - b) das entgegenkommende Verhalten der Deutschen
  - c) reichlicher Alkoholgenuss
- 3.3. Die diplomatischen Verhandlungen wurden geführt:
- a) damit neue Grenzen festgelegt werden konnten.
  - b) damit man sich gegenseitig in militärischen Fragen hilft.
  - c) damit ein gemeinsamer Vertrag abgeschlossen werden konnte.
- 3.4. Die Macht wurde ..... übernommen.
- a) durch einen Putsch
  - b) durch eine Rede von Peters
  - c) durch das Inhaftieren der Schwarzen
- 3.5. Die Salven wurden abgefeuert,
- a) um die Schwarzen einzuschüchtern.
  - b) um den Kontrakt zu besiegeln.
  - c) um den deutschen Kaiser zu ehren.
- 3.6. Peters kam in die Dörfer,
- a) um die Einwohner zu lehren.
  - b) um die Einwohner zu beseitigen.
  - c) um seine Macht zu demonstrieren.
- 3.7. Durch das Niederbrennen ihrer Häuser wollte Peters den Eingeborenen verständlich machen, dass sie:
- a) allen Forderungen immer sofort nachkommen müssen.
  - b) regelmäßig alle Abgaben leisten müssen.
  - c) ihre Viehherden vergrößern müssen.
- 3.8. Peters drohte den Schwarzen, wenn sie sich nicht unterwürfen, würde er:
- a) Krieg gegen die Nachbardörfer führen.
  - b) die Nachbardörfer in Brand setzen.
  - c) die Nachbardörfer in Besitz nehmen.

Punkte	/8

Aufgabe 4 (4 Punkte)

Betrachten Sie genau das Bild aus der Quelle C und kreuzen Sie die richtigen Antworten an. (jeweils eine Antwort ist richtig)

- 4.1. Die Karikatur stellt ..... dar.
- a) Wilhelm I.
  - b) Wilhelm II.
  - c) Franz Joseph
- 4.2. Das Schiff unten links ist ein Symbol für das Vorhaben der Deutschen:
- a) ihre Flotte auszubauen.
  - b) jede Kolonie mit einem oder zwei Schiffen zu beschützen.
  - c) die neuen Schlachtschiffe mit den Namen der Kolonien zu versehen.
- 4.3. Das Fernrohr in der Hand des Mannes bedeutet, dass er:
- a) nach neuen Kolonien sucht.
  - b) Ausschau nach Bismarck in der Kolonie hält.
  - c) die Landschaft der neu eroberten Kolonien bewundert.
- 4.4. Die dargestellte Afrikanerin symbolisiert, dass die Eingeborenen:
- a) dankbar für die Unterstützung ihres Landes sind.
  - b) die Eroberer als neue Herrscher betrachten.
  - c) von den Eroberern unterdrückt werden.

Punkte	/4

Aufgabe 5 (4 Punkte)

Nennen Sie mindestens vier verschiedene Ziele der imperialistischen Politik. Berücksichtigen Sie dabei Ihr Wissen und die Quellen D und E.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Punkte	/4

Aufgabe 6 (5 Punkte)

Ordnen Sie die folgenden Länder den Schlagworten imperialistischer Politik zu, die für das jeweilige Land zutreffend sind!

Länder: Großbritannien, USA, Deutschland, Russland, Japan, Belgien

- A. Ausweitung des British Empire .....
- B. Neuer Kurs: „Ein Platz an der Sonne“ .....
- C. Vormacht auf dem Balkan .....
- D. „Dollarimperialismus“ .....
- E. Vormacht in Ostasien .....

Punkte	/5

Aufgabe 7 (4 Punkte)

Sehen Sie sich die statistischen Angaben in der Quelle F an und beantworten Sie die folgenden Fragen.

7.1. Welcher Staat verzeichnete den größten Anstieg vor dem Ersten Weltkrieg?

.....

7.2. Welcher Staat hatte eigentlich keine große Bedeutung im Wettrüsten vor dem Ersten Weltkrieg?

.....

7.3. Wer rivalisierte mit wem im Wettrüsten vor dem Ersten Weltkrieg und in welchen Bereichen?

.....
.....
.....
.....

Punkte	/6

Nennen Sie die Staaten der zwei wichtigsten gegnerischen Bündnisse vor dem Ersten Weltkrieg.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Geben Sie die Ursachen des Ersten Weltkriegs an und charakterisieren Sie sie. Berücksichtigen Sie dabei Ihr Wissen und alle beigefügten Quellen. Schreiben Sie maximal 150 Wörter.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.145

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

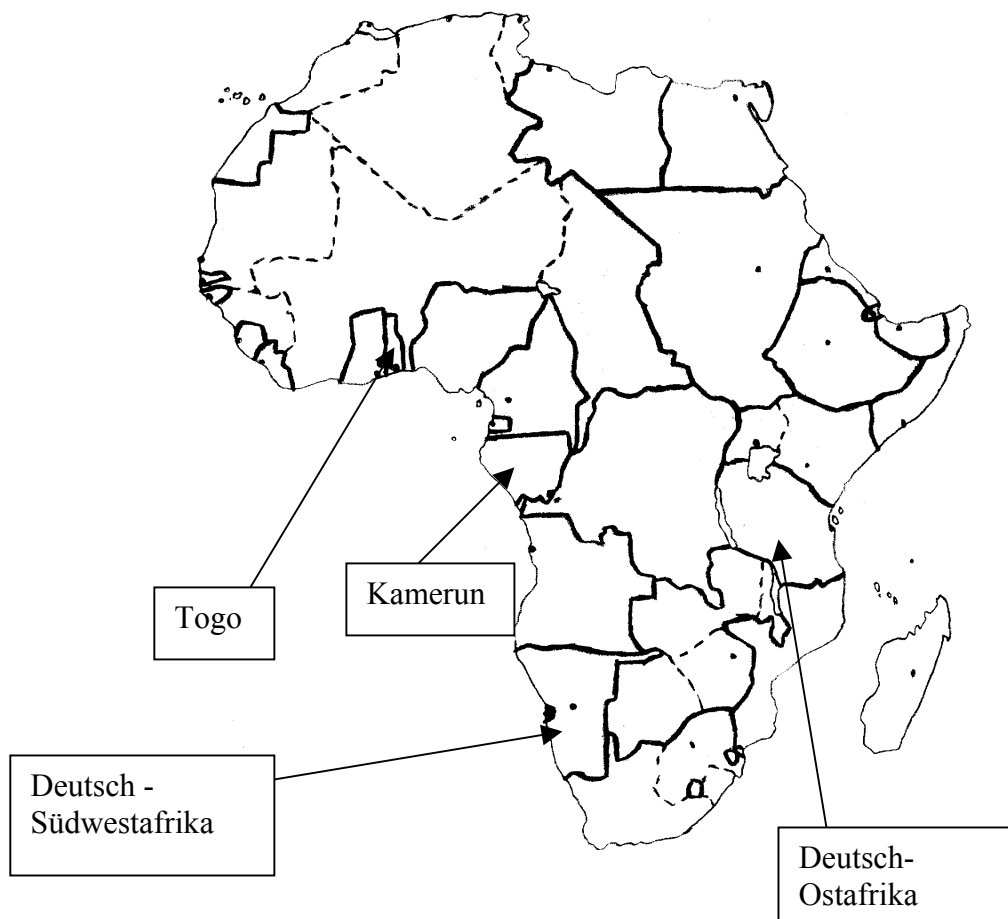
Aufgabe 1

Die Karikatur bezieht sich auf die Vereinigung Deutschlands.
uzasadnienie:

- Das Entstehungsdatum der Karikatur.
- Die Karikatur stellt die Leute dar, die sich unter einem Helm versammelt haben. Der Helm ist das Symbol für Preußen, einen der zur Vereinigung Deutschlands rivalisierenden Staaten.

Zdający otrzymuje 1 punkt za wskazanie wydarzenia i 2 punkty za uzasadnienie. Razem maksymalnie za zadanie 3 punkty.

Aufgabe 2

Zdający otrzymuje 1 punkt za prawidłowe odczytanie nazw kolonii ze źródła ikonograficznego C oraz po 1 punkcie za każdą poprawnie zaznaczoną na mapie kolonię (razem 4 punkty). Razem maksymalnie za zadanie 5 punktów.

Aufgabe 3

3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.	3.7.	3.8.
a	b	c	b	a	c	a	b

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdą dobrze zakreśloną odpowiedź. Razem maksymalnie za zadanie 8 punktów.

Aufgabe 4

4.1.	4.2.	4.3.	4.4.
b	a	a	c

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdą dobrze zakreśloną odpowiedź. Razem maksymalnie za zadanie 4 punkty.

Aufgabe 5

przykładowe odpowiedzi:

- Großmachtstreben,
- Hegemonialpolitik,
- Erschließung neuer Siedlungsgebiete,
- Sicherung von Absatzmärkten, Vermeidung von Wirtschaftskrisen,
- Billige und edle Rohstoffe,
- Investition des Kapitals,
- Ausbreitung der europäischen Zivilisation,
- Herrschaft über „unentwickelte“ Regionen der Welt,
- Christliche Mission

Zdający otrzymuje 1 punkt za każdy poprawny cel (należy zwrócić uwagę na różnorodność podawanych celów). Razem maksymalnie za zadanie 4 punkty.

Aufgabe 6

A. Ausweitung des British Empire	Großbritannien
B. Neuer Kurs: „Ein Platz an der Sonne“	Deutschland
C. Vormacht auf dem Balkan	Russland
D. „Dollarimperialismus“	USA
E. Vormacht in Ostasien	Japan

Zdający otrzymuje 1 punkt za każde prawidłowe przyporządkowanie. Razem maksymalnie za zadanie 5 punktów.

Aufgabe 7

7.1. Deutschland	1 punkt
7.2. Österreich – Ungarn	1 punkt
7.3. Deutschland gegen Russland im Bereich: Rüstung	2 punkty
Deutschland gegen Großbritannien im Bereich der Großkampfschiffe	2 punkty

Zdający otrzymuje w odpowiedź na pytanie 7.3. po 1 punkcie za wskazanie państw rywalizujących ze sobą oraz za wskazanie dziedzin, w których wymienione państwa rywalizowały. Razem 4 punkty.
Zdający otrzymuje za udzielenie prawidłowych odpowiedzi na wszystkie pytania w całym zadaniu 7 maksymalnie 6 punktów.

Aufgabe 8

- A. Deutschland+Österreich-Ungarn+Italien
B. Großbritannien+Frankreich+Russland

Zdający otrzymuje po 1 punkcie za podanie państw wchodzących w skład każdego bloku przed wybuchem wojny. Razem maksymalnie za całe zadanie 2 punkty.

Aufgabe 9

Die Ursachen des Ersten Weltkriegs:

a) indirekte:

- die Rivalität der europäischen Mächte um den Einfluss in Afrika und Asien; um die restlichen Gebiete in der Welt
- Bismarcks Politik gegen Frankreich
- Wettrüsten: Rüstung, Großkampfschiffe
- Krise auf dem Balkan:

Die Großmächte Österreich-Ungarn und Russland versuchten, ihren Einfluss auf dem Balkan zu vergrößern. Österreich-Ungarn nahm 1908 Bosnien, das zur Türkei gehörte, endgültig in seinen Besitz. Dagegen protestierte das mit Russland verbündete Königreich Serbien. Russland hoffte, mit der Unterstützung Serbiens einen direkten Zugang zu den Dardanellen zu bekommen. Zwei Kriege wurden geführt, um die Frage der staatlichen Neuordnung auf dem Balkan nach 1900 zu klären. Ihr Ergebnis war, dass Griechenland, Bulgarien und Serbien ihr Staatsgebiet vergrößerten. Albanien wurde ein selbstständiger Staat.

b) direkte:

Anlass für den Krieg war die Ermordung des österreichischen Thronfolgers Franz Ferdinand und seiner Frau Sophie durch serbische Attentäter in Sarajewo.

Zdający otrzymuje :

- 1 punkt za podział przyczyn I wojny światowej na pośrednie i bezpośrednie,
- 1 punkt za wymienienie przyczyny bezpośredniej,
- 3 punkty za wymienienie co najmniej trzech przyczyn pośrednich (po 1 punkcie za każdą),
- 3 punkty za wyjaśnienie wymienionych przyczyn pośrednich (po 1 punkcie za każde),
- 1 punkt za poprawną chronologię przedstawionych wydarzeń,
- 1 punkt za kompozycję.

Razem maksymalnie 10 punktów za całe zadanie.

W całym arkuszu - poza treścią odpowiedzi - oceniana jest również umiejętność posługiwania się językiem niemieckim, wyrażania myśli, poprawność gramatyczna i ortograficzna. Tu uczeń może zdobyć maksymalnie 3 punkty.

Łączna ilość punktów: $47 + 3$ (za poprawność językową) = 50 punktów.

VII. MATEMATYKA

OPIS ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Egzamin polega na rozwiązaniu zadań sprawdzających znajomość oraz rozumienie pojęć i twierdzeń matematycznych, a także umiejętność interpretowania tekstu matematycznego, stosowania twierdzeń i definicji do rozwiązania problemu praktycznego lub teoretycznego, argumentowania i przeprowadzania rozumowania typu matematycznego, zapisywania warunków i zależności między obiektami matematycznymi, uzasadniania wniosków oraz zapisywania ich w sposób czytelny i poprawny językowo.

Arkusz egzaminacyjny zawiera zadania zamknięte (np. na dobieranie) i otwarte, obejmujące zakres wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego.

Podczas egzaminu zdający może korzystać ze wzorów i kalkulatora.

Aufgabe 1 (4 Punkte)

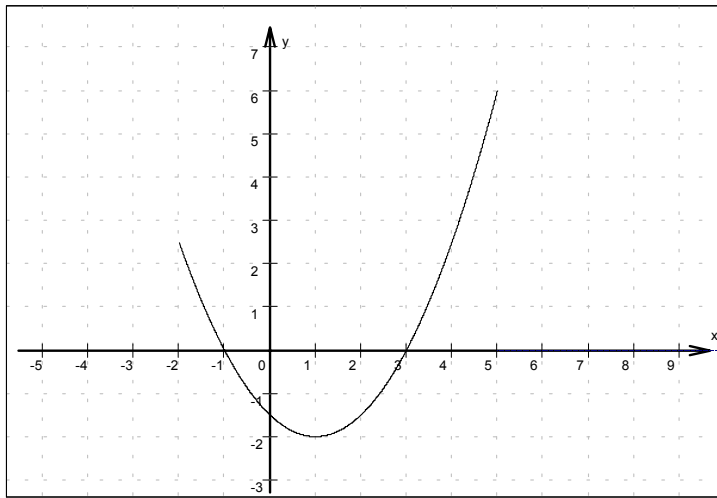
Fast alle Bücher haben ISBN- Ordnungsnummern. Die ISBN Nummer besteht aus neun Ziffern und die zehnte Ziffer ist eine Kontrollziffer. Diese Kontrollziffer finden wir, indem wir die erste ISBN-Ziffer mit 1 multiplizieren, die zweite mit 2, die dritte mit 3 usw. bis zur neunten Ziffer. Die erhaltenen Produkte addieren wir. Die Summe dividieren wir durch 11. Der infolge dieser Division erhaltene Rest ist eben die Kontrollziffer.

Die neun ersten Ziffern eines Buches sind 341025013. Finden Sie ihre Kontrollziffer.

Begründen Sie rechnerisch Ihr Ergebnis.

Aufgabe 2 (8 Punkte)

Gegeben ist der folgende Graph einer Funktion.

Bestimmen Sie anhand dieses Graphen:

- a) die Definitionsmenge,
- b) die Wertemenge,
- c) die Nullstellen,
- d) das Intervall, in dem die Funktion wächst,
- e) das Intervall, in dem die Funktion fällt,
- f) das Intervall, in dem die Funktion negative Werte annimmt.
- g) die Gleichung der Parabel.

Aufgabe 3 (11 Punkte)

Die beiden Taxifahrer A und B arbeiten nach zwei verschiedenen Tarifen.

- Der Taxifahrer A arbeitet nach dem Tarif: 5 € Grundpreis und 0,40 € pro Kilometer proportional zur Anzahl der gefahrenen Kilometer.
  - Der Taxifahrer B arbeitet nach dem Tarif: ohne Grundpreis und 0,60 € pro Kilometer proportional zur Anzahl der gefahrenen Kilometer.
- a) Der Kunde will 8 km fahren. Welches Taxi soll er wählen um weniger zu bezahlen?
Der Kunde will 30 km fahren. Welches Taxi soll er wählen um weniger zu bezahlen?
Begründen Sie rechnerisch Ihre Entscheidung.
- b) Zeichnen Sie die Graphen der Zuordnungen im Koordinatensystem
- wobei $A(x)$ die Bezahlung für x Kilometer nach dem Tarif A ist
  - wobei $B(x)$ die Bezahlung für x Kilometer nach dem Tarif B ist.
- Geben Sie die Koordinaten des Schnittpunktes der beiden Graphen an.
Erklären Sie anhand des Graphen, wann der Kunde das Taxi A nehmen soll.
- c) Der Kunde hat genau 12 € in der Tasche. Bestimmen Sie, welches Taxi er nehmen muss um den weitesten Weg fahren zu können. Wie viele Kilometer fährt er in diesem Fall?

Aufgabe 4 (7 Punkte)

Der Eintrittspreis in einem Kino beträgt 8 € bei durchschnittlich 240 Besuchern. Würde man den Eintrittspreis um 0,50 € erhöhen, so würde die Anzahl der Besucher um 10 Personen zurückgehen. Wenn aber der Eintrittspreis um 1 € erhöht würde, so ginge die Besucherzahl um 20 zurück und weiter proportional.

- a) Um wie viele vermindert man die Anzahl der Besucher, wenn der Eintrittspreis um x Euro erhöht wird?
- b) Bei welcher Preiserhöhung sind die Einnahmen am größten? Bestimmen Sie den Eintrittspreis, die Anzahl der Besucher und die Einnahmen des Kinos in diesem Fall.

Aufgabe 5 (9 Punkte)

Gegeben sind zwei Geraden mit den Gleichungen:

$$l: y = -x + 2$$

$$k: y = -2x + 6$$

- a) Bestimmen Sie die Koordinaten des Schnittpunktes **M** der beiden Geraden.
- b) Die Gerade *l* schneidet die *x*-Achse im Punkt **A** und die *y*-Achse im Punkt **B** und entsprechend schneidet die Gerade *k* die *x*-Achse im Punkt **D** und die *y*-Achse im Punkt **C**.
Bestimmen Sie die Koordinaten der Punkte **A**, **B**, **D** und **C**.
- c) Bestimmen Sie den Flächeninhalt des Vierecks **ABCD**.
- d) Die Gerade *g* verläuft durch den Ursprung, steht senkrecht zur Geraden *k* und schneidet diese Gerade im Punkt **H**.
Bestimmen Sie die Gleichung der Geraden *g* und die Koordinaten des Punktes **H**.
- e) Berechnen Sie den Abstand des Punktes **H** vom Ursprung.

Aufgabe 6 (5 Punkte)

Um einen Quadratmeter Fläche anzustreichen werden 200 g Lackfarbe (Farbe) verbraucht.

- a) Wie viel Farbe wird gebraucht, um einen Würfel mit der Kantenlänge von 30 cm anzustreichen?
- b) Der angestrichene Würfel wird zunächst in kleinere Würfel geteilt, die eine Kantenlänge von 3 cm haben. Nachher zieht man einen der kleinen Würfel.

Berechnen Sie die Wahrscheinlichkeit dafür, dass der gezogene Würfel mindestens eine bemalte Seite hat.

Aufgabe 7 (6 Punkte)

Wählen Sie bei den Aufgaben 1-3 das Wort (A, B, C, D, ...), das in die Lücke passt.
Ein Wort bleibt übrig.

- A. Seitenhalbierenden
- B. Mittelsenkrechten
- C. Winkelhalbierenden
- D. Höhen
- E. der Mittelpunkt des Umkreises
- F. der Mittelpunkt des Inkreises
- G. der Schwerpunkt

1. In jedem Dreieck schneiden sich die drei in einem Punkt. Dieser ist .
2. In jedem Dreieck schneiden sich die drei in einem Punkt. Dieser ist .
3. In jedem Dreieck schneiden sich die drei in einem Punkt. Dieser ist des Dreiecks, und sie teilen sich dabei gegenseitig im Verhältnis 2:1.

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

Numer zadania	Etapy rozwiązania	Maksymalna liczba punktów za dany etap
1.(4p)	Zapisanie działań: $3 \cdot 1 + 4 \cdot 2 + 1 \cdot 3 + 0 \cdot 4 + 2 \cdot 5 + 5 \cdot 6 + 0 \cdot 7 + 1 \cdot 8 + 3 \cdot 9$	1
	Obliczenie sumy: 89	1
	Wykonanie dzielenia: 8 reszta 1	1
	Zapisanie odpowiedzi: 1	1
	Razem	4
2.(8p)	Określenie dziedziny funkcji: $\langle -2; 5 \rangle$	1
	Określenie zbioru wartości funkcji: $\langle -2; 6 \rangle$	1
	Podanie miejsc zerowych: -1 oraz 3	1
	Określenie przedziału, w którym funkcja jest rosnąca: $\langle 1; 5 \rangle$	1
	Określenie przedziału, w którym funkcja jest malejąca: $\langle -2; 1 \rangle$	1
	Określenie przedziału, w którym funkcja przyjmuje wartości ujemne: $(-1; 3)$	1
	Zapisanie równania paraboli: $y = 0,5x^2 - x - 1,5$ lub $y = \frac{1}{2}(x-1)^2 - 2$	2
	Razem	8
3.(11p)	Obliczenie opłaty za przejazd 8km wg taryfy A i B: 8,20 oraz 4,80	2
	Obliczenie opłaty za przejazd 30km wg taryfy A i B: 17 oraz 18	2
	Prawidłowy wybór taryf: B przy 8km i A przy 30km	1
	Naszkicowanie wykresu funkcji $A(x) = 5 + 0,4x$	1
	Naszkicowanie wykresu funkcji $B(x) = 0,6x$	1
	Wyznaczenie współrzędnych punktu wspólnego wykresów funkcji A oraz B	1
	Zapisanie wniosku	1
	Obliczenie liczby przejechanych kilometrów wg taryfy A: 17,5 i B: 20	1
	Prawidłowy wybór taryfy: B	1
	Razem	11
4.(7p)	Zapisanie o ile zmniejszy się liczba widzów przy podwyżce o x euro: $20x$	1
	Zapisanie funkcji przychodu zmiennej x: $y = (240 - 20x) \cdot (8 + x)$ lub $y = -20x^2 + 80x + 1920$	3
	Wyznaczenie $x_{\max} = 2$ czyli przy podwyżce o 2 euro	1
	Ustalenie ceny biletu: 10 euro, liczby widzów: 200, przychodu: 2000 euro	2
	Razem	7
5.(9p)	Obliczenie współrzędnych punktu $M=(4;2)$	1
	Obliczenie współrzędnych punktów $A=(2;0)$ i $B=(0;2)$	1

	Obliczenie współrzędnych punktów $D=(3;0)$ i $C=(0;6)$	1
	Obliczenie pola czworokąta 7	3
	Zapisanie równania prostej $g: y = 0,5x$	1
	Obliczenie współrzędnych punktu $H=(2,4;1,2)$	1
	Obliczenie odległości $HO = 1,2\sqrt{5}$	1
	Razem	9
6.(5p)	Obliczenie pola powierzchni sześcianu $5400cm^2 = 0,54m^2$	1
	Obliczenie ilości farby potrzebnej do pomalowania 108g	1
	Obliczenie liczby małych sześcianików 1000	1
	Obliczenie liczby zdarzeń sprzyjających 488	1
	Obliczenie prawdopodobieństwa 0,488	1
	Razem	5
7.(6p)	Za poprawne uzupełnienie zdania 1.	2
	Za poprawne uzupełnienie zdania 2.	2
	Za poprawne uzupełnienie zdania 3.	2
	Razem	6

WYKAZ INFORMATORÓW MATURALNYCH OBOWIĄZUJĄCYCH OD 2005 ROKU

1. Informator maturalny z języka polskiego
2. Informator maturalny z języka angielskiego
3. Informator maturalny z języka niemieckiego
4. Informator maturalny z języka rosyjskiego
5. Informator maturalny z języka francuskiego
6. Informator maturalny z języka włoskiego
7. Informator maturalny z języka hiszpańskiego
8. Informator maturalny z języka portugalskiego
9. Informator maturalny z języka szwedzkiego
10. Informator maturalny z języka słowackiego
11. Informator maturalny z języka białoruskiego nauczanego jako język mniejszości narodowej
12. Informator maturalny z języka litewskiego nauczanego jako język mniejszości narodowej
13. Informator maturalny z języka ukraińskiego nauczanego jako język mniejszości narodowej
14. Informator maturalny z języka niemieckiego nauczanego jako język mniejszości narodowej
15. Informator maturalny z języka kaszubskiego
16. Informator maturalny z języka łacińskiego i kultury antycznej
17. Informator maturalny z języka greckiego (klasycznego) i kultury antycznej
18. Informator maturalny z matematyki
19. Informator maturalny z historii
20. Informator maturalny z historii muzyki
21. Informator maturalny z historii sztuki
22. Informator maturalny z wiedzy o społeczeństwie
23. Informator maturalny z wiedzy o tańcu
24. Informator maturalny z biologii
25. Informator maturalny z chemii
26. Informator maturalny z fizyki i astronomii
27. Informator maturalny z geografii
28. Informator maturalny z informatyki
29. Informator maturalny dla osób niesłyszących
30. Informator maturalny dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem angielskim jako drugim językiem nauczania
31. Informator maturalny dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem niemieckim jako drugim językiem nauczania
32. Informator maturalny dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem francuskim jako drugim językiem nauczania
33. Informator maturalny dla absolwentów klas dwujęzycznych z językiem hiszpańskim jako drugim językiem nauczania
34. Informator maturalny z języka polskiego dla osób niewidomych *
35. Informator maturalny z języka angielskiego dla osób niewidomych *
36. Informator maturalny z języka francuskiego dla osób niewidomych *
37. Informator maturalny z języka niemieckiego dla osób niewidomych *
38. Informator maturalny z języka rosyjskiego dla osób niewidomych *
39. Informator maturalny z matematyki dla osób niewidomych *
40. Informator maturalny z historii dla osób niewidomych *
41. Informator maturalny z historii muzyki dla osób niewidomych *
42. Informator maturalny z wiedzy o społeczeństwie dla osób niewidomych *

- 43. Informator maturalny z biologii dla osób niewidomych *
- 44. Informator maturalny z chemii dla osób niewidomych *
- 45. Informator maturalny z fizyki i astronomii dla osób niewidomych *
- 46. Informator maturalny z geografii dla osób niewidomych *
- 47. Informator maturalny z informatyki dla osób niewidomych *

* Informatory dla osób niewidomych dostępne będą w wersji elektronicznej w ośrodkach szkolno-wychowawczych dla niewidomych. Osoby niewidome, uczęszczające do szkół masowych, mogą zgłaszać się do tych ośrodków albo bezpośrednio do Wydziału Matur Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, gdzie będą mogły otrzymać tekst informatora na płycie CD. Informatory dla osób niewidomych zamieszczone będą również na stronie internetowej CKE www.cke.edu.pl.